

Čistá u Horek

Obec má rozlohu 1053 ha a nachází se v nadmořské výšce 422 m.n.m. Počet trvale přihlášených se dlouhodobě pohybuje lehce pod hranicí 600 obyvatel. Název obce je odvozen, stejně jako u několika obcí v okolí, od vody, které je zde dostatek po celý rok, a která i dnes je poměrně "čistá". V obci pramení a protéká jí Čistecký potok v mapách nazývaný Olešnice, který se u Debrnného vlévá do Labe. Jižní okraj obce lemují hřbet sopečného původu zvaný Čistecká Hůra s vrcholem ve výšce 587 metrů nad mořem, odkud je za dobré viditelnosti překrásný výhled na okolní podhorská údolí, celé panorama Krkonoš a v kraji pak od Zvičiny přes Kozákov až k Ještědu. Hřbet dále přechází v náhorní rovinu Rovně, které jsou vyhlášeným nalezištěm achátů, ametystů, jaspisů a mechovců žlutého zabarvení tzv. „žlutáků“.

První písemné zmínky o osídlení jsou z roku 1369, kdy dvůr patřil k zaniklému klášteru ve Lhotě Klášterské. Čistá byla zemědělským dvorem a tak se s ní ve středověku také zacházelo. Během let se vystřídalo mnoho majitelů, kteří k panství přišli různými způsoby. Za panování jilemnické větve rodu Valdštejnů byla v Čisté postavena tvrz. Ta však poměr-

ně brzy vyhořela. Roku 1576 převzal Čistou Zbyněk Šťastný Kapoun ze Svojkova. Po rodu Kapounů se pak dochovaly náhrobní desky, které jsou zapuštěny do zdí čisteckého kostela. Ze známějších šlechtických rodů byl vlastníkem Čisté od roku 1688 hrabě Pavel z Morzinu. Roku 1791 přešla Čistá do vlastnictví rodiny trutnovského měšťana a pláteníka Ignáce Falge. Za jejich panování se začalo roku 1819 se stavbou kostela sv. Prokopa. Z vybavení kostela stojí za to vzpomenout na zvon umíráček z roku 1473, což je jeden z nejstarších zvonů v ČR a je dnes v jilemnickém muzeu. Ve roce 1834 bylo panství Čistá prodáno knížeti Karlu Rohanovi a v roce 1850 byl zvolen první starosta obce. Ve roce 1883 byla postavena školní budova pro obecnou školu. Tato byla ve dvacátých letech 20. století přebudována a v roce 1924 zahájila vyučování i městská škola. Od Rohanů koupila Čistou česká společnost "Chabrus" v roce 1870 a o pět let později ji odkoupil čistecký rodák Ignác Klazar, velkoobchodník s plátnem. Rod Klazarů panství postoupil v roce 1904 JUDr. Eduardu Auerspergovi a ten prodal v roce 1929 velkostatek Čistou p. Josefovi

Zajícoví, který se tak stal posledním majitelem tzv. panství Čistá.

V obci je mateřská a základní škola, hřiště, tělocvična, antukový kurt, obchody i restaurace, poměrně pestrý sítí služeb a drobných provozoven a velká fungující továrna. Zemědělské plochy obhospodařuje zemědělská akciová společnost a řada soukromníků. Stejně tak lesy buď spravuje stát, nebo soukromí vlastníci. Obcí projíždí řada linkových autobusů včetně přímého spojení na Prahu.

Zajímavostí je turistická stezka Krkonošská vyhlídka s odpočinkovým místem s výhledem na panorama Krkonoš. Ve spodní části obce je technická památka, tzv. Taliány – řada pískovcových kaskád na lesním potoku. Nazvá (od slova Italia) zaslouží věnu vlastníkům. Oba projíždí řada linkových autobusů včetně přímého spojení na Prahu.

Roz ciągająca się na obszarze o powierzchni 1053 ha gmina leży na wysokości 422 m n.p.m. Od wielu lat liczba stałych mieszkańców utrzymuje się w granicach nieco poniżej 600 osób. Nazwa gminy wywodzi się – podobnie jak w przypadku kilku sąsiednich gmin – od wody, której przez cały rok tu nie brakuje, i która nawet dziś jest stosunkowo czysta. Swoje źródło ma tu potok Čistecky, na mapach nazywany Olešnicą, który koło Debrnnego wpada do Łaby. Południowy skraj gminy ogranicza grzbiet Čistecká Hůra o pochodzeniu wulkanicznym, z najwyższym szczytem o wysokości 587 m n.p.m., z którego przy dobrej widoczności rozciągają się przepiękne widoki na okoliczne podgórskie doliny, całą panoramę Karkonoszy, a z drugiej strony na Zvičinę, Kozákov i Ještěd. Grzbiet ten przechodzi dalej w wypiętowaną wyżynę Rovně, znane miejsce występowania agatów, ametystów, jaspisów i agatów mszystych o żółtym zabarwieniu.

Pierwsze pisemne wzmianki o kolonizacji na tym terenie pochodzą z 1369 r., kiedy dvůr należał do neistniejącego díky kláštoru v Lhocie Klášterské. Čistá byla dworem rolným, folwarem. W ciągu lat wielokrotnie zmieniały się jej właściciele, którzy właściwości te pozyskiwali na różny sposób. Za panowania jilemnickiej gałęzi rodu Waldsteinów wybudowano w Čistej dwór obronny, który jednak stosunkowo szybko spłonął. W 1576 roku Čistá przejęła Zbyněk Šťastný Kapoun ze Svojkova. Po rodzie Kapounów zachowały się płyty nagrobne wmurowane w ściany tutejszego kościoła. Z bardziej znanych rodów właścicieli Čisté od roku 1688 był hrabia Paweł Morzin. W 1791 roku Čistá przeszła w ręce rodziny trutnowskiego mieszkańców, płociennika Ignacego Falge. W ich czasach w 1819 roku rozpoczęto budowę kościoła św. Prokopa. Z wyposażenia kościoła warty wzmianki jest dzwon-sygnoturka z 1473 roku. Jest jednym z najstarszych dzwonów w Czechach i dzisiaj znajduje się w Muzeum Karkonoskim w Jilemnicy. W 1834 roku Čistá została sprzedana księciu Karlowi Rohanowi, a w 1850 roku wybrano pierwszego wójta gminy. W 1883 r. wybudowano budynek

szkoły czteroklasowej („obecná škola“). W latach 20. XX wieku szkoły przybudowano, a w 1924 roku działalność rozpoczęło też szkoła II stopnia (klasy 5–8, „městanská škola“). W 1870 r. od Rohanów kupił Čistę spółka „Chabrus“, a pięć lat później odkupił ją od niej urodzony tu hurtownik płotna Ignác Klazar. Rodzina Klazarov sprzedziała Čistę w 1904 roku doktory praw Eduardowi Auerspergowi, który w 1929 r. odsprzedał ją Josefowi Zajícovi – ostatniemu właścicielowi tzw. dominium Čistá.

W gminie jest przedszkole, szkoła podstawowa, boisko, sala gimnastyczna, korty o nawierzchni ziemnej, sklepy i restauracje, stosunkowo różnorodna jest sieć usług i drobnych zakładów, jest także jedna duża fabryka. Tereny rolnicze zagospodarowuje rolnicza spółka akcyjna oraz wielu prywatnych rolników. Obszary leśne są zarządzane albo przez państwo, albo są w rękach prywatnych. Gmina posiada liczne połączenia autobusowe, w tym bezpośrednie połączenie z Pragą.

Ciekawostką jest ścieżka turystyczna „Krkonošská vyhlídka“ („Karkonoski widok“) z miejscem do odpoczynku z widokiem na Karkonosze. W dolnej części gminy znajduje się zabytek techniki, tzw. Taliány – zespół piaskowcowych przeciwpowodziowych progów z 1897 r. (systemów retencyjnych) na leśnym potoku. Nazwą (od słowa Italia) zaslubują włośnim budowniczym.

Area of the municipality is 1,053 hectares and its elevation is 422 meters above sea level. A little less than 600 local inhabitants live in the municipality. Name of the municipality (in translation it is "Clean near to Horka") is derived from the water course running through it - a creek which is fairly clean even today. Several municipalities surrounding Čistá u Horek derived their name from the water courses; as they abound in water all year around. The creek which springs in, and flows through, Čistá u Horek municipality is called Olešnice in maps and it flows into Labe (Elbe) near to Debrné. Southern part of the municipality is fringed by a volcanic ridge called Čistecká Hůra (with elevation of 587 meters above sea level) which offers a spectacular view of the whole Krkonoše Mountains skyline and valleys in its foothills. To the other side, you can see the landscape from Zvičina to Kozákov and as far as Ještěd. The ridge slowly changes into highlands Rovně which is an agate, amethyst and jasper field and a place with thick occurrence of yellowish moss.

According to the historical sources, the area was first settled in 1369 - the homesteads were part of the ceased monastery in Klášterská Lhota. Čistá u Horek was a farmstead and its owners changed many times in the medieval times. During the rule of the Valdštejn family (from Jilemnice) a fortress was built in the municipality. However, the fortress burned down shortly after. Zbyněk Šťastný Kapoun from Svojkov took over Čistá u Horek in 1576. There are tomb stones of the Kapoun kin preserved as part of the walls in the church. One of better-known owners of Čistá was Count Pavel from Morzin who took it over in 1688. In 1791, Čistá was passed into the ownership of Ignác Falge from Trutnov and his family. The church of St. Procopius began to be built under their rule in 1819. The death bell is an object which is worth to be mentioned; it was made in 1473 and as one of the oldest bells in the Czech Republic may be seen in museum in Jilemnice. In 1834, the Čistá domain was sold to Karel de Rohan and in 1850 the first mayor was elected. Building for elementary school providing basic education was finished in 1883; the building was renovated in 1920s and from 1924, the children could also be attending the lower secondary school in Čistá u Horek. A company called "Chabrus" bought Čistá in 1870 and five years later, Ignác Klazar (a wholesale merchant with linen from Čistá) bought the municipality. The Klazar family passed down Čistá to JUDr. Eduard Auersperg in 1904 and he sold it to Josef Zajíček in 1929. Josef Zajíček thus became the last owner of the so-called Čistá domain.

You can find a nursery school, elementary school, playground, gym, volleyball and tennis court, shops, restaurants, a wide range of services, small business premises and a large plant in the municipality. An agricultural joint stock company as well as private owners take care of the farmland in and around the municipality. Forest are also taken care of either by private owners or by the state-owned company. A number of busses pass through and stop in the municipality, including the bus going to and from Prague.

An interesting place to visit is trail called Krkonošská vyhlídka (The Krkonoše Mountains View) with a place to rest and look at the Krkonoše Mountains skyline. Taliány - an engineering monument - a sandstone cascade in a creek is to be found in the lower part of Čistá u Horek. This was a part of flood protection measures from 1897.

The Gemeinde Čistá u Horek (Čistá bei Horky) verfügt über eine Fläche von 1053 ha und liegt 422 m ü. d. M. Die Zahl der dauerhaft gemeldeten Einwohner liegt seit längerer Zeit bei knapp unter 600. Der Name der Ortschaft (tschech. čistý = sauber) ist wie bei vielen Dörfern in der Umgebung vom Wasser abgeleitet, das hier das ganze Jahr über in großen Mengen vorhanden ist, und das auch heute noch ziemlich sauber ist. Im Gemeindegebiet entspringt der Bach „Čistecký potok“ (auf Landkarten als „Olešnice“ bezeichnet), der den Ort durchfließt und bei Debrné in die Elbe fließt. Der südliche Ortsrand wird von einem Berggrücken vulkanischen Ursprungs mit dem Namen „Čistecká Hůra“ und einer Höhe von 587 m. ü. M. gesäumt, von dem man bei guter Sicht einen wunderschönen Ausblick auf das Tal und das gesamte Panorama des Riesengebirges hat, während man auf der anderen Seite den Blick vom Berg Zvičina (im Süden) über den Berg Kozákov (im Westen) bis hin zum Berg Ještěd bei Liberec (im Nordwesten) schweifen lassen kann. Unterhalb des Berggründens liegt die Hochebene „Rovně“, die als Fundort von Achaten, Amethysten, Jaspissen und Laugenblumen weithin bekannt ist.

Die ersten schriftlichen Quellen zur Besiedlung dieser Gegend stammen aus dem Jahre 1369. Hier wird ein Bauernhof erwähnt, der zum (in den Hussitenkriegen zerstörten) Kloster in Klášterská Lhota gehörte und häufig die Eigentümer wechselte, die dieses Gut auf unterschiedliche Art und Weise in ihrem Besitz brachten. Unter der Herrschaft der Waldsteiner wurde in Čistá eine Burg errichtet, die jedoch relativ bald abbrannte. Im Jahre 1576 wurde Čistá von Zbyněk Šťastný Kapoun von Svojkov übernommen. Vom Geschlecht der Kapounen zeugen heute die Grabsteine, die in die Mauer der Kirche von Čistá eingelassen sind. Von den bekannten Adelsgeschlechtern war ab 1688 Graf Pavel von Morzin der Besitzer. Im Jahre 1791 gelangte Čistá in den Besitz der Familie des Bürgers und Leinwandlers Ignác Falge aus Trutnov. Unter ihrer Herrschaft wurde 1819 mit dem Bau der Kirche des Hl. Prokop begonnen. Von der Ausstattung der Kirche ist die Totenglocke aus dem Jahre 1473 zu erwähnen, eine der ältesten Glocken in Tschechien, die heute im Museum von Jilemnice zu sehen ist. Im Jahre 1834 wurde Čistá an Fürst Karel Rohan verkauft, der 1850 zum ersten Bürgermeister des Ortes gewählt wurde. 1883 wurde das Gebäude einer allgemeinen Schule errichtet, die in den 1920er Jahren umgebaut wurde, und 1924 nahm hier auch eine Bürgerschule ihren Betrieb auf. Von der Familie Rohan wurde Čistá im Jahre 1870 an die tschechische Gesellschaft „Chabrus“ verkauft und fünf Jahre später an den hier gebürtigen Leinenhändler Ignác Klazar. Dessen Familie überließ 1904 das Gut dem Juristen Dr. Eduard Auersperg, der den Hof 1929 an Josef Zajíček weiter verkaufte, den letzten Besitzer der sogenannten Herrschaft von Čistá.

In der Ortschaft befinden sich heute ein Kindergarten, eine Grundschule, ein Sportplatz, eine Turnhalle, ein Tennisplatz, Geschäfte und Restaurants, ein breitgefächertes Netz von Dienstleistungen und Kleinbetrieben sowie eine funktionierende Fabrik. Die landwirtschaftliche Nutzfläche wird von einer Aktiengesellschaft und einer Reihe von Privateigentümern bewirtschaftet. Ebenso sind die Wälder entweder in staatlichem oder privatem Besitz. Durch den Ort führen mehrere Buslinien einschließlich einer Direktverbindung nach Prag.

Eine Besonderheit stellt der Wanderweg „Krkonošská vyhlídka“ dar, mit Rastplatz und Aussicht auf das Panorama des Riesengebirges. Im unteren Teil der Ortschaft befindet sich ein technisches Denkmal, die sogenannten „Taliane“ - eine Reihe von Sandstein-Kaskaden in einem Waldbach. Dabei handelt es sich um eine Maßnahme gegen Überflutung aus dem Jahre 1897.

Důležité kontakty / Wichtige Kontakte / Important contacts / Ważne kontakty

Obecní úřad Čistá u Horek: tel.: +420 481 596 105 e-mail: ou.cista@iol.cz; www.cistauhorek.cz

Základní škola a Mateřská škola Čistá u Horek: 481 596 177; zs.cista@tiscali.cz; www.podhurov.cz

Vydalo: Jilemnicko - svazek obcí 2017, neprodejné
Tisk: Geoprint s.r.o., Liberec
Foto: Přemysl Novák a archiv obce

ČISTÁ u Horek

0 250 m 500 m 750 m 1 km

Kartografické zpracování: © Kartografie HP s.r.o., Jičín, www.kartografiehp.cz

■ hranice obce, katastru	— železnice se stanicí
■ obecní úřad, pošta	— naučná stezka, vyhlídka
■ kostel, kaple, pomník, kříž	— turistické značené trasy
■ škola, mateřská školka	— rozcestníky turist. tras
■ nákupní středisko, parkoviště	— cyklotrasy s číslem tras
■ zastávka bus, koupaliště	— stravování, ubytování

Benecko

Obec Benecko rozkládající se na jihozápadním svahu Žáleho až k říčce Jizerce má rozlohu 1652 ha a skládá se ze čtyř katastrálních území bývalých samostatných obcí Horních a Dolních Štěpanic, Benecka a Mrklova, které se v roce 1960 sloučily v jednu střediskovou obec. Toto sloučení bylo provedeno vcelku štastně až proto, že kopíruje farnost Horní Štěpanice a zahrnuje oblast, která vlastně historicky, spádovo a vývojově tvořila celek.

Nejvyšší nadmořská výška v Dolních Štěpanicích 433 m a nejvyšší vrchol Zadního Žáleho 1036 m dává představu o svážnosti terénu horských podmínek. Zastavěnost sahá až do výše 940 m n.m. Více než třetina území obce je pokryta lesy, zhruba 3/6 je zemědělská půda, zbyvající 1/6 jsou komunikace, ostatní plochy a stavební pozemky. Zastavěné území v Dolních Štěpanicích a Mrklově kopíruje říčku Jizerku a potok Cedron, Horní Štěpanice jsou seskupeny v kotlině nad kostelíkem.

Trvale hlášeno je zde cca 1074 obyvatel. V době největších špiček zimní rekreací sezony odhadujeme počet návštěvníků na 2000 osob.

Svahy, lesy a lučiny nabízejí vynikající možnosti k lyžování, turistice, sběru plodů a rekreaci. O kvalitách území svědčí skutečnost, že je ze dvou třetin v 3. zóně Krkonošského národního parku, obytné části jsou v ochranném pásmu. Tím je výhodným východiskem pro horské túry na hřebeny Krkonoš, pokud se návštěvník nechce obdivovat dalekým výhledům ze svahů Žáleho a toulat se po velmi zajímavých místech obce.

Historickým jádrem této oblasti by dříve hrad Štěpanice. První písemná zmínka z roku 1305 mluví o založení hradu Janem z Valdstejna, ale podle Balbína již v roce 1254 zde vládl Jindřich Jan z Valdstejna. Tento údaj také potvrzuje archeologické nálezy na hradě. Nyní zde je již jen zřícenina, zůstaly pouze zbytky obranného systému. Část vlastního hradu je skryta v mohutném súťovém kuželu, který dává naději na další objevy.

Samotné Benecko se poprvé uvádí roku 1628 jako ves s hamrem pustým. Zakladatelem Benecka byl patrně Beneš, proto Beneško – Benecko. Legenda mluví o poustevníkovi řádu sv. Benedikta a jelenovi, který mu byl druhem. Od tuhdy vznikl znak jelení hlavy s křížem mezi rohami. Nejmladší Benecko bylo jistě nejchudší vsí. Jen tři usedlosti byly vlastnické, všechny ostatní chalupy byly v emfyteickém poměru k štěpanické vrchnosti. Mrklov byl osídlován podobně jako Dolní Štěpanice podél vody. Byl vsí převážně zemědělskou. Odedávna se v podhůří pěstoval len, předení patřilo i mezi robotní povinnosti. Za panování Marie Terezie se rozšířila domácí výroba pláten, a s ní souviselo ve způsobu života i myšlení lidu. Vysedávání za stavby podnítilo horáky k samorostlému filozofování.

O zásadní změně v struktuře obyvatelstva se zasloužila turistika a zimní sporty. Roku 1892 vyrábí pro hraběcí hajné sekerník Vondrák na dolnoštěpanické pile bukové lyže. Zároveň objevuje jedinečné horské terény pražský sportovec Josef Rösler-Ořovský a přivádí na Benecko norské instruktory. Tí na beneckých plánech zasvěcují do nejkrásnějšího sportu nejen pražské, ale i místní zájemce. Rovněž propagátor turistiky dolnoštěpanický učitel Jan Buchar otevří krásy horských strání všem příznivcům hor a pohybu. Benecko, nejvýše položená a proto dříve i nejchudší ves, se začíná prudce rozvíjet. Český SKI klub zakupuje na Benecku chalupu a ta se stává východiskem lyžařských výprav do celých Krkonoš. Zájem o obec stoupá, vznikají první ubytovny, hotely. Hrabě Harrach zřizuje hotel Zlatou vyhlídku, dává postavit rozhlednu a restauraci na Žále. Ve dvacátých a třicátých letech se některé chalupy již mění na boudy, penziony a dokonce i na hotely.

V zimě zde obec provozuje lanovku a vlek, ostatních deset vleků a sjezdovek je v příči podnikatelů. V létě je Benecko vhodným střediskem pro rekreaci mladých rodin a seniorů.

Gmina Benecko w obyczajach granicach leży na południowo-zachodnim zboczu góry Žály i ciągnie się aż do rzeki Jizerki. Jej powierzchnia wynosi 1652 ha. Składa się z czterech wsi, stanowiących dawniej samodzielne gminy, które w 1960 r. połączły się. Są to Horní i Dolní Štěpanice, Benecko i Mrklov. Połączenie nie było przypadkowe – obszar nowo powstałej gminy pokrywa się z obszarem parafii Horní Štěpanice i obejmuje teren, który w przeszłości tworzył jedną całość.

Najniżej położone miejsce gminy znajduje się we wsi Dolní Štěpanice i leży na wysokości 433 m n.p.m. Najwyższy położony jest szczyt Zadni Žály: 1036 m n.p.m. To różnica, która daje obraz ukształtowania tutejszego terenu. Zabudowania sięgają aż do 940 m n.p.m. Ponad jedną trzecią

obszaru gminy pokryta jest lasem, około 1/2 to użytki rolne, pozostała 1/6 stanowią obszary zabudowane, drogi i in. Obszar zabudowany w Dolnych Štěpanicach i Mrklovie ciągnie się wzdłuż Jizerki oraz potoku Cedron, Horní Štěpanice skupiają się w kotlinie powyżej kościoła.

Na stałe mieszka tu ok. 1074 osób, a w okresie największego obłożenia w zimowym sezonie turystycznym liczbę gości szacuje się na ok. 2000 osób. Zbocza gór, lasy i łąki oferują wspaniałe warunki do odpoczynku – uprawiania narciarstwa, turystyki, zbierania drzew. O jakości obszaru świadczyć może fakt, że dwie trzecie gminy leżą na terenie II strefy ochrony czeskiego Karkonoskiego Parku Narodowego KRKNAP, a części zamieszkałe leżą w jego otulinie. Oznacza to, że jest to też odpowiednia baza wypadowa do wycieczek w partie grzbietowej Karkonoszy, o ile komuś nie wystarczy obserwowanie pięknych widoków ze zboczy góry Žály i spacerowanie po urokliwych i ciekawych miejscach gminy.

Dawniej centrum tego obszaru był zamek Štěpanice. Pierwsza wzmianka pisemna z roku 1305 mówi o założeniu zamku przez Jana z Waldsteina, ale według historyka Bohuslava Balbína już w 1254 roku władał tą krajiną Jindřich Jan z Waldsteina. Dane te potwierdzają też znaleziska archeologiczne na zamku, z którego do dziś pozostały tylko ruiny w postaci pozostałości systemu obronnego. Część samego zamku skryta jest w potężnym stożku gruzu, który daje nadzieję na kolejne odkrycia.

Samo Benecko po raz pierwszy wzmiankowane zostało w 1628 roku jako wieś z nieczynną już wówczas kuźnią. Założycielem Benecka był prawdopodobnie Beneš, stadt Beneško, a następnie Benecko. Legenda mówi o pustelniku z zakonu św. Benedykta i jeleniu, który był mu druhem. Stąd ponoć wywodzi się herb jeleniej głowy z krzyżem między rogami. Najwcześniej Benecko było z pewnością biedną wsią. Tylko trzech gospodarzy było właścicielami swoich gospodarstw, pozostałe chalupy należały do właścicieli zamku Štěpanice. Mrklov byl zasiedlany podobnie jak Dolní Štěpanice: wzdłuż rzeki. Był wszędzie w większości części rolniczej. Od dawna na przedgórzu uprawiano len, przedziałnictwo należało też do obowiązków pańszczyźnianych. Za panowania Marii Teresy rozszerzała się domowa produkcja płóćcien, z którą związane były zmiany w sposobie życia i mentalności ludu. Przesiadywane przy krosnach zachęcało górali do domorosłego filozofowania.

Zasadnicza zmiana w strukturze ludności wywołana została przez rozwój turystyki i sportów zimowych. W 1892 roku cieśla Vondrák wykonał w tartaku w Dolnych Štěpanicach bukowe narty dla pracowników leśnych hrabiego Harracha. Jednocześnie unikalne górske tereny odkrywa praski sportowiec Josef Rösler-Ořovský, który sprrowadza do Benecka norweskich instruktorów. Na beneckich błoniach wprowadzają oni w tajniki najpiękniejszego ze sportów nie tylko prażan, ale też miejscowych zainteresowanych. W

popularyzowaniu pięknych zakątków górskich zboczy i ich otwieraniu dla miłośników gór udział miał również Jan Buchar, nauczyciel w szkole w Dolnych Štěpanicach. Benecko, wieś najwyżej położona i dlatego wcześniej też najbardziej zasiedlona od tej pory gwałtownie rozwijała się. Czeski SKI klub zakupuje w Benecku dom, który staje się bazą do wycieczek narciarskich w całych Karkonoszach. Zainteresowanie wsią wzrasta, powstają pierwsze obiekty noclegowe, hotele. Hrabia Harrach zakłada hotel Zlatá vyhlídka (dosł. Złoty Widok), funduje wieżę widokową i restaurację na górze Žály. W latach 20. i 30. niektóre chalupy zmieniają się w schroniska, pensjonaty, a nawet hotele.

Zimą Benecko jest idealną destynacją dla miłośników narciarstwa; gmina prowadzi kolejkę linową i wyciąg narciarski, pozostały 10 wyciągów i nartostrad zarządzanych jest przez prywatnych przedsiębiorców. W sezonie letnim Benecko jest odpowiednim miejscem do odpoczynku zarówno dla młodych rodzin, jak i dla seniorów.

Benecko spreads out on the whole south-western slopes of Žály Hill; from the top of Žály Hill to the Jizerka River in the valley. The area of the municipality reaches 1,652 hectares and it is divided into four cadastral areas: Horní Štěpanice, Dolní Štěpanice, Benecko and Mrklov. These used to be separate municipalities until 1960 when the municipalities merged into one. Mergence was successful as the area corresponds with the Horní Štěpanice parish; thus, as to the history and development, the area had created one unit.

The lowest elevation of the municipality is 433 meters above sea level in Dolní Štěpanice and the peak of Zadní Žály Hill lies 1,036 meters above sea level; thus, you can imagine

that the municipality definitely does not spread on a flat land. The built up area reaches as high as 940 meters above sea level. Forests take up more than a third of the area, approximately 3/6 is farmland and the last 1/6 falls on roads, building land and others. The built up area in Dolní Štěpanice and Mrklov corresponds with the Jizerka River and Cedron Creek courses; Horní Štěpanice are located in the hollow above the church.

There are approximately 1,074 inhabitants in the municipality and it is estimated that in the peak season, there are about 2,000 visitors to the municipality.

The hills, forests and meadows offer excellent conditions for skiing, hiking and relaxing. Two thirds of the Benecko municipality fall into Zone 3 of the Krkonoše National Park (KRKNAP) and the built up area falls into its buffer zone. Considering this fact, Benecko makes an excellent starting point for hikes in the Krkonoše Mountains; of course only if you do not wish to enjoy the marvelous lookout from the Žály Hill lookout tower or wander around interesting place within the municipality.

The historical center of the area used to be the Štěpanice Castle. The first written source from 1305 says that the castle was built by Jan Valdštejn; however, according to Balbín, Jindřich Jan Valdštejn had been ruling the area as early as 1254. This hypothesis is supported by the archaeological finding from the castle. Visitors can see the ruins of the castle; or precisely the ruins of its defensive system. Part of the castle itself is hidden under the pile of debris which will hopefully reveal other findings in future.

Benecko itself was first mentioned in historical sources in 1628; the founder was apparently Beneš; after whom Benecko got its name. The legend says that he was an eremite of the Saint Benedict Order and a deer, his companion, established the settlement (symbol of the municipality is a deer head with a cross between the horns). The youngest part of nowadays municipality – Benecko – was for sure the poorest one as only three homesteads were privately owned. In Mrklov, as well as in Dolní Štěpanice, homesteads were being built along the creek course and it was a predominantly agricultural settlement. Since long ago, flax had been grown in the foothills of the Krkonoše Mountains; during the Maria Theresa rule, the homecraft of linen production spread and thus the gnarly philosophy thinking spread among the highlanders while they were sitting long hours by the weaving loom.

A significant change in the settlement happened in connection to hiking and winter sports development. A hatchet man called Vondrák made first ski for the game-keepers at the saw-mill in Dolní Štěpanice in 1892. At the same time Josef Rösler-Ořovský, a sportsman from Prague, fell in love with the area and he brought the Norwegian instructors of skiing to Benecko. They taught skiing to the locals as well as they were teaching the visitors from Prague. Jan Buchar, a teacher from Dolní Štěpanice and a keen hiker, taught the enthusiasts skiing. Benecko, in the past the poorest settlement, began to develop quickly. Czech SKI Club bought a mountain hut in Benecko and it became the set-off point for all skiing trips in the Krkonoše Mountains. Interest in Benecko was rising and new hostels and hotels were built. Count Harrach established the Zlatá Vyhlídka hotel and built the lookout tower on top of Žály Hill. As early as in the 1920s and 1930s, some homesteads changed to mountain huts, holiday apartments and hotels. The municipality runs a chair-lift and a tow-lift in winter; other ten lifts and skiing slopes are privately owned. In summer, Benecko is a popular resort with young families as well as older people.

Die heutige Ortschaft Benecko, die sich vom südwestlichen Hang des Berges Žály bis zum Fluss Jizerka erstreckt, hat eine Fläche von 1652 ha und besteht aus den vier ursprünglich eigenständigen Ortschaften Horní Štěpanice, Dolní Štěpanice, Benecko und Mrklov, die 1960 zu einer Gemeinde zusammengefasst wurden. Dies entspricht dem Gebiet der Pfarre Horní Štěpanice und stellt in Hinblick auf Geschichte, Entwicklung und Gelände eine Einheit dar. Der niedrigste Punkt in Dolní Štěpanice (433 m ü. d. M.) und der höchste Punkt auf dem Gipfel des hinteren Žály (1036 m ü. d. M.) geben uns eine Vorstellung vom Charakter des Geländes, das von Hängen dominiert ist. Die Bebauung reicht bis zu einer Seehöhe von 940 m. Mehr als ein Drittel des Gemeindegebiets ist von Wäldern bedeckt, etwa die Hälfte besteht aus landwirtschaftlicher Nutzfläche, ein Sechstel aus bebauten Grundstücken, Straßen u. a. m. Das bebaute Gebiet in Dolní Štěpanice und Mrklov passt sich dem Lauf des Flusses Jizerka und des Baches

Cedron an, Horní Štěpanice befindet sich auf einer Fläche oberhalb der Kirche.

Dauerhaft gemeldet sind hier etwa 1074 Einwohner, in der winterlichen Hochaison kann die Zahl der Besucher auf 2000 Personen geschätzt werden.

Die Hänge, Wälder und Wiesen bieten ausgezeichnete Möglichkeiten zum Skifahren, Wandern, Beerensammeln und zur Erholung. Von der Qualität des Gebieteszeugt die Tatsache, dass es zu zwei Dritteln Bestandteil des Riesengebirge-Nationalparks ist; die bewohnten Flächen liegen in einem Schutzgebiet. Dadurch ist es ein idealer Ausgangsort für Touren auf die Bergrücken des Riesengebirges, sofern der Besucher nicht hier in der Gegend die wunderbare Aussicht von den Hängen des Žály genießen und durch die interessanten Orte der Gemeinde streifen möchte.

Der historische Kern dieses Gebietes war ursprünglich die Burg Štěpanice. Ihre erste schriftliche Erwähnung stammt aus dem Jahr 1305, laut der die Burg von Jan von Waldstein gegründet wurde, doch laut Bohuslav Balbín regierte hier bereits 1254 Jindřich Jan von Waldstein, was die archäologischen Funde auf der Burg bestätigen. Heute befindet sich hier nur noch eine Ruine, Reste des Verteidigungsmauerwerks. Ein Teil der ursprünglichen Burg verbirgt sich in einem Schutttrichter, der auf weitere Entdeckungen hoffen lässt.

Benecko selbst wird erstmals 1628 als Dorf erwähnt. Sein Gründer war offenbar Benedikt (tschechisch Beneš), daher der Name. Die Legende erzählt vom Einsiedlerorden des heiligen Benedikts und dem Hirschen, der ihm zur Seite stand. Daher stammt wohl das Wappen des Hirschkopfes mit dem Kreuz in der Mitte. Das jüngere Benecko war sicherlich das älteste Dorf der Gegend. Nur drei Höfe waren in Besitz der Bewohner, alle anderen Hütten unterlagen der Erbpacht unter der Hoheit von Štěpanice. Von je her wurde in dieser Gegend Lein angebaut, Spinnen gehörte hier zu den Arbeitssachen. Unter der Herrschaft von Maria Theresia verbreitete sich die heimische Herstellung von Leinen, womit auch die Lebensweise und das Denken der Leute verbunden war. Das Sitzen am Spinnrad veranlasste die Bergbewohner zu einer eigenen Art des Philosophierens.

Eine wesentliche Veränderung der Einwohnerstruktur bewirkte der Wander- und Skisport. 1892 stellt der Holzfäller Vondrák in der Säge von Dolní Štěpanice für die gräflichen Jäger Skier aus Buchenholz her. Zur gleichen Zeit entdeckt der Prager Sportler Josef Rösler-Ořovský das einzigartige Gelände und bringt Skilehrer aus Norwegen hierher. Diese weihen nicht nur Prager aber auch einheimische Interessenten in diesen wunderbaren Sport ein. Der Dorflehrer Jan Buchar wirbt für die Schönheit der Berghänge, was Liebhaber der Berge und der Bewegung anzieht. Benecko, aufgrund seiner hohen Lage ursprünglich das älteste Dorf, erlebt einen rasanten Aufschwung. Der tschechische Ski-Club kauft hier eine Berghütte, die zum Ausgangsort für Ski-Ausflüge ins gesamte Riesengebirge wird. Das Interesse für den Ort steigt, die ersten Herbergen entstehen. Graf Harrach lässt das Hotel „Zlatá vyhlídka“ („Zur goldenen Aussicht“) sowie einen Aussichtsturm und ein Restaurant auf dem Žály errichten. In den 1920er und 1930er Jahren verwandeln sich einige Hütten in Unterkünfte, Pensionen und sogar in Hotels.

Im Winter betreibt die Gemeinde einen Sessel- und einen Schlepplift, die übrigen zehn Schlepplifte und Pisten werden privat betrieben. Im Sommer ist Benecko ein beliebtes Ziel zum Erholen für junge Familien und Senioren.

Důležité kontakty / Wichtige Kontakte / Important contacts / Ważne kontakty

Obecní úřad Benecko: tel.: +420 481 582 625
e-mail: podatelna@obecbenecko.cz; www.obecbenecko.cz

**svazek obcí
Jilemnicko**

Vydalo: Jilemnicko - svazek obcí 2017, neprodejné
Tisk: Geoprint s.r.o., Liberec
Foto: Přemysl Novák a archiv obce

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPE

Bukovina u Čisté

Obec se nachází v Libereckém kraji, mezi městy Novou Pakou, Jilemnici a Vrchlabím.

Bukovina u Čisté je údolní vsí, která v horní části přiléhá ke Studenci, ale východním směrem údolí navazuje na obec Dolní Kalná. Dolní část mírně svahitého údolí má název Karlov. Dříve to byla osada, založená ve roce 1873 Karem z Morziny. V obci je zachována řada roubených chalup. Dvě partie jižně od potoka jsou považovány za zvláště pozoruhodné. Jedná se o malebné, dnes již ojedinělé a nenarušené zasazení chalup a hospodářských budov do terénu, typické pro podhorské osídlení. Bukovinský potok, pramenící na lučinách Bukoviny, protéká obcí východním směrem a u Dolní Kalné se vlévá do potoka čistéckého. Dominantními útvary širšího území jsou návrší východního hřbetu Hůra - Stráž - Horka, která území rozdělují na část odvrácenou a přivárenou ke krkonošskému masivu. Nejpůsobivější pohledy na Krkonoše jsou z nejvyšších poloh Bukoviny a z vrchu Horka (dominantní je Černá Hora, velmi pěkný pohled je k Dolní Kalné). Krajina a příroda v okolí obce je malebná a relativně málo narušená civilizačními vlivy.

Gmina położona jest w kraju libereckim pomiędzy miastami Nova Paka, Jilemnice i Vrchlabí. Leży w dolinie, w górnej części granicząc ze Studencem, a na wschodzie z gminą Dolní Kalná. Dolna część doliny o łagodnie opadających zboczach nazywana jest Karlovem. Kiedyś była to samodzielna kolonia, założona w 1873 roku przez Karola Morzina. We wsi zachowała się wiele starych domów zrębowych.

Dwie jej partie na południe od potoku uważane są za szczególnie warte uwagi – wartościowe jest dziś stanowiące rzadkość usytuowanie wiejskich domów i zabudowań gospodarczych, malowniczo wkomponowanych w otoczenie. Bukovinský potok, mający swoje źródła na łąkach Bukoviny, przepływa przez wieś w kierunku wschodnim, by koło wsi Dolní Kalná wpąść do potoku Čisteckiego. Nad okolicą wznoszą się kulminacje wschodnich grzbietów: Hůra, Stráž i Horka, dzielące ten obszar na część zwróconą ku masywowi Karkonoszy oraz część zwróconą ku południu. Najpiękniejsze widoki na Karkonosze są z najwyższych partii Bukoviny oraz ze szczytu Horka (dominuje Černá Hora, bardzo ładny widok rozciąga się też w kierunku Dolnej Kalnej). Krajobraz i przyroda w okolicy wsi jest malownicza i praktycznie nie skażona negatywnymi wpływami cywilizacji.

Das Dorf Bukovina u Čisté (Bukovina bei Čistá) liegt im Kreis Liberec in einem Tal zwischen den Städten Nová Paka, Jilemnice und Vrchlabí. Es schließt am oberen Ende an die Ortschaft Studenec an und in östlicher Richtung an die Gemeinde Dolní Kalná. Der untere Teil des leicht abschüssigen Tales trägt den Namen Karlov und war in früheren Zeiten eine Siedlung, die im Jahre 1873 von Karel von Morzin gegründet worden war. In der Ortschaft ist eine Reihe von Blockhäusern erhalten geblieben. Zwei Gebäudegruppen südlich des Baches gelten als besonders bewundernswert. Dabei handelt es sich um malerische, gut erhaltene Häuser und Wirtschaftsgebäude, die auf besondere Art in die Landschaft eingebettet sind, was für die Besiedlung des Gebirgsvorlandes typisch ist. Der Bach „Bukovinský potok“, der in den Wiesen von Bukovina entspringt, fließt durch den Ort in östliche Richtung und mündet bei Dolní Kalná in den Bach „Čistecký potok“. Dominanten in der Landschaft bilden die Anhöhen des Bergrückens Hůra - Stráž - Horka, der das Gebiet in zwei Teile teilt: einen dem Massiv des Riesengebirges abgewandten und einen ihm zugewandten. Die beeindruckendsten Ausblicke auf das Gebirge bieten die höchsten Lagen von Bukovina sowie der Berg Horka (dominant ist hier auch der Berg „Černá hora“ mit einer sehr schönen Aussicht auf Dolní Kalná). Die Landschaft und Natur in der Umgebung des Ortes sind sehr malerisch und nahezu unberührt von zivilisatorischen Einflüssen.

Důležité kontakty / Wichtige Kontakte / Important contacts / Ważne kontakty

www.bukovina.cz

svazek obcí
Jilemnicko

Vydalo: Jilemnicko - svazek obcí 2017, neprodávané
Tisk: Geoprint s.r.o., Liberec
Foto: Přemysl Novák a archiv obce

BUKOVINA u Čisté HORKA u Staré Paky

0 250 m 500 m 750 m 1 km

Kartografické zpracování: © Kartografie HP s.r.o., Jičín, www.kartografiehp.cz

Horká u Staré Paky

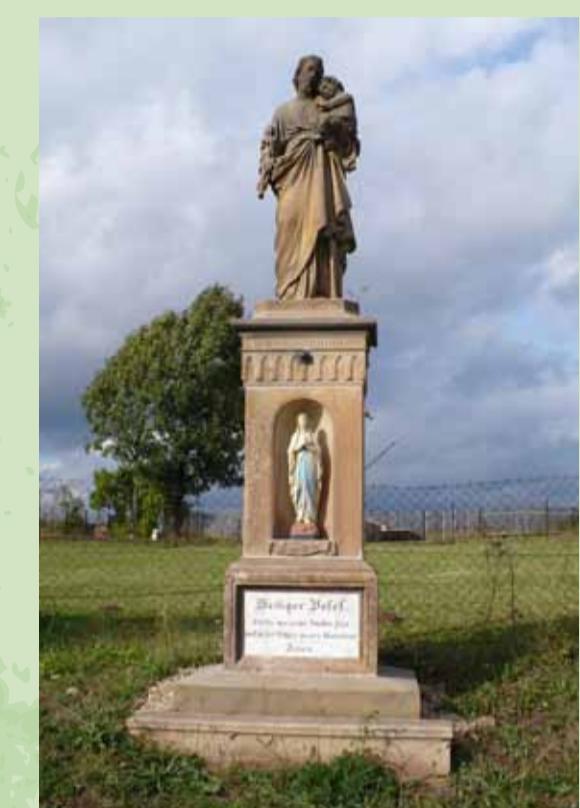
Horká u Staré Paky patří mezi nejmladší osady v kraji. Jsou rozložena ve výšce 503 m n. m. a je z nich krásný otevřený pohled na panorama celých Krkonoš. Rozkládají se na výšině „Horka“, od níž mají své jméno. Obec je rozložena na 203 hektarech a je složena z částí Horka u Staré Paky a Nedaříž. Současně zde žije zhruba 250 obyvatel. Poměrem k rozloze a počtu obyvatel je v obci značně rozsáhlá průmyslová zóna s několika velkými výrobními závody zaměstnávajícími větší počet zaměstnanců, než je počet trvale žijících obyvatel. Středem obce je vystavěna významná silniční křižovatka směřující do důležitých regionálních center s nejfrekventovanějším tahem do Krkonoš. V roce 1858 se dostavělo velké nádraží v centru obce. Dodnes je zde zachovalý celý komplex nádražních budov včetně bývalé výtopny pro lokomotivy. Turisticky zajímavá místa v blízkém okolí obce jsou Hora Kozinec s rozhlednou, nebo křížová cesta ke Zlatnici.

Horká u Staré Paky należy do najmłodszych siedzib ludzkich w regionie. Leży na wysokości 503 m n.p.m. na wyżynie Horka, której zawdzięcza swoją nazwę, zajmując powierzchnię 203 hektarów. Ze wsi rozciągają się piękne widoki na całe Karkonosze. Gmina składa się z dwóch części: Horka u Staré Paky i Nedaříž. Mieszkają tu około 250 osób. Na terenie gminy znajduje się stosunkowo duża – uwzględniając jej powierzchnię i liczbę mieszkańców – strefa ekonomiczna, w której działa kilka dużych zakładów produkcyjnych, zatrudniających więcej osób, niż jest stałych mieszkańców gminy. W centrum gminy leży ważne skrzyżowanie dróg prowadzących do regionalnych ośrodków, z najbardziej uczęszczanym ciągiem komunikacyjnym prowadzącym w Karkonosze. W 1858 r. ukończono budowę dużego dworca w centrum wsi. Do dziś zachowany jest cały kompleks budynków dworcowych, w tym była parowozownia. Interesujące dla turystów miejsca w najbliższej okolicy to góra Kozinec z wieżą widokową oraz droga krzyżowa do Zlatnicy.

Horká u Staré Paky belongs among the youngest settlements in the region. Its elevation is 503 meters above sea level and there is an amazing view to the whole Krkonoše Mountains skyline. The municipality stretches out on the highlands called "Horka" which the municipality was named after. The municipality takes up the area of 203 hectares and comprises of two parts called Horka u Staré Paky and Nedaříž. At present, there are about 250 inhabitants in the municipality. Bearing in mind the area and number of inhabitants, one may say, there is a rather large industrial zone with several plants employing more people than there are inhabitants to the municipality. There is a significant intersection in the center of municipality with roads leading to important regional centers; at the same time it is the busiest road to the Krkonoše Mountains. A large railway station was built in 1858 in the municipality center; all the railway station premises have been preserved up to now including the round-house. Places of interest for tourist are Kozinec Hill with the lookout tower or Calvary to Zlatnice.

Horká u Staré Paky (Horka bei Stará Paka) gehört zu den jüngsten Siedlungen in der Region. Es liegt 503 m ü. d. M. und bietet einen schönen, weiten Ausblick auf das Panorama des gesamten Riesengebirges. Der Name stammt von der gleichnamigen Hochebene, auf der das Dorf liegt. Die Gemeinde breitet sich auf 203 ha aus und besteht aus den Teilen Horka u Staré Paky und Nedaříž. Zurzeit leben hier etwa 250 Einwohner. In einer im Verhältnis zur Ortsgröße weiträumigen Industriezone gibt es mehrere große Produktionsbetriebe, die mehr Angestellte haben als die Ortschaft dauerhafte Einwohner hat. Im Ortszentrum befindet sich eine bedeutende Straßenkreuzung, von der man in alle wichtigen regionalen Zentren gelangt, einschließlich der meist frequentierten Straße ins Riesengebirge. Im Jahre 1858 wurde im Zentrum ein großer Bahnhof erbaut. Bis heute ist der gesamte Komplex der Bahnhofsgebäude einschließlich einer ehemaligen Heizanlage für Lokomotiven erhalten geblieben. Für Touristen interessante Orte in der unmittelbaren Umgebung sind der Berg „Kozinec“ mit seinem Aussichtsturm oder der Kreuzweg zur Kapelle Zlatnice.

Důležité kontakty / Wichtige Kontakte / Important contacts / Ważne kontakty

www.horkautarepaky.cz

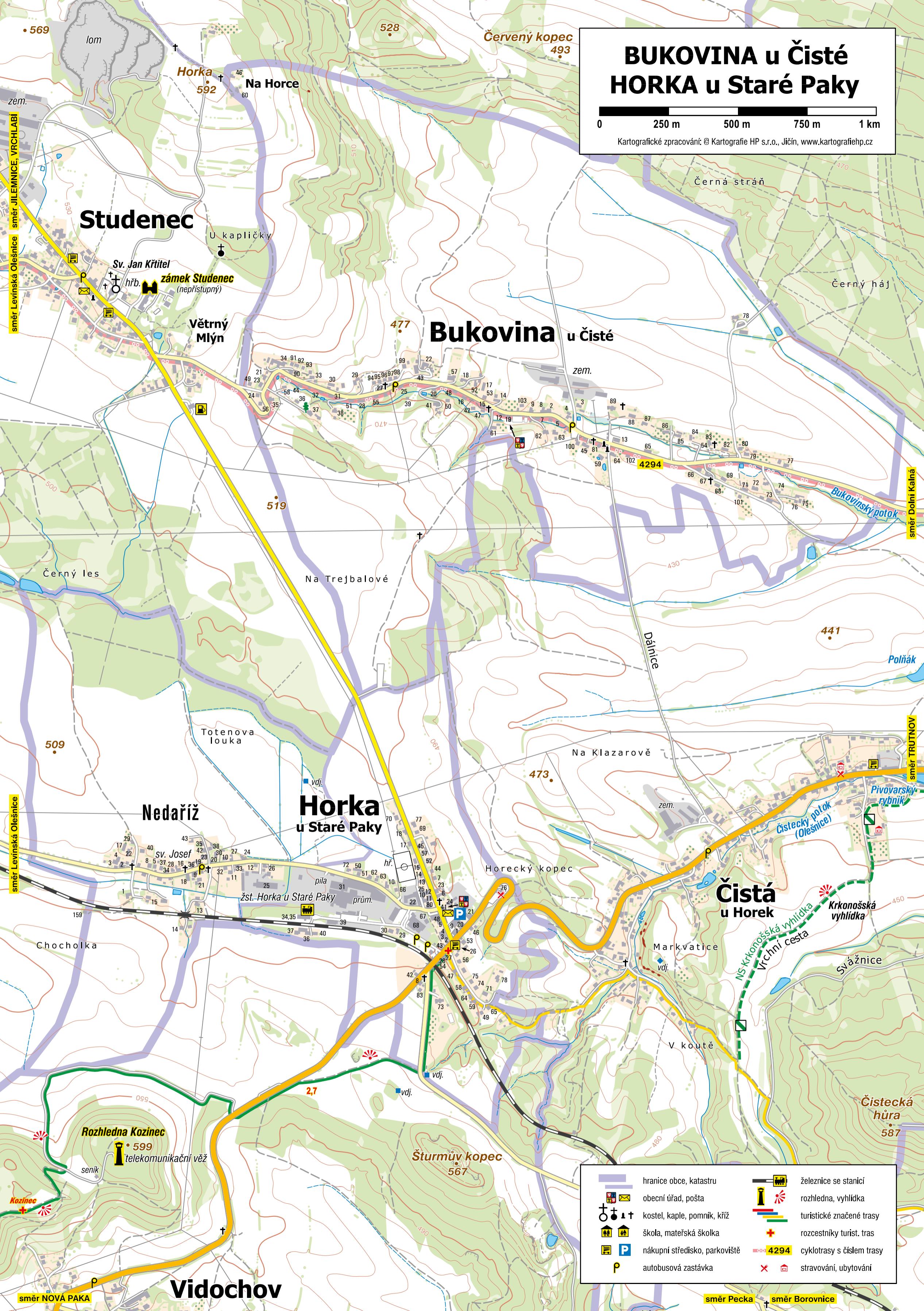
 svazek obcí
Jilemnicko

Vydalo: Jilemnicko - svazek obcí 2017, neprodejně
Tisk: Geoprint s.r.o., Liberec
Foto: Přemysl Novák a archiv obce

BUKOVINA u Čisté HORKA u Staré Paky

0 250 m 500 m 750 m 1 km

Kartografické zpracování: © Kartografie HP s.r.o., Jičín, www.kartografiehp.cz

Horní Branná

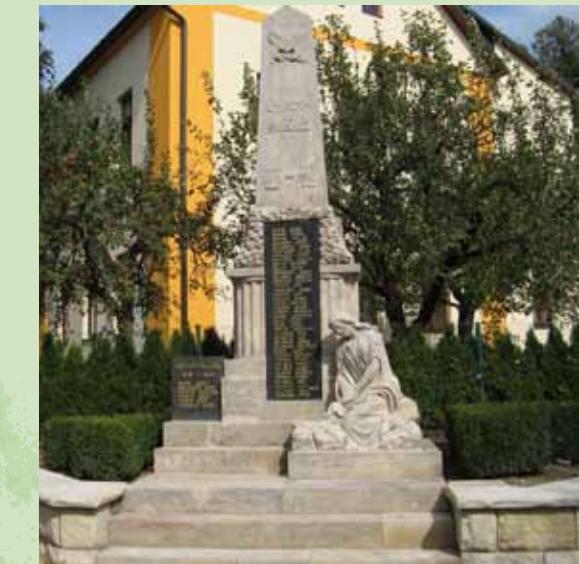

Obec Horní Branná se skládá ze dvou obcí - Horní Branná a Valteřice, které spojuje nejen koryto potoka Sovinky, ale také dobré sousedské vztahy a společná historie. Obě obce vznikly v době osídlování Krkonoš. První písemná zmínka o Horní Branné je doložena roku 1352. Je ale velmi pravděpodobné, že ves existovala již v závěru 13. století. Původ jména Branná lze odvozovat od slovanského „brenný“ (kalný, bahnitý - v souvislosti s potokem). Valteřice jsou poprvé zmíněny roku 1492 (musely být ale založeny mnohem dříve). Jejich název pochází z německého Waltersdorf, tedy „ves lidí Walterových“. Historie Horní Branné je výraznější a, co se památek týká, i viditelnější. Valteřice totiž patřily k protestantské, vrchnost tudíž nepříliš oblíbené menšině. Horní Branná patřila pánum s Valdštejnem, kteří zde roku 1557 vystavěli nový kamenný kostel a roku 1582 i zámek nacházející se v centru obce. Na počátku 17. století koupil branské panství Václav Záruba z Hustřan, který stál v dobách stavovského povstání na straně českých stavů (významnou epizodou této doby je dvojí návštěva Jana Ámose Komenského v Horní Branné, 1627 a 1628). Potom panství přechází do majetku Albrechta z Valdštejna, který je však roku 1632 prodává Harrachům. Doba panování tohoto rodu je pro Brannou obdobím stability a rozkvětu: rozšíření budovy zámku, vystavění špitálu pro vysloužilé služebníky (1710, dnes dům s pečovatelskou službou), unikátní architektonická památka - hrobka svatého Kříže z roku 1870. Až do druhé světové války žily obě obce v těsné blízkosti, většinou pod stejnými pány. Od listopadu 1939 se však Valteřice na téměř šest let stávají součástí německé říše. Významným okamžikem v poválečné historii obcí je rok 1975, kdy byly obce spojeny pod jeden obecní úřad v Horní Branné, který až do jara roku 2016 sídlil v budově zámku. V budově zámku v současné době najdete expozici „Život pod horami“.

Gmina Horní Branná składa się z dwóch wsi - są to Horní Branná i Valteřice, które łączy nie tylko koryto potoku Sovinky, ale także dobre stosunki i wspólna historia. Obie wsie powstały w czasach kolonizacji Karkonoszy. Pierwsza wzmianka pisemna o wsi Horní Branna pochodzi z 1352 r., jest jednak wiele prawdopodobne, że wioska istniała już pod koniec XIII wieku. Pochodzenia nazwy Branná szukać można w słowiańskim „brenný“ (mętny, bagisty - związane z potokiem). Valteřice po raz pierwszy wzmiankowane są w 1492 roku (musiały jednak zostać założone o wiele wcześniej). Ich nazwa pochodzi z niemieckiego Waltersdorf - czyli „wieś ludzi Waltera“. Historia wsi Horní Branna jest bardziej czytelna, a jeśli chodzi o zabytki - również lepiej zachowana, Valteřice należały bowiem do protestantów, mniejszości niezbyt lubianej przez katolickich niemieckich włodarzy. Horní Branná należała do katolickiej szlachty z Waldsteina, która w 1557

roku wybudowała tu nowy kamienny kościół, a w 1582 roku także pałac w centrum wsi. Na początku XVII wieku włości kupił Václav Záruba z Hustřanów, który w czasie czeskiego powstania stanów stał po stronie czeskich panów (czyli przeciwko Niemcom; ważnym epizodem z tego okresu była dwukrotne wizyta Jana Amosa Komenskiego w Hornej Brannie w 1627 i 1628 roku). Następnie włości dostały się w ręce Wallensteina (Albrechta Waldsteina), który je jednak już w 1632 roku sprzedał Harrachom. Czasy panowania tego rodu są dla Branny okresem stabilności i rozkwitu: rozbudowany został pałac, wybudowany przytułek dla emerytowanej służby (1710, dziś dom z usługą opieką), powstał unikatowy zabytek architektoniczny - grobowiec pw. Krzyża Św. z roku 1870. Aż do drugiej wojny światowej obie wsie żyły obok siebie, należąc zazwyczaj do tych samych osób. Od listopada 1939 roku jednak Valteřice na prawie sześć lat stały się częścią III Rzeszy. Po wojnie ważnym momentem w historii obu wsi jest rok 1975, w którym zostały one połączone. Wspólny urząd gminy w Horní Brannie aż do wiosny 2016 roku mieścił się w budynku pałacu, w którym dziś znajdziemy stałą ekspozycję „Życie u podnóża gór“.

Horní Branná comprises of two municipalities: Horní Branná and Valteřice; these two municipalities are not connected only by the water course Sovinka, but also by good relationships among people and common history. Both municipalities were established at the time when the Krkonoše Mountains were being inhabited. The first note on Horní Branná dates back to 1352, but it is more than probable that the village was inhabited in the end of the 13th century. The municipality name Branná points at the old word ("brenný") which means turbid when talking about water. The first written note on Valteřice dates back to 1492 but the settlement must have existed long before that year. Its name comes from German word "Waltersdorf" which means "a village of the Walter family". History of Horní Branná is more distinct; there are more historical monuments as well because Valteřice, in history, were a protestant settlement and it meant that the inhabitants belonged to the minority which was disliked by the establishment. Horní Branná belonged to the Valdštejn family; they built a new stone church in 1557 and a castle in 1582. Václav Záruba from Hustřany bought the domain in 17th century; Václav Záruba from Hustřany was also pro-active in the Bohemian Revolt. An important event of the era was a two-fold visit of Jan Ámos Komenský in Horní Branná in 1627 and in 1628. The domain is then passed down to Albrecht Valdštejn and he sells it to the Harrach family in 1632. Harrach rule meant stability and prosperity for Horní Branná: extension of the castle, hospital construction (1710, nowadays it is a nursing home), construction of a unique architectural building - a crypt of St. Cross in 1870. Both municipalities had shared their history (usually were also ruled by the same owner) until the WWII. In November 1939, Valteřice became part of the German Reich for nearly six years. Another important date in the post-war history is the year 1975 when both municipalities merged and its municipal office seated in the castle in Horní Branná until 2016. Nowadays, the castle premises are used as exhibition grounds where you can see the exhibition "Life under the Mountains".

Die Gemeinde Horní Branná besteht aus zwei Ortschaften - Horní Branna selbst und Valtěřice, die nicht nur durch den Bach Sovinka sondern auch durch gute nachbarschaftliche Beziehungen und gemeinsame Geschichte verbunden sind. Beide Orte entstanden in der Zeit der Besiedlung des Riesengebirges. Die erste schriftliche Erwähnung von Horní Branná stammt aus dem Jahre 1352. Es ist jedoch sehr wahrscheinlich, dass das Dorf bereits Ende des 13. Jahrhunderts existierte. Der Name „Branná“ lässt sich vom slawischen Wort „brenný“ ableiten, was schlammig oder sumpfig bedeutet und sich auf den Bach bezieht. Valtěřice wird erstmals im Jahre 1492 schriftlich erwähnt, muss aber bereits wesentlich früher gegründet worden sein. Sein Name leitet sich vom deutschen „Waltersdorf“ ab. Die Geschichte von Horní Branná ist bedeutsamer und - was seine Sehenswürdigkeiten betrifft - sichtbarer. Valtěřice gehörte nämlich zur protestantischen, bei der Hoheit wenig beliebten Minderheit. Horní Branná gehörte den Herren von Waldstein, die hier im Jahre 1557 eine neue steinerne Kirche und 1582 ein Schloss im Zentrum des Ortes errichten ließen. Anfang des 17. Jahrhunderts kaufte Václav Záruba von Hustřan die Herrschaft, der zur Zeit des Ständeaufstandes auf der Seite der böhmischen Stände stand (eine bedeutsame Episode dieser Zeit ist der zweimalige Besuch von Johann Amos Comenius in Horní Branná, 1627 und 1628). Danach geht die Herrschaft in den Besitz von Albrecht von Wallenstein über, der diese jedoch 1632 an die Harracher verkauft. Die Zeit unter der Herrschaft dieses Geschlechts ist von Stabilität und Aufschwung geprägt: das Schloss wird vergrößert, ein Spital für die ausgediente Dienerschaft erbaut (1710, heute ein Pflegeheim), das Grabmahl des goldenen Kreuzes - ein einzigartiges architektonisches Denkmal - wird errichtet (1870). Bis zum zweiten Weltkrieg lebten die beiden Gemeinden in unmittelbarer Nachbarschaft, meist unter den gleichen Herren. Im November 1939 wird jedoch Valtěřice für beinahe sechs Jahre Bestandteil des Deutschen Reiches. Ein bedeutungsvoller Moment der Nachkriegsgeschichte ist das Jahr 1975, als die beiden Orte zu einer Gemeinde zusammengefasst werden. Sitz des Gemeindeamtes ist bis 2016 das Schloss in Horní Branná. Heute ist in den Räumlichkeiten des Schlosses die Dauerausstellung „Leben am Fuße der Berge“ zu sehen.

Důležité kontakty / Wichtige Kontakte / Important contacts / Ważne kontakty

Tísňové volání: 112

Hasiči: 150

Záchranná služba: 155

Policie: 158

Pohotovost plyn: 1239

ČEZ: 840 840 840

Státní POLICIE Jilemnice: 974 477 100

Městská POLICIE Jilemnice: 481 541 584

Obecní úřad Horní Branná: 481 584 178
www.hbranna.cz
ou@hbranna.cz

Dům s pečovatelskou službou: 481 584 153
dpshb@seznam.cz

Základní škola Horní Branná: 481 584 216
www.skolabranna.cz

Mateřská škola Horní Branná: 481 584 224

Mateřská škola Valteřice: 481 584 137

Pošta Horní Branná: 481 584 240

ZEPO s.r.o. Horní Branná: 481 584 272

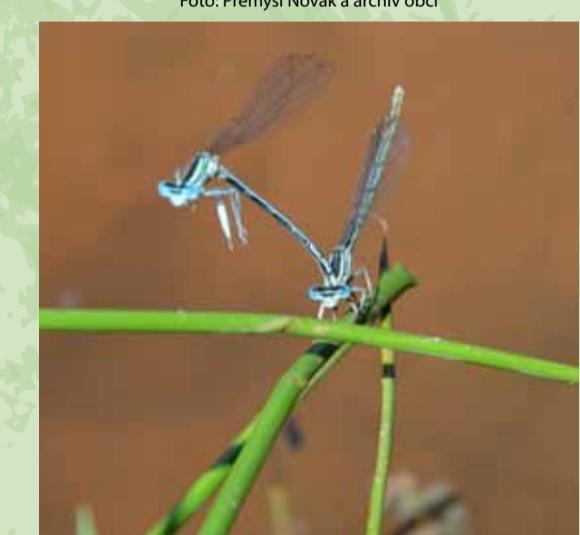
KRVAK s.r.o. správa vodovodu: 605 287 792
605 155 390

Zubní lékař: 481 584 215

Praktický lékař pro dospělé: 481 584 306

svazek obcí
Jilemnicko

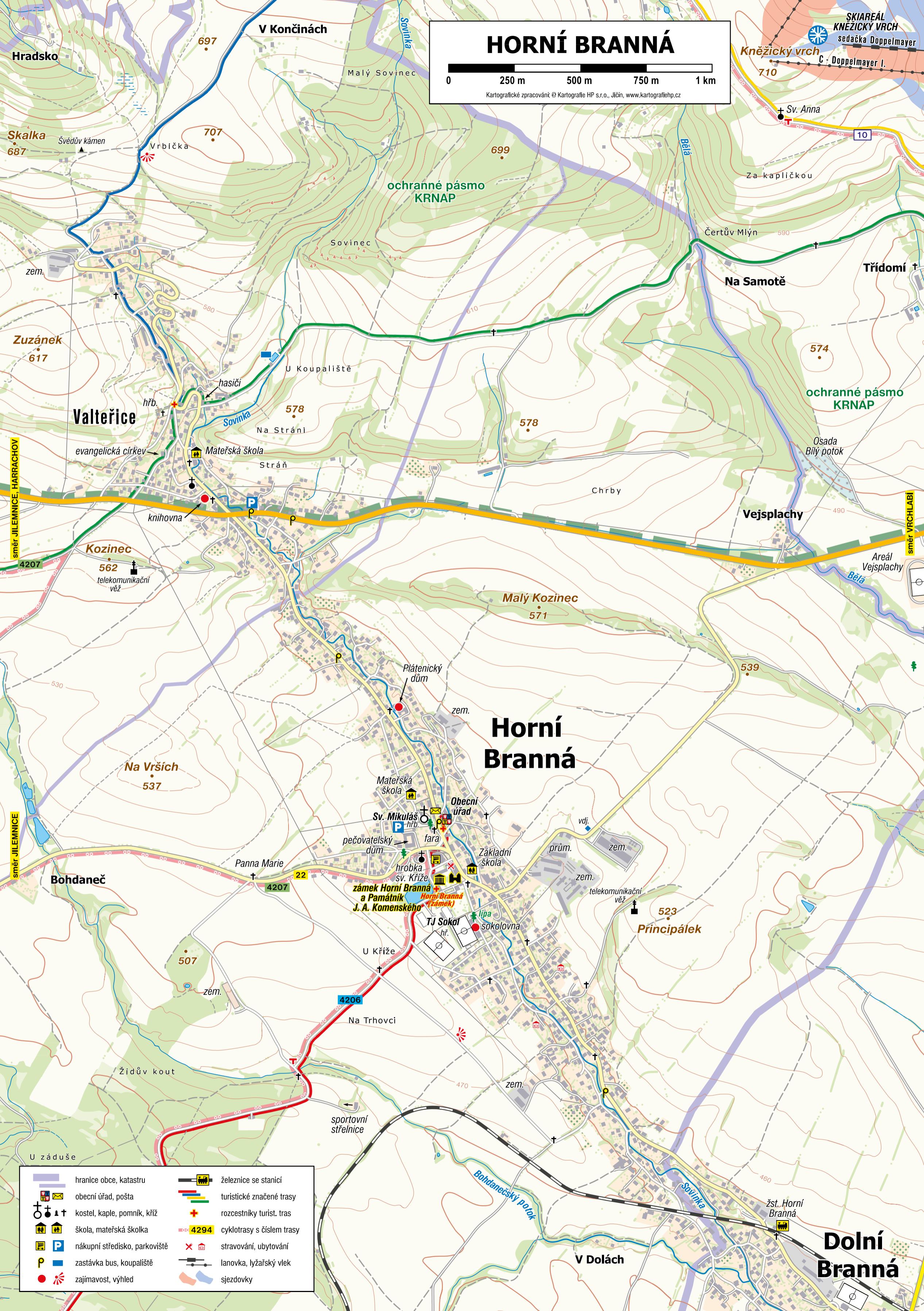
Vydalo: Jilemnicko - svazek obcí 2017, neprodejné
Tisk: Geoprint s. r. o., Liberec
Foto: Přemysl Novák a archiv obcí

HORNÍ BRANNÁ

0 250 m 500 m 750 m 1 km

Kartografické zpracování: © Kartografie HP s.r.o., Jičín, www.kartografiehp.cz

Jablonec nad Jizerou

Obec Jablonec nad Jizerou, 14. února 1896 povyšená císařem Františkem Josefem I. na městys a 4. listopadu 1971 povyšená na město, má dnes přibližně 1.730 obyvatel. Mimo vlastní centrum, ke kterému patří též Blansko a dolní část Tříče ji tvoří i přilehlé podhorské a horské části Bratrnochov, Buřany (včetně osad Končiny, Dolní Dušnice, Hradsko a Vojtěšice), Horní Dušnice (včetně osady Rezek) a Stromkovice. Se všemi osadami zaujmá území o rozloze 22,5 km², z toho většina se nachází v Krkonošském národním parku. Město leží v průměrné nadmořské výšce 600 m n.m., nejvyšše položeným místem je osada Rezek (860 m n.m.). Výhodou města je příznivé klima v každém ročním období, neboť je účinně chráněno před extrémními výkyvy počasí. Tento jev je vysvětlován dvěma způsoby. Jednak údajnou náklonností vůlce našich hor - Krkonoše, kterou městu trvale projevuje, a jednak polohou v této měří dokonalém sevření mezi zalesněnými kopci po obou stranách řeky Jizery. Ty městu vytváří jakousi přirozený ochrannou hradbu. Jablonec nad Jizerou je přirozeným spádovým centrem oblasti. K tomu jej předurčuje poloha na křižovatce hlavní průtahové silnice I.tř. č.14 (směr od Vrchlabí a Jilemnice na Harrachov a Liberec) a vedlejší silnice III.tř. (směr na okresní město Semily). V průběhu dne zastavuje ve městě několik dálkových autobusových linek. Místními bus-linkami, případně vlastním dopravním prostředkem lze pohodlně cestovat do okolních známějších zimních rekreačních středisek, jako je například Rokytnice nad Jizerou, Harrachov, Pec pod Sněžkou, Špindlerův Mlýn. Z hlediska osobní i nákladní dopravy je významná i místní železniční stanice na trati Rokytnice nad Jizerou - Martinice v Krkonoších. Nejvýznamnější kulturní památkou je bezesporu kostel sv.Prokopova, jeden z významných prvků města, který je po generální opravě (dokončené v roce 1993) důstojným stánkem pravidelných křesťanských bohoslužeb věřících z města i okolí. Jeho bohatě zdobenému interiéru dominuje hlavní oltář se sochou sv. Prokopa, patrona farnosti. Původní ráz horského městečka domácích tkalců, rolníků a živnostníků, daný především roubenou chaloupkou s bohatě zdobeným štítem, chlívkem, stodolou, malou zahrádkou a záhumeňkem, najdeme jak v klidných zákoutích centra města, tak především na přilehlých stráních a v horských osadách. Město má moderní mateřskou školu, základní školu a základní uměleckou školu (s hudebním, výtvarným, tanecním a dramatickým oborem), proslavenou zejména dětským pěveckým sborem Mládi. Na bohaté kulturní tradice minulosti úspěšně navazuje místní Krkonošská dechovka, nabídku v oblasti kultury doplňuje městská knihovna. Aktuální informace o dění ve městě pravidelně přináší místní dvouměsíčník Jizeran. Aktivně se na celkovém koloritu společenství města podílejí též zájemové skupiny a spolky. Velmi významnou roli v životě města zaujmívá tělovýchova a sport, přičemž hlavní důraz je kladen na práci s mládeží. Místní tělovýchovná jednota Sokol sdružuje 8 sportovních oddílů, z nichž největší je fotbalový a lyžařský. Nejslavnější je oddíl skibobistů, pyšnící se několika mistrovskými tituly ze světových šampionátů. Sportoviště a tělovýchovná zařízení (lyžařské vleky a tratě, sportovní areál v parku Pilištata, tenisové kurty, víceúčelová sportovní hala v objektu kulturního domu) skýtají všem možnost bohatého sportovního vyžití v každém ročním období. Návštěvníkům města, bydlícím v místních ubytovacích kapacitách, poskytuje dobré podmínky pro rekreaci i aktivní odpočinek park Pilištata, kde vedle klidové zóny a sportovního areálu najdou i moderní koupaliště s nezbytným zázemím a přírodní dětské hřiště. Těž vzedmutá hladina řeky Jizery nad splavem malé vodní elektrárny, láká v létě k osvěžující koupeli v sice chladné, avšak též průzračné vodě. Členitost města a jeho okolí - kouzelné přírodní scénérie nejvyšších českých hor vybízejí k průzkumným vycházkám i k turistickým výletům po pečlivě značených cestách k blízkým i vzdálenějším dominantám Krkonoš. Zdravotní péči obyvatelstvu i návštěvníkům města poskytuje v místním zdravotním středisku praktický, ženský, dětský a zubní lékař. V objektu zdravotního střediska se nachází též lékárna. Již v roce 1987 uzavřelo město partnerství s německým městem Sulzbach (Taunus), ležícím nedaleko Frankfurtu n./M. Dnešní rozvojové plány města, ovlivňované stále silněm vlivem turistického ruchu, se soustředí na doplňování chybějící infrastruktury, dobudování ekologických energetických zdrojů, vodovodního, kanalizačního, komunikačního a telekomunikačního systému a na důsledné využívání omezených prostorových podmínek pro bytovou výstavbu.

Gmina Jablonec nad Izerą, która 14 lutego 1896 r. otrzymała od cesarza Franciszka Józefa I prawa miasteczka, a 4 listopada 1971 r. prawa miejskie, liczy dziś około 1730 mieszkańców. Poza samym centrum, do którego należy też Blansko i dolna część Tříče, należą do niej także okoliczne górskie i podgórskie wioski: Bratrnochov, Buřany (wraz z kolonią Končiny, Dolní Dušnice, Hradsko i Vojtěšice), Horní Dušnice (z kolonią Rezek) i Stromkovice. Z wszystkimi koloniami zajmuje terytorium o powierzchni 22,5 km², z czego większość leży w Karkonoskim Parku Narodowym. Średnia wysokość nad poziomem morza to 600 m. Najwyższej położonym miejscem jest kolonia Rezek (860 m n.p.m.). Zaletą miasta jest łagodny klimat o każdej porze roku – miasto jest bowiem dobrze chronione przed ekstremalnymi warunkami pogodowymi. Zjawisko to wyjaśniane bywa w dwóch sposobach – albo jako wyraz wyjątkowych względów u Ducha Górz, albo położeniem w zamknięciu między dwoma zalesionymi wzgórzami po obu stronach Izery, które stanowią naturalną barierę ochronną dla miasta. Jablonec nad Izerą jest naturalnym ośrodkiem dla okolicznych gmin dzięki położeniu na skrzyżowaniu drogi krajowej nr 14 (szosa I klasy, prowadząca od Vrchlabí i Jilemnice na Harrachov i Liberec) oraz drogi III klasy (prowadzicej do miasta powiatowego Semily). W mieście zatrzymuje się kilka autobusów liniowych dalekobieżnych. Dzięki lokalnym liniom autobusowym można wygodnie podróżować do okolicznych znanych zimowych ośrodków rekreacyjnych – na przykład Rokytnice nad Izerą, Harrachova, Pec pod Sněžkou, Szpindlerowego Młyna. Dla transportu osobowego i towarowego ważna jest też miejscowa stacja kolejowa leżąca na trasie Rokytnice nad Izerą – Martinice w Krkonoších. Zaletą miasta jest łagodny klimat o każdej porze roku – miasto jest bowiem dobrze chronione przed ekstremalnymi warunkami pogodowymi. Zjawisko to wyjaśniane bywa w dwóch sposobach – albo jako wyraz wyjątkowych względów u Ducha Górz, albo położeniem w zamknięciu między dwoma zalesionymi wzgórzami po obu stronach Izery, które stanowią naturalną barierę ochronną dla miasta. Jablonec nad Izerą jest naturalnym ośrodkiem dla okolicznych gmin dzięki położeniu na skrzyżowaniu drogi krajowej nr 14 (szosa I klasy, prowadząca od Vrchlabí i Jilemnice na Harrachov i Liberec) oraz drogi III klasy (prowadzicej do miasta powiatowego Semily). W mieście zatrzymuje się kilka autobusów liniowych dalekobieżnych. Dzięki lokalnym liniom autobusowym można wygodnie podróżować do okolicznych znanych zimowych ośrodków rekreacyjnych – na przykład Rokytnice nad Izerą, Harrachova, Pec pod Sněžkou, Szpindlerowego Młyna. Dla transportu osobowego i towarowego ważna jest też miejscowa stacja kolejowa leżąca na trasie Rokytnice nad Izerą – Martinice w Krkonoších.

Najważniejszym zabytkiem gminy jest z pewnością kościół św. Prokopa, który po generalnej renovacji (ukończonej w 1993 r.) służy wierzącym z miasta i okolicy. W jego bogato zdobionym wnętrzu dominuje ołtarz główny z figurą św. Prokopa, patrona parafii.

O pierwotnym charakterze gorskiego miasteczka, w którym mieszkali i pracowali chalupníci tkacze, rolnicy i drobni rzemieślnicy, przypominają typowe dla takich miejscowości drewniane zrębowe domy z bogato zdobionymi szczytami, obórką, stodołą, małym ogródkiem i podwórkiem, które znajdziemy zarówno w spokojnych zakątkach centrum miasta, jak i na przyległych zboczach i w górskich koloniach, gdzie jest ich naprawdę wiele. Miasto ma nowoczesne przedszkole, szkołę podstawową oraz podstawową szkołę artystyczną (kierunki: muzyka, plastyka, taniec, teatr), znaną przede wszystkim z chóru dziecięcego „Mládí“. Do bogatych tradycji kulturalnych z przeszłości nawiązuje miejscowa orkiestra dęta „Krkonošská dechovka“, ofertę kulturalną uzupełnia biblioteka miejska. Aktualne informacje o wydarzeniach w mieście publikowane są regularnie w dwumiesięczniku „Jizeran“. W ogólnym kolorystycznym społeczeństwa miasta udział mają też działające tu organizacje. Bardzo ważną rolę w życiu miasta odgrywa kultura fizyczna i sport, przy czym główny nacisk kładzie się na pracę z młodzieżą. Miejscowa organizacja kultury fizycznej Sokol ma 8 sekcji sportowych, z których największą jest sekcja piłki nożnej i narciarska, a najbardziej znaną sekcję skibobową, mogąca pochwalić się kilkoma mistrzowskimi tytułami z mistrzostw świata. Zaplecze i infrastruktura sportowa (wyciągi i trasły narciarskie, kompleks sportowy w parku Pilištata, korty tenisowe, wielofunkcyjna hala sportowa w domu kultury) oferują wszystkim chętnym wiele możliwości o każdej porze roku. Goście odwiedzający miasto i mieszkający w tutejszych obiektach noclegowych mają dobre warunki do rekreacji i aktywnego odpoczynku dzięki parkowi Pilištata, gdzie obok strefy odpoczynku oraz zaplecza sportowego znajduje się też nowoczesne kąpielisko z niezbędnym zapleczem oraz plac zabaw dla dzieci. Również rzeka Izera, spiętrzona nad jazem małe elektrowni wodnej, zaprasza w lecie do orzeczywiającej kąpieli w zimnej, co prawda, ale za to prawie przezroczystej wodzie. Zróżnicowany charakter miasta i jego okolic, w tym pełnych uroku Karkonoszy, zachęca do wędrówek w poszukiwaniu przygód i do wycieczek turystycznych po doskonale oznakowanych szlakach w bliskie i bardziej oddalone miejsca górska.

Miasto dysponuje też odpowiednim systemem opieki zdrowotnej – w ośrodku zdrowia znajdziemy lekarza rodzonego, ginekologa, dentystę i pediatrę. Jest w nim też apteka. Już w 1987 roku miasto zawarło umowę partnerską z niemieckim miastem Sulzbach (Taunus), leżącym niedaleko Frankfurtu n./M. Dnešní rozvojové plány města, ovlivňované stále silněm vlivem turistického ruchu, se soustředí na doplňování chybějící infrastruktury, dobudování ekologických energetických zdrojů, vodovodního, kanalizačního, komunikačního a telekomunikačního systému a na důsledné využívání omezených prostorových podmínek pro bytovou výstavbu.

Już w 1987 roku miasto zawarło umowę partnerską z niemieckim miastem Sulzbach (Taunus), ležącym niedaleko

Frankfurtu n./M. Dzisiejsze plany w zakresie rozwoju miasta, na które coraz większy wpływ ma ruch turystyczny, koncentrują się na uzupełnianiu brakującej infrastruktury, dokończeniu budowy ekologicznych źródeł energii, systemu wodociągów, kanalizacji, dróg i telekomunikacji, a także na konsekwentnym wykorzystywaniu miejscowych warunków przestrzennych do inwestycji mieszkaniowych.

The Emperor Franz Joseph I of Austria promoted the settlement Jablonec nad Jizerou to a township on the 14th February 1896; and in November 1971 it was further promoted to a town. Today, approximately 1,730 inhabitants live in Jablonec nad Jizerou. The municipality comprises of the center itself (which also includes Blansko and lower part of Tříče) and the neighboring parts Bratrnochov, Buřany (including Končiny, Dolní Dušnice, Hradsko and Vojtěšice settlements), Horní Dušnice (including Rezek settlement) and Stromkovice. The area of the municipality – with the settlements – is 22.5 km², majority of which falls into the Krkonoše National Park area. The town is located at the average elevation of 600 meters above sea level; the highest point is settlement Rezek at the elevation of 860 meters above sea level. There is a favorable weather during whole year which is a major advantage of the municipality – the fact that the municipality is protected from extreme weather conditions may be explained in two ways. The first one is that the municipality is protected by Krakonoš, the guardian of the Krkonoše Mountains, who favors the municipality in long term. The second explanation says that Jablonec nad Jizerou is protected by two hills overgrown with forest which rise on both sides of the Jizera River valley. Jablonec nad Jizerou is a natural center to the area; because of its position on the intersection of the main road No. 14 from Vrchlabí and Jilemnice to Harrachov and Liberec and a smaller road leading to Semily. Several long-distance busses stop in the municipality every day. The local bus lines (or your own vehicles, of course) will comfortably transport you to more well-known resorts, such as Rokytnice nad Jizerou, Harrachov, Pec pod Sněžkou or Špindlerův Mlýn. The local railway station is also important in the means of passenger and goods transport; the railway leads from Martinice in Krkonoše to Rokytnice nad Jizerou. The most significant cultural monument is, without any doubt, the Church of St. Procopius, which had undergone a major renovation (finished in 1993) and became a dignified place of worship for the people from Jablonec nad Jizerou and its surroundings. An altar with the St. Procopius statue (St. Procopius – the patron saint of the parish) dominates the richly decorated interior. The original look of the old houses (typical for the mountains) can be found in the quiet parts of town as well as in the adjacent areas and mountain settlements. Those homesteads inhabited by the weavers, farmers and tradesmen were usually timbered houses with richly decorated gables, a stable, a barn, a small garden and a croft. There is a nursery school, elementary school and art and music school (you can study music, art, dancing and drama there) which is well-known predominantly because of its choir called „Mládí“ (Youth). Brass Band Krkonošská dechovka successfully carries on the tradition from the past. The cultural offer of the municipality is complemented with presence of public library. Jizeran, a newspaper published every two months, informs about what is going on in the municipality. Many common-interest associations participate in organizing the common life of citizens; Sokol stands out as it groups 8 sport clubs – the football and skiing clubs are most numerous, but the skibob club is the most successful as its members won, or succeeded in, several world championships. A high number of sports fields (skiing lifts and tracks, sports fields in the Pilištata Park, tennis court and indoor sports center) offers a wide range of possibilities for practicing sports year-round. The visitors of the municipality are welcome to enjoy the Pilištata park with a relax zone, a sports field, a modern outdoor swimming pool and a playground. The deep water of the Jizera River above the power plant weir invites for a swim in cold, but crystal clear water. The diversity of the municipality and its surroundings, mainly the enchanting landscape of the highest Czech mountains urge the visitors to hike along the marked routes to closer or more distant places in the Krkonoše Mountains. Health care is provided in the local health center where you can find a general practitioner, a gynecologist, a pediatrician, a dentist and also a pharmacy. The municipality started a partnership with Sulzbach (Taunus), a German town which lies close to Frankfurt am Main in 1987. The development of the town, nowadays influenced by the still growing tourist industry, focuses on supplementing the missing infrastructure, renewable energy sources, water, sewage, road and telecommunication structure and also on the careful use of the limited space for building residential houses.

Die Gemeinde Jablonec nad Jizerou (Jablonec an der Iser) – am 14. Februar 1896 von Kaiser Franz Josef I. zum Markt und am 4. November 1971 zur Stadt erhoben – hat heute etwa 1.730 Einwohner. Außer dem eigentlichen Zentrum, zu dem auch Blansko und der untere Teil von Tříče gehören, umfasst sie auch die anliegenden Stadtteile Bratrnochov, Buřany (einschließlich der Siedlungen Končiny, Dolní Dušnice, Hradsko und Vojtěšice), Horní Dušnice (einschließlich der Siedlung Rezek) und Stromkovice. Mit allen Siedlungen zusammen breitet sich die Stadt über eine Fläche von 22,5 km² aus, deren Großteil sich im Riesengebirge-Nationalpark befindet. Die Stadt liegt auf einer durchschnittlichen Seehöhe von 600 m, der höchste gelegene Ort ist die Siedlung Rezek auf 860 m ü. d. M.

Ein Vorteil der Stadt ist das günstige Klima zu jeder Jahreszeit, da es wirksam vor extremen Wetterschwankungen

geschützt ist. Dieses Phänomen lässt sich auf zweierlei Art erklären: zum einen durch das angebliche Wohlwollen Rübezahl – des Herrschers des Riesengebirges –, das dieser der Stadt bis heute entgegenbringt, zum anderen durch seine Lage zwischen den bewaldeten Hügeln zu beiden Seiten des Flusses Jizera (Iser), die eine Art natürlichen Schutzwall bilden. Jablonec bildet einen natürlichen Verkehrsknotenpunkt an der Kreuzung der wichtigen Transitstraße Nr. 14 (aus der Richtung Vrchlabí und Jilemnice in Richtung Harrachov und Liberec) und der Landstraße in Richtung der Bezirkshauptstadt Semily. Im Laufe des Tages halten in der Stadt mehrere Fernbuslinien. Mit den regionalen Buslinien, ggf. mit dem eigenen Wagen kann man von hier bequem in die bekannten Wintersportorte der Umgebung gelangen, wie z.B. nach Rokytnice nad Jizerou, Harrachov, Pec pod Sněžkou oder Špindlerův Mlýn. Hinsichtlich des Personen- und Güterverkehrs spielt hier auch die örtliche Eisenbahnstation an der Strecke zwischen Rokytnice nad Jizerou und Martinice in Krkonoších eine wichtige Rolle.

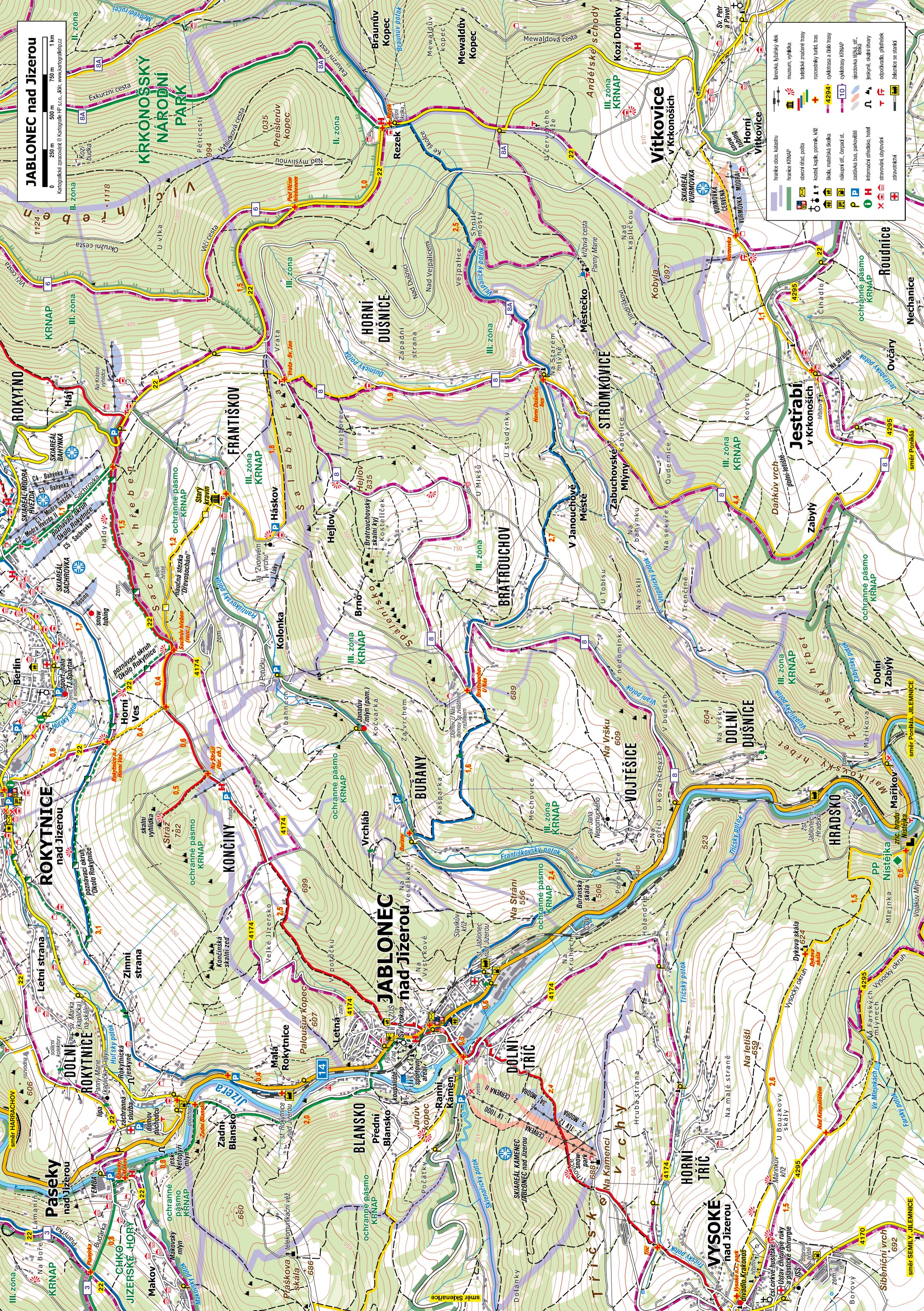
Das bedeutsamste Kulturdenkmal ist unbestritten die Kirche des Hl. Prokop, die nach ihrer Generalrenovierung (beendet im Jahre 1993) einen würdevollen Ort regelmäßiger Gottesdienste für Gläubige von nah und fern darstellt. Der reich geschmückte Innenraum wird vom Hauptaltar mit der Statue des Heiligen Prokop, des Patrons der Pfarre dominiert.

Der ursprüngliche Charakter des Bergstädtchens, in dem einst Weber, Bauern und Handwerker lebten, ist vor allem von Blockhäusern mit reich verzierten Giebeln, Ställen, Tennen, kleinen Gärten und Feldern geprägt, die sowohl in den ruhigeren Winkeln des Stadtzentrums als auch in den anliegenden Hängen und Bergsiedlungen zu finden sind.

Die Stadt verfügt über einen modernen Kindergarten, eine Grundschule und eine künstlerische Grundschule (mit den Fächern Musik, bildende Kunst, Tanz und Theater), berühmt v.a. durch seinen Kinderchor „Mládí“ („Jugend“). An die reichhaltige kulturelle Tradition der Vergangenheit knüpft die örtliche Blasmusikkapelle „Krkonošská dechovka“ an, das kulturelle Angebot wird durch eine Stadtbibliothek ergänzt. Aktuelle Informationen zum Geschehen in der Stadt liefert die lokale zweimalig monatlich erscheinende Zeitung „Jizeran“. Zum gesellschaftlichen Kolorit der Stadt tragen aktiv auch verschiedene Vereine bei.

Eine äußerst wichtige Rolle im Leben der Stadt nehmen Leibeserziehung und Sport ein, wobei großer Wert auf die Arbeit mit Jugendlichen gelegt wird. Die örtliche Sektion des Turnvereins Sokol umfasst acht Untersektionen, wobei die Fußballer und Skifahrer die größten Sektionen bilden. Am berühmtesten ist die Sektion der Bobfahrer, die sich mehrere Titel bei Weltmeisterschaften rühmen kann. Die Sportplätze und -anlagen (Skilifte und Bergbahnen, das Sportareal am Park Pilištata, Tennisplätze, die Mehrzweck-Sporthalle im Objekt des Kulturhauses) bieten zu jeder Jahreszeit eine Fülle von Möglichkeiten für sportliche Aktivität.

Jestřabí v Krkonoších

Jestřábí v Krkonoších je malá horská obec, tvořená třemi místními částmi, Jestřábím, Křížlicemi a Roudnicí, které dnes mají dohromady přibližně 243 stálých obyvatel na rozloze 1030 ha. Obec se rozkládá v kopcovitém terénu s rozptýlenou zástavbou v údolích Jestřabského, Roudnického a Křížlického potoka a táhne se od říčky Jizerky - Křížlice (500 m.n.m.) až téměř k vrcholu Kobily (897 m.n.m.) Vzdálená 7 km severozápadně od Jilemnice. První písemná zmínka je r. 1492 (Zemské desky, dělení Štěpanického panství mezi Valdštejný). Křížlice byly v 19. st. významným protestantským centrem. V oblasti bujel také spiritismus. Lidé se živili perlařením, domácím tkalcovstvím, prací v lese a drobným zemědělstvím, později prací v textilních továrnách. Fungovalo zde množství spolků – Sokol, Orel, ochotnické divadelní spolky, včelařský spolek, sbory dobrovolných hasičů, kapely apod. V důsledku snižování počtu obyvatel se v roce 1960 se spojilo Jestřábí a Roudnice a r. 1970 se připojily Křížlice a vznikla dnešní podoba obce Jestřábí v Krkonoších. Dnes je Jestřábí v Krkonoších především rekreační a turistickou oblastí, vyhledávanou pro svoji klidnou atmosféru, polohu a čerstvý vzduch.

Území obce spadá do III. zóny Krkonošského národního parku nebo jeho ochranného pásmá. Živo je v obci zejména v zimě, kdy sem proudí milovníci sjezdového lyžování vhodného pro rodiny s dětmi, v provozu přímo na Jestřábí je vlek Na stránce, na Roudnici se zase v blízkosti nalézá horní stanice vítkovického Skiareálu Aldrov a v dosahu je též Skaireál Vurmovka. Na své si přijdou i vyznavači bílé stopy – na území obce je upravováno kolem 25 km lyžařských běžeckých tras s návazností na Poniklou, Vítkovice, Rezek, Dvoračky a dále přes Harrachov na Jizerskou magistrálu. V létě obec Jestřábí v Krkonoších představuje cíl pěších turistů či cyklistů hledajícím půvabná přírodní zákoutí a nesčetné rozhledy do kraje (Bezděz, Ještěd, Trosky, Ralsko, Zvičina, Kumburk, Bradlec ...) či panoramata krkonošských vrcholů (Kotel, Koží hřbety, Žalý...), mimo ruch hlavních krkonošských turistických center. V obci jsou k vidění také zachovalé původní roubenky představující klenot krkonošské lidové architektury. V obci působí sbor dobrovolných hasičů Křížlice, zal. r. 1903, místní knihovny, zdravotní středisko. Na Roudnici možnost koupání na vlastní nebezpečí v hasičské nádrži. Do obce jezdí pravidelně autobusová linka z Jilemnice. Obec Jestřábí v Krkonoších je výchozím bodem turistických tras a tůr na hřebeny (Rezek, Dvoračky, Rokytnice nad Jizerou...). Vedou zde některé značené turistické trasy a cyklotrasa KRNP, ale mimo to je obec propletena desítkami kilometrů neznačených polních i lesních cest, spojujících půvabné samoty a zachovalou přírodu s okolními vesnicemi. V Křížlicích je nově zbudována naučná ministecka Po zarostlých místech Kawáňových obrazů, která zájemce provede po místech, kde maloval své krajiny slavný ak. malíř František Kawán (1866 – 1941) a doveze také na místo jeho rodného domku ve Víchovské Lhotě, na pomezí Roudnice a Křížlic. Dále Roudnici a Křížlicemi prochází questingová trasa Od mlýna k mlýnu vedoucí z Vítkovic a mající cíl u křížlického Mikoláškova mlýna, vzácného dokladu podkrkonošské mlýnské architektury, kulturní památka. (foto). Jestřábí je rodištěm spisovatele, pedagoga, sbormistra a buditele slovenského lidu Jana Kadavého (1810-1883 v Martině, Slovensko), pamětní deska z r. 1960 na Krakonošově hospodě, Jestřábí č.p. 33., v Křížlicích se narodil průkopník kriminalistické metody mechanoskopie Ladislav Havlíček (1900 – 1976 Chicago, USA), dále ak. malíř a ilustrátor Cyril Kutlík (1869 – 1900 Bělohrad, Srbsko). Nachází se zde také památné stromy. Jasan ztepilý na Roudnici u č.p. 6, Farská lípa v Křížlicích u č.p. 77. Na Roudnici lze navštívit tzv. arboretum – parcík se vzrostlými druhy dřevin. Unikátem Jestřábí je polní letiště ležící v příhodné poloze na náhorní plošině nad centrem vsi, místo je veřejnosti oblíbeno k pouštění draků a provozování snowkitingu a také se zde konají svatební obřady. Od letiště vede lesní cesta ke Stromkovické kapličce - poutnímu místu se léčivou vodou a křížovou cestou. Krajinnou dominantou Křížlic jsou dva kostely nedaleko od sebe – evangelický z r. 1786 a katolický Sv. Jana Křtitele z r. 1814, poukazující na historii vesnice. Pomníky padlým obětem světových válek lze nalézt v centru Jestřábí a Křížlic.

Jestřábí v Krkonoších to mała górska wieś, składająca się z trzech części – Jestřábí, Křížlice i Roudnice – które dziś liczą sobie razem około 243 stałych mieszkańców. Gmina zajmuje powierzchnię 1030 ha. Leży w pagórkowatym terenie, charakteryzuje się porozrzucaną zabudową koncentrującą się w dolinach potoków Jestřabskiego, Roudnickiego i Křížlickiego. Ciągnie się od rzeki Jizerki (Křížlice, 500 m n.p.m.) aż prawie do szczytu Kobylej (897 m n.p.m.). Od Jilemnic jest oddalona o 7 km na północny zachód. Pierwsze pisemne wzmianki o wsi pochodzą z 1492 roku (księgi sądu ziemskego, podział Dominium Štěpanickiego między Waldsteinów). W XIX wieku Křížlice były ważnym ośrodkiem protestantyzmu. W regionie popularny był też spirytyzm. Ludzie utrzymywali się z produkcji szklanych paciorek, chałupniczego tkactwa, pracy w lesie i uprawy roli, później pracowano w fabrykach włókienniczych. Działało tu wiele organizacji – Sokol, Orel, ochotnicze organizacje teatralne, związek pszczelarzy, ochotnicza straż pożarna, zespoły muzyczne i in. W efekcie spadku liczby mieszkańców w 1960 roku połączono Jestřábí i Roudnice, a w 1970 roku dołączono do nich Křížlice. W ten sposób powstała gmina Jestřábí v Krkonoších. Dziś Jestřábí w Krkonoších to przede wszystkim ośrodek rekreacyjno-turystyczny, popularny z uwagi na spokojną atmosferę, położenie i czyste powietrze. Dwie trzecie wszystkich zabudowań to obiekty rekreacyjne, letniskowe i pensjonaty. Teren gminy należy do III strefy ochrony Karkonoskiego Parku Narodowego oraz jego otulin. Gmina ożywia się szczególnie w zimie, kiedy przybywają tu licznie miłośnicy narciarstwa zjazdowego. Trasy narciarskie odpowiadają potrzebom przede wszystkim rodzin z dziećmi; w samym Jestřábí znajduje się wyciąg Na stránce, w pobliżu Roudnic zlokalizowana jest górna stacja vítkovickiego kompleksu narciarskiego Skiareál Aldrov, niedaleko też jest kolejny kompleks – Skiareál Vurmovka. Coś dla siebie znajdą tu także narciarze biegowi – na terenie gminy przygotowywanych jest łącznie 25 km tras biegówkowych, połączonych z trasami w Ponikli, Vítkovicach, Rezku, Dvoračkach i dalej przez Harrachov z Magistralą Izerską. W lecie gmina Jestřábí w Krkonoších zmienia się w cel wycieczek pieszych i rowerowych. Turyści przyjeżdżają tu dla urokliwych zakątek, piękna natury, wspaniałych widoków na dalszą (widać Bezděz, Ještěd, Trosky, Ralsko, Zvičinę, Kumburk, Bradlec i in.) i bliższą okolicę (karkonoskie szczyty: Kotel, Kozie Grzbietły, Žály, in.). Jest tu pięknie, a jednocześnie znajdujemy się poza głównymi i ruchliwymi ośrodkami turystycznymi. Działa tu ochotnicza straż pożarna Křížlice, powstała już w 1903 roku, znajdziemy tu też bibliotekę i ośrodek zdrowia. W Roudnicach istnieje możliwość kąpieli w zbiorniku strażackim (na własne ryzyko). Kursuje regularna linia autobusowa z Jilemnic. Jestřábí w Krkonoších jest bazą wypadową do wycieczek w góry, w tym w partie grzbietowe (Rezek, Dvoračky, Rokytnice nad Izerą itd.). Prowadzi tedy kilka szlaków turystycznych, a także szlak rowerowy czeskiego Karkonoskiego Parku Narodowego (KRNAP); oprócz tego znajdziemy tu gęstą sieć kilkudziesięciu kilometrów nieoznakowanych dróg polnych i leśnych, łączących pojedynczo porozrzucane gospodarstwa z okolicznymi wioskami. W Křížlicach została niedawno stworzona mini ścieżka dydaktyczna, ukazująca malownicze, otwarte plenery znane z obrazów czeskiego malarza Františka Kavána (1866 – 1941). Zainteresowani zapoznać się mogą z jego ulubionymi miejscami, a do tego odwiedzić miejsce, gdzie w Výchovskiej Lhocie na granicy Roudnic i Křížlic stał jego rodzinny dom. Przez Roudnice i Křížlice prowadzi także trasa questowa „Od młyna do młyna”, prowadząca z Vítovic do młyna Mikoláškův w Křížlicach, będącego rzadkim już dziś świadectwem podkarkonoskiej architektury młynskiej. Młyn ma statusabytku kultury (foto). W Jestřábí urodził się pisarz, pedagog, chórmiestrz oraz słowacki działacz narodowy Jan Kadavy (1810 – 1883 w Martinie, Słowacja); na gościnu Krakonošova hospoda (Jestřábí 33) znajduje się poświęcona mu tablica pamiątkowa z 1960 r. Z kolei w Křížlicach urodził się pionier kryminalistycznej metody mechanoskopii Ladislav Havlíček (1900 – 1976 r. w Chicago, USA), artysta malarz i ilustrator Cyril Kutlík (1869 – 1900 r. w Belgradzie, Serbia). Znajdziemy tu drzewa-pomniki przyrody: jesion wyniosły w Roudnicach koło domu nr 6, lipę zwaną parafialną (Farská lípa) w Křížlicach koło domu nr 77. W Roudnicach można też odwiedzić arboretum – niewielki park z różnymi gatunkami dużych już drzew. Ciekawostką Jestřábí jest lotnisko polowe, które rozciąga się na wyżynie powyżej centrum wsi. Kiedyś wykorzystywano je do wapnowania zbiornika wodnego Souš oraz opryskiwania pól. Dziś czasem odbywają się tu ćwiczenia wojska oraz służb ratowniczych, poza tym miejsce nadaje się świetnie do puszczenia latawców oraz snowkitingu. Odbywają się tu też... śluby. Z lotniska odchodzi leśna droga, która prowadzi do Kapliczki Stromkowickiej – miejsca pielgrzymkowego z leczniczą wodą i drogą krzyżową. Z ciekawych zabytków warto wymienić znajdujące się niedaleko od siebie w Křížlicach dwa kościoły – ewangelicki z 1786 roku oraz katolicki pw. św. Jana Chrzciciela z 1814 roku, które wiele mówią o historii wioski. W centrum Jestřábí i Křížlic znajdziemy też pomnik ofiar wojen światowych.

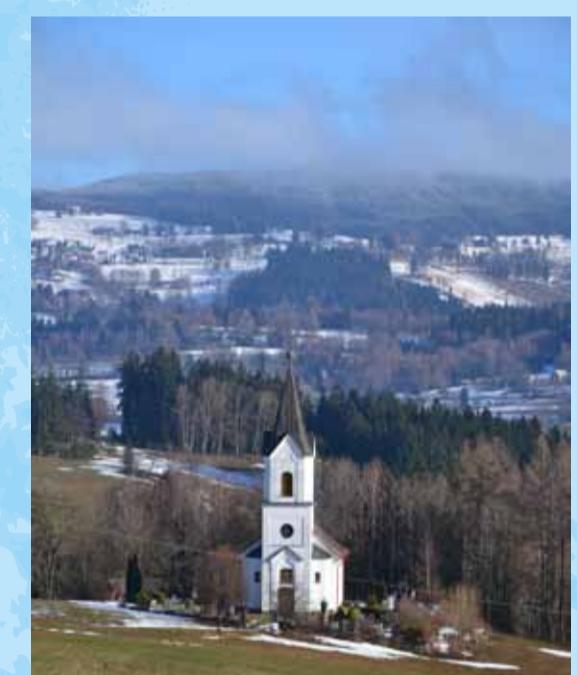

Jestřabí v Krkonoších is a little mountain municipality with three parts – Jestřabí, Křížlice and Roudnice. Nowadays, there is approximately 243 inhabitants in the municipality which takes up the area of 1,030 hectares. The municipality spreads in the hilly area with the built-up areas corresponding to the courses of Jestřábský, Roudnický and Křížlický Creeks; the lowest elevation is near to Jizerka Creek in Křížlice (500 meters above sea level) and it rises nearly all the way to the Kobyly Hill (897 meters above sea level). The municipality is situated 7 km north-west of Jilemnice and it was first mentioned in historical sources in 1492 (old land register; about the Štěpanice Domain being divided among the members of the Valdštejn family). Křížlice were a protestant center in the 19th century; spiritism flourished in the area as well. People earned their living as glass-bead makers, home-weavers, forest workers or farmers and later the inhabitants were working in textile industry. There used to be many common-interest associations; such as Sokol, Orel, amateur theater group, beekeeper club, voluntary firefighters, music groups etc. Jestřabí and Roudnice merged in 1960 as a consequence of decreasing number of inhabitants; and then in 1970 Křížlice joined in and todays Jestřabí v Krkonoších was established. Jestřabí v Krkonoších has become a tourist area above all; the tourist seek the area for its calm atmosphere, nice location and clean air. Two thirds of all buildings are weekend houses, huts, lodges or holiday apartments. The area of the municipality falls into either Zone 3 of the Krkonoše National Park (KR-NAP) or into its buffer zone. Many tourists come to the municipality in winter; the skiing enthusiasts come with their children to the ski lift "Na stránce" which is located in Jestřabí; the more advanced skiers will find the upper station of Aldrov Ski Resort near to Roudnice and the Ski Resort Vurmovka is also at hand. The cross-country skiers are also not forgotten as there are about 25 km of groomed ski-trails which will take you to ski-trails in Poniklá, Vítkovice, Rezek, Dvoračky, Harrachov and Jizerská magistrála (the Jizera Cross-Country Route). In summer, the hikers (majority of tourists in the summer season are hikers) admire the picturesque landscape and views of the Krkonoše Mountains (where they can see for example the following hills: Kotel, Koží Hřbety, Žalý and many others) or to Bezděz, Ještěd, Trosky, Ralsko, Zvičina, Kumburk, Bradlec and other hills which are not part of the Krkonoše Mountains. Several timbered houses have been preserved in the municipality and they represent rural architecture of the Krkonoše Mountains. Up to now, there are volunteer firefighters (established in 1903), public library and health center in the municipality. If you wish, you can have a swim in the firefighter's reservoir in Roudnice, but you will enjoy the fun at your own risk. There is a regular bus connection to Jilemnice. Jestřabí v Krkonoších is a traditional starting point of many tourist trails – to Rezek, Dvoračky, Rokytnice nad Jizerou and many other places. Some marked tourist trails and the KR-NAP cycling route lead through the municipality, but there are also dozens of unmarked paths which would lead you either to some hamlets or villages near-by. An educational mini-trail called "Po zarostlých místech Kavánových obrazů" has just been prepared in Křížlice; this trail will take you to the places where František Kaván (a painter, 1866 – 1941) was painting his landscape pictures and to his house (located in Víchovská Lhota). A new quest track called "Od mlýna k mlýnu aneb vítkovický quest o výhledech jest" (From One Mill to Another or Else Enjoying the Views on the Vítkovice Quest) leads through Křížlice and finishes at the Mikolášův mlýn (Mikoláš's Mill) in Křížlice, which is a cultural heritage (photo). Jestřabí is also a birth place of Jan Kadavý (1810 – 1883 in Martin, Slovakia) who was a writer, teacher, choir master and Slovak people revivist. Ladislav Havlíček (1900 – 1976 in Chicago, USA), a pioneer of tool marks examination in criminology, and a painter and illustrator Cyril Kutlík (1869 – 1900 Belgrade, Serbia) were born in Křížlice. Two protected trees have been growing in the municipality – European ash (*Fraxinus excelsior*) in Roudnice by the house No. 6 and linden tree in Křížlice by the house No. 77. A park with a variety of trees – called arboretum – can be found in Roudnice. A unique place in Jestřabí is the airport in the fields in the highlands above the center of the municipality; in the history it was used for treating the Souš Reservoir and surrounding fields, nowadays it is sometimes used for military and emergency units practice. With the public, the place is frequently sought for kite flying, snow kite flying and as a place for wedding ceremonies. A forest path from the airport will lead you to Stromkovice Chapel – a place of pilgrimage with healing water spring and Calvary. There are two churches in Křížlice – Evangelic Church built in 1786 and Catholic Church of Saint John the Baptist, built in 1814 – which are situated not far from each other. A cenotaphs may be found in the center of Křížlice and Jestřabí; commemorating those who died during the world wars.

Jestřabí v Krkonoších (Jestřabí im Riesengebirge) ist eine kleine Berggemeinde 7 km nordwestlich von Jilemnice mit etwa 243 dauerhaften Einwohnern und einer Größe von 1030 ha, die aus drei Teilen besteht – Jestřabí, Křížlice und Roudnice. Die Ortschaft liegt in hügeligem Gelände, verteilt sich auf drei Täler entsprechend ihrer Ortsteile und erstreckt sich vom Fluss Jizerka bei Křížlice (500 m ü. d. M.) fast bis zum Gipfel des Berges Kobyla (897 m ü. d. M.). Die erste schriftliche Erwähnung stammt aus dem Jahr 1492. Křížlice war im 19. Jahrhundert ein bedeutendes protestantisches Zentrum. Auch Spiritismus war in dieser Gegend weit verbreitet. Die Menschen lebten von Perlenherstellung, Weberei, Waldarbeit und als Kleinbauern, später auch von der Arbeit in Textilfabriken. Eine Reihe

von Vereinen war hier aktiv: der Turnverein Sokol, der Sportverein Orel, Amateurtheatergruppen, Imkervereine, die freiwillige Feuerwehr u. a. m. Als Folge des Bevölkerungsrückgangs schlossen sich 1960 Jestřábí und Roudnice zu einer Gemeinde zusammen, 1970 kam Křížlice dazu und so entstand die heutige Ortschaft Jestřábí v Krkonoších. Heute ist Jestřábí vor allem ein Erholungs- und Fremdenverkehrsort, der wegen seiner ruhigen Atmosphäre, seiner Lage und der guten Luft besucht wird. Zwei Drittel der Gebäude sind Wochenendhäuser, Ferienhäuser und Pensionen. Das Gemeindegebiet gehört zur Zone III des Riesengebirge-Nationalparks. Lebhaft geht es hier besonders im Winter zu, wenn Liebhaber des Skifahrens hierher strömen. Die Pisten sind für Familien mit Kindern geeignet, in Jestřábí selbst gibt es einen Skilift, in der Nähe von Roudnice befindet sich wiederum die Bergstation des Skiareals Aldrov (Vítkovice), gut zu erreichen ist auch das Skiareal Vurmovka. Auch Liebhaber des Skilanglaufs kommen hier auf ihre Kosten – im Gemeindegebiet gibt es Loipen mit einer Länge von insgesamt 25 km, über die man auch nach Poniklá, Vítkovice, Rezek und Dvoračky gelangt und weiter über Harrachov bis zur sogenannten „Iser-Magistrale“ („Jizerská magistrála“). Im Sommer ist Jestřábí ein beliebtes Ziel von Wander- und Radtouristen, die abseits des Betriebes der touristischen Zentren des Riesengebirges Naturschönheiten und die zahlreichen Ausblicke auf die Landschaft oder das Panorama des Riesengebirges genießen wollen. In der Ortschaft sind auch ursprüngliche Blockhäuser zu sehen, die Schmuckstücke der Volksarchitektur des Riesengebirges. In der Gemeinde gibt es eine freiwillige Feuerwehr, gegründet 1903, eine regionale Bücherei und ein Gesundheitszentrum. In Roudnice kann man (auf eigene Gefahr) im Feuerwehrteich baden. Von Jilemnice fahren regelmäßig Buslinien hierher. Jestřábí ist Ausgangsort für Wanderungen und Bergtouren (z.B. nach Rezek, Dvoračky, Rokytnice nad Jizerou, ...), hier gibt es mehrere markierte Wanderwege und den Radweg des Riesengebirge-Nationalparks, doch ist das gesamte Gemeindegebiet auch von unmarkierten Feld- und Waldwegen mit einer Gesamtlänge von mehreren Dutzend Kilometern durchzogen, die schöne abgelegene Plätze und unberührte Natur mit den umliegenden Dörfern verbinden. In Křížlice gibt es neuen Minihrfpfad mit dem Namen „Entlang der verwachsenen Plätze der Kaván-Bilder“, der zu Plätzen führt, wo der Maler František Kaván (1866 – 1941) seine Landschaften malte, und zum Ort seines Geburtshauses in Vichovská Lhota zwischen Roudnice und Křížlice. Weiter führt durch Roudnice und Křížlice die Questing-Route „Von der Mühle zur Mühle“, die in Vítkovice beginnt und die Nikolaus-Mühle zum Ziel hat, ein Kulturdenkmal und rares Beispiel der Mühlearchitektur des Riesengebirgsvorlandes (Foto). Jestřábí ist Geburtsort des Schriftstellers, Pädagogen, Komponisten und Chormeisters Jan Kadavý (1810 – 1883), in Křížlice wurden der Pionier der kriminalistischen Identifizierungsmethode Mechanoskopie Ladislav Havlíček (1900 – 1976) und der Maler und Illustrator Cyril Kutlík (1869 – 1900) geboren.

In der Ortschaft sind auch Baudenkmäler zu finden: eine Esche in Roudnice in der Nähe des Hauses Nr. 6. und eine Linde in Křížlice in der Nähe des Hauses Nr. 77. In Roudnice kann man auch ein Arboretum besuchen, einen Park mit verschiedenen Arten von ausgewachsenen Gehölzen. Eine Besonderheit von Jestřabí ist der Feldflugplatz, der auf einer Fläche über dem Dorfzentrum liegt, die früher zur Kalkung des Wasserspeichers Souš und von Feldern genutzt wurde und heute zum Training von Militär- und Rettungseinheiten dient. Für die Öffentlichkeit ist es ein beliebter Ort zum Drachensteigen und Snowkiting, auch Hochzeiten finden hier statt. Vom Flugplatz führt ein Waldweg zur Kapelle von Stromkovice, einem Wallfahrtssort mit einer Heilquelle und einem Kreuzweg. Zwei Dominanten in Křížlice sind die evangelische Kirche aus dem Jahre 1786 und die katholische Kirche des Hl. Johannes des Täufers aus dem Jahre 1814, die nicht weit voneinander stehen und auf die Geschichte des Dorfes verweisen.

Důležité kontakty / Wichtige Kontakte / Important contacts / Ważne kontakty

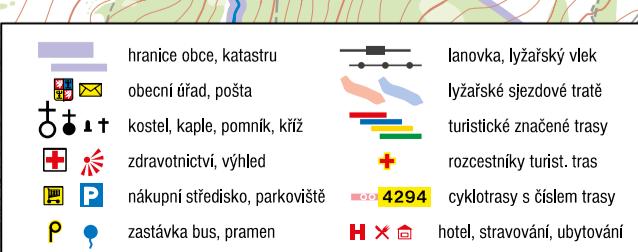
www.jestrabivkrk.com

Vydalo: Jilemnicko - svazek obcí 2017, neprodejný
Tisk: Geoprint s. r. o., Liberec
Foto: Přemysl Novák a archiv obcí

JESTŘABÍ v Krkonoších

0 250 m 500 m 750 m 1 km

Jilemnice

V minulosti touto oblastí procházela zemská stezka, což vedlo v 11. století ke stálému osídlování tohoto území. První písemná zmínka o existenci města Jilemnice pochází z roku 1350, kdy byla hospodářským centrem rozsáhlého štěpanického panství, drženého pány z Valdštejna. Během třicetileté války se majiteli panství stává šlechtický rod Harantů z Polžic a Bezdržic. Třicetiletá válka a následné složité období však Harantům znemožnilo významnější rozvoj jejich panství. To se začíná měnit od roku 1701 s příchodem hraběcího rodu Harrachů. Harrachové vynikali pružnou a progresivní hospodářskou politikou. Během jejich působení na jilemnickém panství pozvedli zdejší plátenictví a sklářství na světovou úroveň. Plátenictví se začali věnovat i obyvatelé Jilemnice, díky čemuž se město rychle rozvíjelo. Přibývalo obyvatel, stejně tak i honosných roubených staveb a první zděné domy. O zručnosti zdejších řemeslníků vypovídá i ukázka příze z počátku 19. století, kterou dodnes uchovává zdejší muzeum. 296 metrů tohoto vlákna váží pouze jeden gram! Jedná o nejjemnější lninou přízi na světě. Souběžně s rozvojem řemesel se ve městě stále častěji objevují i ničivé požáry, které částečně zpomalují další rozvoj města. Nejnichevější požáry město zasáhly v letech 1788, 1803 a 1838. Během nich byla zničena původní roubená zástavba Jilemnice. Při největším z uvedených požárů, v roce 1788, shořelo 114 domů a řada dalších v důsledku poškození musela být zbořena. I přes tyto nepříznivé události se podařilo zdejšimu obyvatelstvu, za značného přispění hraběcího rodu Harrachů, vybudovat město, které dnes patří k nejvýznamnějším krkonošským městům v oblasti správní, kulturní a v neposlední řadě v oblasti cestovního ruchu. Stopy působení hraběcí rodiny Harrachů jsou zachyceny v expozici Krkonošského muzea.

W przeszłości prowadził tędy szlak handlowy, dzięki któremu w XI wieku doszło do kolonizacji tych terenów. Pierwsza wzmianka pisemna o istnieniu miasta Jilemnice pochodzi z 1350 roku, kiedy było ono ośrodkiem gospodarczym rozległych štěpanickich dominiów, należących do Waldsteinów. W czasie wojny 30-letniej właścicielami tych dóbr został ród Harantów z Polžic i Bezdržic. Wojna trzydziestoletnia oraz trudne czasy po niej uniemożliwiły jednak Harantom poważniej rozwijać swoje dobra. Stan ten zaczął ulegać zmianie od 1701 roku wraz z przejęciem dominium przez hrabiowski ród Harrachów. Harrachowie wyróżniali się energią oraz postępową polityką gospodarczą. Za ich czasów produkcja płócien i szkła w dobrach jilemnickich osiągnęła światowy poziom. Płóciennictwem zaczęli zajmować się też mieszkańcy Jilemnicy, dzięki czemu miasto szybko się rozwijało. Przybywało mieszkańców, a także bogatych drewnianych domów zrębowych; pojawiły się też pierwsze domy murowane. O biegłości ówczesnych rzemieślników świadczy zachowana przedz a początku XIX wieku, która przechowywana jest w tutejszym muzeum. 296 metrów tego włókna waży tylko jeden gram! Jest to najdelikatniejsza lniana przedz na świecie. Równolegle z rozwojem miasta coraz częściej pojawiają się w nim niszczycielskie pożary, które częściowo ten rozwój spowalniają. Do najtragiczniejszych doszło w latach 1788, 1803 i 1838. Pożary niszczyły drewnianą zabudowę Jilemnic; podczas największego z nich – w 1788 roku – spłonęło 114 domów, a wiele innych zostało tak poważnie uszkodzonych, że trzeba je było wyburzyć. Mimo to tutejszej ludności udało się, w dużej mierze dzięki Harrachom, wybudować miasto, które dziś należy do najważniejszych w Karkonoszach ośrodków administracyjnych, kulturalnych i turystycznych. O działalności rodu Harrachów dowiedzieć się można wiele ciekawych rzeczy odwiedzając Muzeum Karkonoskie w Jilemnice.

In the history, an important trade route led through this area and it resulted in its constant growth in population in the 11th century. The first written note on Jilemnice municipality dates back to 1350 when it was a center of the far-reaching Štěpanice Domain which was ruled by the Valdštejn family.

During the Thirty Years' War, the Domain was taken over by the Harant family from Polžice and Bezdržice. However, the war and subsequent complicated period disabled the Harant family to develop their domain in any noticeable way. A turn for the better came in 1701 when the Domain was handed over to the Harrach family, whose members were known for their flexible and progressive economic policy. During their rule, they raised the local glass and linen industry products to the highest quality and world's recognition. The inhabitants of Jilemnice started working in the linen business and thus brought an extensive development to the area. The number of inhabitants was increasing and so were more splendid timber houses; even first houses made of bricks appeared during this period. You may see an example of a thread from the beginning of the 19th century in the Jilemnice museum - proving the skills of the locals. 296 meters of the string is only 1 gram heavy which makes it the most delicate thread in the world! In connection to the development of manufacturing business, pernicious fires were increasing in number and partially slowed down the development in the municipality. The most devastating effects had the fires in 1788, 1803 and 1838 when majority of the original timbered buildings burned down. During the biggest of the above mentioned fires in 1788, 114 houses in Jilemnice were completely destroyed by the fire and a number of others had to be demolished due to extensive damage. Despite the unfavorable conditions, the locals (with a significant help of the Harrach family) were able to re-build a town which is nowadays considered to be central to the Krkonoše Mountains administration, cultural development and as to the tourist industry. The traces of the Harrach family activities are exhibited in the Krkonošské museum in Jilemnice.

In der Vergangenheit führte ein Landweg durch diese Gegend, was im 11. Jahrhundert eine dauerhafte Besiedlung zur Folge hatte. Die erste schriftliche Erwähnung der Existenz der Stadt Jilemnice stammt aus dem Jahre 1350, als sie das wirtschaftliche Zentrum der Herrschaft von Štěpanice (in Besitz der Herren von Waldstein) darstellte. Während des dreißigjährigen Krieges übernahm das Adelsgeschlecht Harrant von Polžice und Bezdržice die Herrschaft. Der Krieg und die darauf folgende schwierige Zeit verunmöglichte jedoch den Herren von Harrant eine Weiterentwicklung ihrer Herrschaft, was sich 1701 mit der

Ankunft des Grafengeschlechts Harrach änderte, das sich durch eine bewegliche und progressive Wirtschaftspolitik auszeichnete. Unter ihrer Herrschaft in Jilemnice hoben sie die örtliche Leinenweberei und Glasherstellung auf Weltniveau. Der Leinenweberei begannen sich nun auch die Einwohner von Jilemnice zu widmen, wodurch sich die Stadt schnell weiterentwickelte. Die Bevölkerung wuchs ebenso wie die Zahl der prachtvollen Blockhäuser und ersten gemauerten Gebäude. Vom Geschick der hiesigen Handwerker zeugt u.a. das Garn vom Beginn des 19. Jahrhunderts, das bis heute im örtlichen Museum aufbewahrt wird. 296 Meter dieser Fasern wiegen nur ein Gramm! Es handelt sich dabei um das feinste Leinengarn der Welt. Parallel zur Entwicklung des Handwerks kommt es in der Stadt immer öfter zu vernichtenden Bränden, die zum Teil die Weiterentwicklung der Stadt verlangsamen. Die verheerendsten Brände, bei denen die ursprünglichen Blockgebäude zerstört wurden, brachen in den Jahren 1788, 1803 und 1838 aus. Beim größten Brand im Jahre 1788 brannten 114 Häuser nieder, und eine Vielzahl weiterer Gebäude mussten in Folge der starken Beschädigung abgerissen werden. Trotz dieser äußerst ungünstigen Ereignisse gelang es der hiesigen Bevölkerung mit maßgeblicher Unterstützung des Geschlechts von Harrach eine Stadt aufzubauen, die heute zu den bedeutendsten im Riesengebirge gehört, was Verwaltung, Kultur und nicht zuletzt Fremdenverkehr betrifft. Die Spuren des Wirkens der Adelsfamilie Harrach zeigt die Dauerausstellung des Riesengebirge-Museums (Krkonošské muzeum).

Důležité kontakty / Wichtige Kontakte / Important contacts / Ważne kontakty

INFORMAČNÍ CENTRUM JILEMNICE
www.ic.mestojilemnice.cz

SPOLEČENSKÝ DŮM JILM
www.sdjilm.cz

SPORTOVNÍ CENTRUM JILEMNICE
www.sport-jilemnice.cz

KRKONOŠSKÉ MUZEUM
www.kmjilemnice.cz

MĚSTO JILEMNICE
www.mestojilemnice.cz

Svazek obcí
Jilemnicko

Vydalo: Jilemnicko - svazek obcí 2017, neprodejně
Tisk: Geoprint s.r.o., Liberec
Foto: Přemysl Novák a archiv obcí

JILEMNICE

0 250 m 500 m 750 m 1 km

Kruh

Založení obce sahá do sklonku XIV. století. Přesně se datum vzniku obce ani jejího zakladatele v historických materiálech nedochovaly. První záznam o Kruhu je z roku 1386, kdy je zmínován Jindřich z Kruhu. V roce 1406 je v latinské listině připomínána „ves Kruh“. V této době byla obec majetkem Jarka ze Mžan a jistého Oldřicha, z nichž každý měl v majetku část obce. Počátkem 15. století zde byla patrně zbudována tvrz. Faktem zůstává, že u kružské tvrze stál kdysi poplužní dvůr, jehož majitelem byl Oldřich z Kruhu. V roce 1492 bylo rozděleno Štěpanické panství mezi Hynka z Waldsteinu i z Jilemnice a Heníka z Waldsteina a ze Štěpanic. Tehdy připadla větší část obce Kruh k jilemnickému panství a osm usedlostí k panství kumburskému a oublickému. V roce 1533 prodal Jan ml. Trčka z Lípy, držitelem hradu Kumburku, tento hrad s mnohými obcemi a také část vsi Kruh Mikuláši Trčkovi z Lípy. V roce 1547 patřila obec k Jilemnici pánu Arnoštu z Újezdce a z Kůnic, po něm pak roku 1577 jeho synovi Závišovi. Držitelem Kruhu v roce 1673 byl Jan Vilém Harant z Polžic a Bezdrůžic. Roku 1701 prodal František Pavel Harant, svobodný pán z Polžic a Bezdrůžic, jilemnické panství Ferdinandu Bonaventurovi, říšskému hraběti z Harrachů. Další zmínka o obci je až z roku 1835. Konstituce v roce 1848 obě části Kruhu spojila. V roce 1890 se o obci dočítáme: „Je to ves hejtmanství a okresu Jilemnického, s farním úřadem v Roztokách, která má 162 domů, v nichž žije 1241 obyvatel českých. Dále jsou zde tři třídy školy, pošta, telegraf a stanice Rakouské severozápadní dráhy Chlumec – Poříčí, továrna na různé druhy lněného a bavlněného zboží a mlýn. Obec Kruh leží v západní části Podkrkonoší, v okrese Semily. Rozloha katastru je 604 ha. Kruh je obcí podhorského charakteru s rozptýlenou zástavbou. Osou výrazně protáhlého půdorysu obce je Kružský potok, sledovaný silnicí III. třídy Roztoky u Jilemnice – Kruh – Mříčná. Zástavba sleduje tuto osu zhruba v délce 3 km. V horní (severní) části obce je rozložena převážně na levém břehu potoka, kolem komunikace a na prudkém levobřežním svahu až po terénní hranu údolí. Střední část obce se rozkládá na obou březích potoka a zástavba se soustředí především po pravém břehu nad komunikací. Dolní (jižní) část obce s velmi rozptýlenou zástavbou se rozkládá na obou stráních údolí. Největší část území je využívána pro zemědělskou produkcí (486 ha) – z celkové výměry obce je 80,5 % zemědělská půda. Nezemědělská půda se rozkládá na 118 ha a tvoří ji především lesy (76 ha). Zastavěné plochy obce (7 ha) tvoří pouze nepatrné procento z celkové katastrální výměry. Z hlediska krajinného prostředí je prostor obce charakterizován výraznou hranou, vymezující údolí z východu (výškový rozdíl oproti vodoteče cca 30 m) a povolnými svahy pravého břehu potoka, stoupajícími k severozápadu. Ve střední části obce se údolí rozšiřuje směrem východním, v jižní části je opět sevřenější. Nadmořská výška obce je 410 – 480 m. Morfologie terénu vytváří tak velmi protáhlý a poměrně uzavřený prostor s blízkými pohledovými horizonty. Největší dominantou obce je roubený Tuláčkův dvůr z 18. století, v současnosti v majetku ČVUT Praha. Informace o obci získáte na tabulích na infostezce po vesnici, kde je také přiložena mapa s odkazem na další místa.“

Początki gminy Kruh sięgają końca XIV wieku, lecz dokładna data jej powstania, ani imię założyciela nie zachowała się niestety w historycznych materiałach. Najstarsza zachowana wzmianka o wsi pochodzi z 1386 roku, i jest w niej mowa o Jindřichu (Henryku) z Kruhu. W 1406 roku w łacińskim dokumencie wzmiankowana jest „wieś Kruh“. W owym czasie część miejscowości należała do Jarka ze Mžan, a

The municipality Kruh was established sometime in the end of the 14th century; however, the exact dates and the name of its founder have not been preserved in the historical sources. The first written note on Kruh is from 1386 where Jindřich z Kruhu (Henry from Kruh) was mentioned. In 1406, the village Kruh was mentioned in a Latin document; Jarek from Mžany and Oldřich were keepers of the municipality (each of them owning a part of the municipality). In the beginning of the 15th century a fortress was presumably built in Kruh; however, as a matter of fact, there was a court belonging to Oldřich from Kruh near to the fortress. In 1492 the Štěpanice Domain was divided between Hynek Valdštejn from Jilemnice and Heník Valdštejn from Štěpanice. At that time, majority of Kruh lapsed within the Jilemnice Domain and eight homesteads to the Kumburk Domain. In 1533, Jan Jr. Trčka from Lípa, the owner of the Kumburk Castle, sold the castle and many municipalities (including part of Kruh municipality) to Mikuláš Trčka from Lípa. In 1547, Jilemnice was owned by Arnošt from Újezdec and Kůnice and in 1577 it was passed down to his son Záviš. Jan Vilém Harant from Polžice and Bezdrůžice became the owner of Kruh in 1673. In 1701 František Pavel Harant from Polžice and Bezdrůžice sold the Jilemnice Domain to Ferdinand Bonaventura, a count from the Harrach family. Next time, Kruh was mentioned only in 1835. Both parts of Kruh were merged in 1848 because of the constitution. There is another note on Kruh from 1890 which states that Kruh is a village in Jilemnice area, belonging to the Roztoky Parish, where there are 162 houses with 1,241 Czech inhabitants. Further, there is a school with three grades, a post office, telegraph apparatus, an Austrian railway station from Chlumec to Poříčí, a factory producing various linen and cotton goods and a mill.

Die Gründung von Kruh lässt sich auf das Ende des 14. Jahrhunderts datieren; leider sind weder das genaue Datum noch der Name der Gründer in historischen Quellen erhalten geblieben. Die erste schriftliche Erwähnung des Ortes stammt aus dem Jahre 1386, wo von Jindřich von Kruh die Rede ist. In einer lateinischen Urkunde aus dem Jahre 1406 wird das „Dorf Kruh“ erwähnt. Zu dieser Zeit war der Ort im Besitz von Jarek von Mžany und eines gewissen Oldřichs, von denen jeder über einen Teil des Dorfes verfügte. Zu Beginn des 15. Jahrhunderts wurde hier offensichtlich eine Festung errichtet. Fakt ist, dass an diesem Ort ein Meierhof stand, dessen Besitzer Oldřich von Kruh war. In den folgenden Jahrhunderten blieb das Dorf zweigeteilt und wechselte häufig die Besitzer, zu denen u. a. auch die Adelsgeschlechter Waldstein, Harant und Harrach gehörten. Durch die Verfassung von 1848 wurden die beiden Teile von Kruh zusammengefasst. In einer Quelle des Jahres 1890 können wir Folgendes über die Ortschaft nachlesen: „Es ist ein Dorf der Landeshauptmannschaft und des Kreises Jilemnice mit Pfarramt in Roztoky, das 162 Häuser hat, in denen 1241 tschechische Bewohner leben. Weiter gibt es hier drei Schulen, eine Post, einen Telegraphen und eine Station der Österreichischen Nordwest-Bahn Chlumec – Poříčí, eine Fabrik für verschiedene Arten von Leinen- und Baumwollwaren sowie eine Mühle.“

Kruh municipality is located in the western part of the Krkonoše Mountains foothills; its area is 604 hectares. Kruh is a typical village in the foothills of the Krkonoše Mountains where the built up area is interspersed. The axis of the built up area is the Kruh Creek, whose course is copied by a road leading from Roztoky u Jilemnice through Kruh to Mříčná. The houses have been built along the water course and road in the total length of 3 km. In the upper (or northern) part of the village, the houses are situated mainly on the left bank of the creek, along the road and in the steep left-hand side slope. The central part of the municipality spreads out on both banks of the creek; however, majority of houses are located on the right side above the road. The lower (or southern) part of the municipality is defined by a much dispersed housing estate; where the houses are to be found on both sides of the valley. Majority of land (486 hectares which is 80.5%) is used as agricultural land. Non-agricultural land takes only 118 hectares and most of it are forests (76 hectares). The built-up area is as little as 7 hectares. As to the landscape in the municipality, the municipality area is defined by a distinct rim which edges the valley from the east and slow slopes of the right-hand side bank of the creek rising to the north-west. In the central part of the municipality, the valley extends in the eastern direction and in the southern part of the municipality, the valley gets narrower again. The elevation is 410 – 480 meters above sea level. Tuláčkův dvůr – a unique farmstead from the 18th century is the most dominant feature of the village (nowadays it is owned by ČVUT – Czech Technical University in Prague). For more information find the information boards along the trail in the village where you can also find a map with reference to other interesting places around.

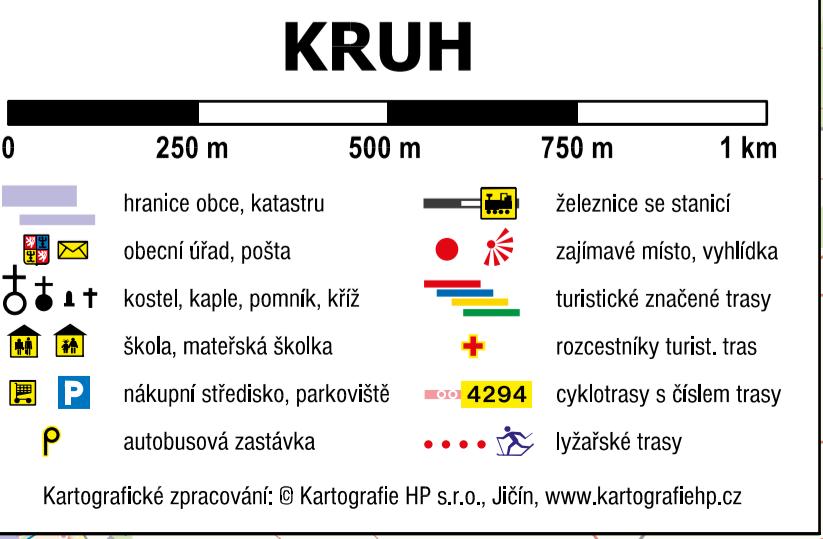
Die Gemeinde Kruh liegt im westlichen Teil des Riesengebirgsvorlandes im Bezirk Semily. Seine Katasterfläche beträgt 604 ha. Kruh hat mit seiner lockeren Bebauung den typischen Charakter eines Vorland-Dorfes. Eine markante, etwa drei Kilometer lange Achse durch die längliche Gestalt des Ortes bildet der Bach, dessen Lauf die Landstraße Roztoky u Jilemnice – Kruh – Mříčná folgt. Der größte Teil des Gemeindegebiets dient der landwirtschaftlichen Produktion (486 ha, etwa 80,5 %), auf 118 ha breiten sich Wiesen und Wälder (76 ha) aus, während die bebauten Flächen nur einen geringfügigen Teil (7 ha) ausmachen. Kruh liegt in einem Tal (mit einem Höhenunterschied von etwa 30 m zwischen dem Wasserlauf und seinem Rand), das sich zur Dorfmitte hin weitet; seine Seehöhe beträgt 410 – 480 m. Das Terrain bildet auf diese Weise einen länglichen, relativ abgeschlossenen Raum mit nahe liegenden Aussichtspunkten. Die größte Dominante der Ortschaft stellt der als Blockbau errichtete Hof „Tuláčkův dvůr“ aus dem 19. Jahrhundert dar, zurzeit in Besitz der Tschechischen technischen Hochschule Prag. Mehr Informationen zur Gemeinde erhalten Sie auf den Schildern des Info-Pfades, der durch das Dorf führt, wo auch Karten mit Hinweisen zu weiteren Plätzen zu finden sind.

Důležité kontakty / Wichtige Kontakte / Important contacts / Ważne kontakty

www.obeckruh.cz

**svazek obcí
Jilemnicko**

Vydalo: Jilemnicko - svazek obcí 2017, neoprejdnejne
Tisk: Geoprint s.r.o., Liberec
Foto: Přemysl Novák a archiv obcí

Levinská Olešnice

Obec Levinská Olešnice se skládá ze dvou místních částí, Levinské Olešnice a Žďáru, ve kterých v současnosti žije 351 stálých obyvatel. Rozloha obce je přibližně 1 000 ha a nadmořská výška se pohybuje okolo 500 m n.m. Krajinu tvoří především lesy, louky, pastviny, údolí říčky Olešky a výraznou dominantou jsou Staropacké hory. V Levinské Olešnici se nachází kostel Všech svatých, několik drobných sakrálních památek od sochaře Antonína Sucharda a občanům i návštěvníkům slouží kulturní dům, mateřská škola, sportovní hřiště, knihovna, místní muzeum. Ve Žďáru se nachází zachovalá fořtovna z období Harrachů s malebným rybníčkem a vydatným pramenem, bývalá škola slouží jako kulturní dům a uprostřed obce se nachází historická zvonice a kamenný kříž. V obou částech obce jsou dochované četné objekty lidové architektury, především roubená stavění.

Zajímavostmi v okolí jsou lesní pramen Roubenka u Žďáru, zbytky hradiště Levín u Levinské Olešnice a na okolních polích jsou také významná naleziště polodrahokamů (acháty, jaspisy).

Z významných osobností se vztahem k obci lze uvést Ladislava Zírva, významného sochaře, který žil a tvoril v bývalém mlýně u Žďáru, dětství v obci prožila spisovatelka Božena Šimková, autorka scénáře k televizním Krkonošským pohádkám. Známým rodákem je Antonín Šír, uznávaný řezbář betlémských figurek, které jsou dodnes součástí mnoha historických betlémů.

Gmina Levinská Olešnice leży na wysokości około 500 m n.p.m. Składa się na nią dwie wsie: Levinska Olešnice i Žďár. Na powierzchni około 1000 hektarów żyje tu dziś 351 stałych mieszkańców. W krajobrazie dominują przede wszystkim lasy, łąki, pastwiska, dolina rzeki Oleški i wyróżniające się wyraźnie Staropacke góry. We wsi Levinska Olešnice znajdziemy kościół pw. Wszystkich Świętych oraz kilka

drobnych zabytków sakralnych autorstwa Antonína Sucharda. Jest tu dom kultury, przedszkole, boisko sportowe, biblioteka i muzeum. W Žďáře znajduje się dobrze zachowana gajówka nadleśniczego z czasów Harrachów z malowniczym stawem i obfitym źródłem, dom kultury mieszczący się w byłej szkole, a pośrodku wsi stoi zabytkowa dzwonnica i kamienny krzyż. W obu częściach gminy zachowane są liczne zabudowania, będące świadectwem kunsztu ludowych budowniczych, przede wszystkim są to domy zrębowe. Z ciekawostek w okolicy warto wymienić leśne źródło Roubenka koło Žďáru i pozostałości zamku Levín koło Levinské Olešnicy. Na okolicznych polach znajdują się kamienie półszlachetne (agaty, jaspisy).

Z gminą związane są też ważne postaci: Ladislav Zír, znany rzeźbiarz żyjący i tworzący w byłym młynie koło Žďáru, pisarka Božena Šimková, autorka scenariusza do serialu telewizyjnego pt. „Krkonošské pohádky” („Bajki karkonoskie”), która mieszkała tu w dzieciństwie, urodzony tu Antonín Šír, snycerz, autor figurek do szopek bożonarodzeniowych, którego dzieła znajdują się w wielu zabytkowych szopach regionu.

Levinská Olešnice municipality comprises of two parts – Levinská Olešnice and Žďár; current number of inhabitants in both parts is 351, the municipality takes up the area of approximately 1,000 hectares and the elevation is about 500 meters above sea level. The landscape is mainly formed by forests, meadows, grasslands, Oleška Creek valley and Staropacké Mountains as the dominant feature. Church of All Saints is located in Levinská Olešnice as well as several sacred monuments by a sculptor Antonín Sucharda. A community center, nursery school, all sports field, public library and a museum serve the locals as well as the visitors. There is a gamekeeper's house in Žďár preserved from the Harrach's period with a picturesque pond and abundant stream; premises of former school serve as a community center and there is a historical bell tower and a stone cross in the center of the municipality. A number of timbered houses have been preserved in both parts of the municipality.

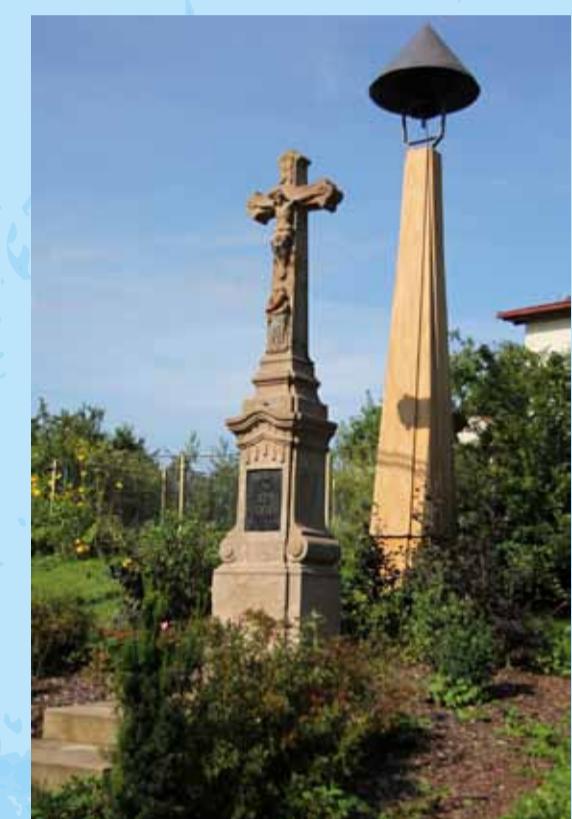
Places of interest: forest spring Roubenka near to Žďár, ruins of the Levín hill fort near to Levinská

Olešnice and the surrounding fields which hide lots of gemstones (agates and jaspers). Among the significant personalities with a relationship to the municipality are, for example, Ladislav Zír – a sculptor who lived and created his works in the former mill in Žďár. Božena Šimková, the author of the script to “Krkonošské pohádky” fairy tales, spent her childhood years in the municipality. Antonín Šír, a wood-carver whose works are part of many historical Christian cribs, is another well-known native to the municipality.

Die Gemeinde Olešnice besteht aus zwei Ortsteilen, Levinská Olešnice und Žďár, in denen zurzeit 351 dauerhafte Einwohner leben. Die Fläche der Ortschaft beträgt etwa 1000 ha und seine Seehöhe liegt bei 500 m ü. d. M. Die Landschaft wird vor allem von Wäldern, Wiesen, Weiden und dem Tal des Flusses Oleška gebildet, eine markante Dominante stellen die Berge „Staropacké hory“ dar. In Levinská Olešnice befinden sich die Allerheiligenkirche und mehrere Heiligenfiguren des Bildhauers Antonín Sucharda. Einheimischen und Besuchern steht ein Kulturhaus, ein Kindergarten, ein Sportplatz, eine Bücherei und ein regionales Museum zur Verfügung. In Žďár befindet sich ein gut erhaltenes Forsthaus aus der Zeit der Herren von Harrach mit einem malerischen Teich und einer ergiebigen Quelle, in der Ortsmitte eine historische Glocke sowie ein steinernes Kreuz. Die ehemalige Schule dient heute als Kulturhaus. In beiden Ortsteilen gibt es zahlreiche gut erhaltene Objekte der Volksarchitektur, vor allem Blockhäuser.

Besonderheiten in der Umgebung sind die Waldrinne „Roubenka u Žďáru“ und die Überreste der Wallburg „Levin“, einige Felder sind bedeutende Fundorte von Halbedelsteinen (Achate, Jaspisse). Zu bedeutenden Persönlichkeiten mit Bezug zur Gemeinde zählen Ladislav Zír, bedeutsamer Bildhauer, der in der ehemaligen Mühle in Žďár lebte und arbeitete, Božena Šimková, Drehbuchautorin von Fernsehmärchen aus dem Riesengebirge, die hier ihre Kindheit verbrachte sowie der hier geborene Antonín Šír, anerkannter Schnitzer von Krippenfiguren, die bis heute in vielen historischen Krippen zu finden sind.

Důležité kontakty / Wichtige Kontakte / Important contacts / Ważne kontakty

www.levinskaolesnice.cz

Jilemnicko
svazek obcí

Vydalo: Jilemnicko - svazek obcí 2017, neprodejné
Tisk: Geoprint s.r.o., Liberec
Foto: Přemysl Novák a archiv obce

Martinice v Krkonoších

První zmínka o Martinicích se datuje do roku 1492, kdy došlo mezi potomky rodu Valdštejnů k rozdělení panství štěpanického na dvě poloviny, a to štěpanickou a jilemnickou, ke které připadla i ves Martinice. Panství jilemnické koupil v roce 1657 rod Harantů z Polžic a Bezdrůžic, který je poté roku 1701 prodal Harrachům. Dle jedné pověsti v době, když se zde usadili první obyvatelé, vynikal mezi nimi chasník jménem Martinicz, který vykonával pro vrchnost oddané služby jako rychlý jezdec na koni. Podle něho se všeobecně říkalo „Martincova samota“, později „Wes Martinicze“ a do znaku obce dán kůň v běhu.

V letech 1927 – 1939 na zdejší škole učil známý sběratel krkonošských kolod Josef Horák. Obec Martinice byla v roce 1960 sloučena pod střediskovou obec Studenec, kde setrvala dlouhých 30 let. V roce 1990 se občané naší obce v referendu vyjádřili pro opětovnou samostatnost a v řádných volbách bylo zvoleno nové zastupitelstvo. Nedlouhou součástí Martinic byla od nepaměti i osada Rovnáčov, jejíž obyvatelé se však v roce 1990 rozhodli pro setrvání u obce Studenec. V roce 1991 proběhla změna jména obce na Martinice v Krkonoších.

V letech 1992 – 1996 byl vybudován vodovod pro celou obec a přivaděč pitné vody do Jilemnice. V roce 1998 byla kamenná boží muka z roku 1838 na místním hřbitově prohlášena národní kulturní památkou a následně zrestaurována. V roce 2000 byla otevřena historicky první budova obecního úřadu, do které se nastěhovala též obecní knihovna a pobočka České pošty. V roce 2005 byla opravena kaple sv. Jana Nepomuckého, postavená v roce 1845. Místní jednotka SDH Martinice v Krkonoších byla v roce 2006 vybavena novým hasičským vozidlem Gazelle AMC. V roce 2007 bylo u školy vybudováno dětské hřiště díky podpoře místních občanů, příznivců školy a obce. Samotná budova školy prošla rozsáhlou rekonstrukcí v roce 2010.

Počtem obyvatel se Martinice v Krkonoších řadí mezi menší obce, třebaže v minulosti zde pobývala i tisícovka občanů. Klesající tendence nastala po 2. světové válce. V obci je v provozu mateřská i základní škola pro 1. až 5. postupný ročník. Společenský a kulturní život obce ovlivňují především spolkové subjekty a základní škola. V obci se nachází fotbalové hřiště, kluziště, kurt na volejbal a nohejbal, lyžařský vlek, v zimě jsou připravovány běžecké trati.

Pro hospodářský rozvoj obce bylo přínosem vybudování železniční trati z Chlumce nad Cidlinou do Trutnova v roce 1871 s odbočkou do Rokytnice nad Jizerou, postavenou v roce 1899. Nádraží Martinice v Krkonoších bylo jako celek, včetně stávajícího souboru elektromechanického zabezpečovacího zařízení, v roce 2016 vyhlášeno kulturní technickou památkou.

Martinice mají průměrnou nadmořskou výšku okolo 500 m. n. m., nejvyšším bodem je vrch Hůra s 567

m. n. m., který zájemcům poskytne krásný výhled na okolní krajinu. K procházkám láká naučná stezka „U mlejna“ zbudovaná podnikem Lesy ČR. Katastrální území obce má výměru 326 ha. V obci nyní žije 610 obyvatel.

Pierwsza wzmianka o Martinicach pochodzi z 1492 roku, kiedy doszło do podziału dóbr štěpanickich między potomków rodu Waldsteinów na dwie części – štěpanicką i jilemnicką. Wieś Martinice przyłączona została do dóbr jilemnickich. W 1657 roku dobra kupił ród Harantów z Polžic i Bezdrůžic, którzy następnie w 1701 roku sprzedali je Harrachom. Według jednej z legend w czasach, gdy te okolice były zasiedlane przez pierwszych mieszkańców, wyróżniała się między nimi młodzieniec imieniem Martinicz, który z oddaniem służył swoemu panu jako szybki i silny jeździec. Od jego imienia miejsce to zaczęto nazywać samotnią Martincza, a później wsią Martinic. Konia w galopie wieś dostała w herb.

W latach 1927 – 1939 w tutejszej szkole uczył znany kolekcjoner karkonoskich kolod Josef Horák. Wieś Martinice przyłączono w 1960 r. do Studenca. Stan ten trwał przez długich 30 lat. W 1990 roku mieszkańcy w referendum opowiedzieli się za powrotem do samodzielności, następnie w wolnych wyborach wybrano nową radę. Wydawało się, że nieodłączną częścią Martinic stanowi też kolonia Rovnáčov, jej mieszkańcy jednak w 1990 zdecydowali się na pozostańie w gminie Studenec. W 1991 roku zmieniono nazwę wsi na Martinice v Krkonoších.

W latach 1992 – 1996 wybudowano wodociąg dla całej gminy oraz magistralę doprowadzającą wodę pitną do Jilemnicy. W 1998 roku stojąca na cmentarzu kamienna kapliczka z 1838 r. zyskała status narodowego zabytku kultury, a następnie została odrestaurowana. W 2000 r. otwarto pierwszy w historii budynek urzędu gminy, w którym ulokowano także bibliotekę gminną oraz filię poczty. W 2005 roku odrestaurowana została kaplica św. Jana Nepomucena z 1845 roku. Miejscowa jednostka ochotniczej straży pożarnej została w 2006 roku wyposażona w nowy samochód strażacki Gazelle AMC. W 2007 roku, dzięki pomocy mieszkańców, przyjaciół szkoły oraz ze środków gminy, przy szkole powstał plac zabaw dla dzieci. Sam budynek szkoły został gruntownie zmodernizowany w 2010 r.

Pod względem liczby mieszkańców Martinice v Krkonoších należą do mniejszych gmin, choć w przeszłości mieszkało tu nawet tysiąc osób. Tendencja spadkowa nastąpiła po II wojnie światowej. W gminie działa przedszkole i szkoła podstawowa (od klasy I do V). Na życie społeczno-kulturalne gminy wpływ mają przede wszystkim działające tu różnorodne organizacje, a także szkoła. W gminie znajdują się boisko do piłki nożnej, siłownia, boisko do siatkówki i siatkówki, a w zimie funkcjonuje wyciąg narciarski i przygotowywane są trasy do narciarstwa biegowego.

Dla rozwoju gospodarczego gminy ważnym momentem stało się wybudowanie linii kolejowej z Chlumca nad Cidlinou do Trutnova w 1871 r., od której poprowadzono też trasę do Rokytnice nad Jizerou, wybudowaną w 1899 r. W 2016 roku dworzec w Martinicach v Krkonoších został jako całość – wraz z czynnym nadal systemem elektromechanicznych urządzeń zabezpieczających – uznany za zabytek kultury technicznej.

Martinice leżą na średniej wysokości nad poziomem morza około 500 m. Najwyższym punktem jest

szczyt Hůra (567 m n.p.m.), z którego rozciągają się piękne widoki na okolicę. Do spacerów zachęca ścieżka dydaktyczna „Koło młyna“ („U mlejna“), wybudowana przez Czeskie Lasy Państwowe (Lesy ČR). Powierzchnia gminy liczącej 610 osób wynosi 326 ha.

The first written note on Martinice is from 1492 when the descendants of the Valdštejn family divided the Štěpanice Domain in two halves – Štěpanice Domain and Jilemnice Domain. Martinice were part of the newly created Jilemnice Domain. The Harant family from Polžice and Bezdrůžice bought Jilemnice Domain in 1657 and they sold it to the Harrach family in 1701. According to a legend, the village received its name during the first settlement period because a fellow called Martinicz was living there; he was a dutiful servant to the establishment (he was a horse-back rider); first the village was called "Martincova samota" (Martinicz's Hamlet) and later "Wes Martinicze" (Martinicz's Village) and a running horse became a symbol of the municipality.

Josef Horák, a famous collector of the Krkonoše carols, was teaching in Martinice school between 1927 and 1939. In 1960, the municipality Martinice became part of Studenec municipality and stayed for 30 years. In 1990 a referendum took place where the inhabitants of Martinice expressed their wish to become independent of Studenec again and consequently elected new municipal council. A settlement Rovnáčov had been an integral part of Martinice; however, its inhabitants decided to stay with Studenec in the 1990 referendum. A change in name occurred in 1991 and since then the municipality has been called Martinice v Krkonoších.

A new water piping and an upstream waterway to Jilemnice was being built between 1992 and 1996. Stone column of crucifixion from 1838 (standing at the local cemetery) was shortlisted as a historical landmark in 1998 and it was renovated shortly after. The historically first building of the Municipal Office was opened in 2000; the building also became seat of local public library and post office. The St. John of Nepomuk Chapel, built in 1845, was renovated in 2005. Voluntary firefighters in Martinice v Krkonoších received a new vehicle Gazelle AMC in 2006. A playground was built by the school in 2007 with a significant help of the local inhabitants. The school building itself also undergone a major reconstruction in 2010.

Martinice v Krkonoších belong among the smaller municipalities in the Krkonoše Mountains as to the number of inhabitants despite the fact that there was approximately a thousand inhabitants in the past. The inhabitants started leaving the municipality shortly after WWII. There is a nursery school and elementary school (grades 1 – 5) in Martinice v Krkonoších. Cultural and community life is mainly being enriched by the elementary school activities and activities of the local common-interest clubs. There is a soccer field, skating rink, volleyball and futnet court, ski lift and cross-country tracks in winter.

Construction of the railway from Chlumec nad Cidlinou to Trutnov was a contribution to the economic development of the municipality. The railway track was built in 1871 with a subsidiary track running from Martinice v Krkonoších to Rokytnice nad Jizerou (built in 1899). The railway station was, as a unit including the current electro-mechanical safeguarding mechanism, shortlisted as an engineering monument in 2016.

The average elevation is approximately 500 meters

above sea level; the highest point is Hůrka Hill with the elevation of 567 meters above sea level – Hůrka Hill offers a wonderful lookout place where you can admire the surrounding landscape. An educational trail called "Along the Mill" built by Lesy ČR (forest management company) invites the visitors for a walk. The cadastral area of the municipality is 326 hectares and there is 610 inhabitants.

Die erste schriftliche Erwähnung von Martinice stammt aus dem Jahr 1492, als die Nachfahren des Geschlechts der Waldsteiner die Herrschaft von Štěpanice in zwei Hälften teilten: Štěpanice und Jilemnice, zu dem nun auch das Dorf Martinice gehörte. 1657 wurde die Herrschaft von Jilemnice vom Geschlecht Harant aus Polžice und Bezdrůžice gekauft, das sie dann 1701 an das Geschlecht Harrach weiter verkaufte. Nach einer Sage aus der Zeit, in der sich hier die ersten Bewohner niederließen, befand sich unter diesen ein Knappe mit Namen Martinicz, der für die Hoheit Dienste als schneller Reiter verrichtete. Nach diesem wurde die Siedlung als „Wes Martinicze“ (Dorf Martinicze) bezeichnet und das Wappen des Ortes mit einem laufenden Pferd versehen.

In den Jahren 1927 – 1939 unterrichtete an der hiesigen Schule der bekannte Sammler von Weihnachtsliedern aus dem Riesengebirge Josef Horák. 1960 wurde Martinice an die Gemeinde Studenec angeschlossen, deren Bestandteil es 30 Jahre lang war. 1990 sprachen sich die Einwohner von Martinice für eine erneute Eigenständigkeit aus und so wurde in Gemeindewahlen eine neue Vertretung gewählt. 1991 wurde dann der Ort in Martinice v Krkonoších (Martinice im Riesengebirge) umbenannt.

In den Jahren 1992 – 1996 wurde in der gesamten Gemeinde ein Wasserleitungssystem gebaut sowie eine Trinkwasserleitung nach Jilemnice verlegt. 1998 wurde der steinerne Bildstock aus dem Jahr 1838 am örtlichen Friedhof zum nationalen Kulturdenkmal erklärt und in der Folge renoviert. 2000 wurde das historische ursprüngliche Gebäude des Gemeindeamtes neu eröffnet, in das nun auch die Gemeindebücherei und eine Filiale der tschechischen Post einzog. 2005 wurde die Kapelle des Hl. Jan Nepomuk – erbaut im Jahre 1845 – renoviert. 2007 wurde bei der Schule mit großer Unterstützung von Einwohnern und Förderern der Schule und der Gemeinde ein Kinderspielplatz errichtet. Das Schulgebäude selbst wurde 2010 von Grund auf renoviert.

Was die Einwohnerzahl betrifft, gehört Martinice zu den kleineren Gemeinden, wobei hier in früheren Zeiten auch bis zu tausend Bürger lebten. Zu einem Bevölkerungsrückgang kam es nach dem 2. Weltkrieg. In der Gemeinde gibt es einen Kindergarten und eine Grundschule, einen Fussball-, einen Eislau- und einen Volleyballplatz, einen Skilift und im Winter gut präparierte Langlaufloipen. Das gesellschaftliche und kulturelle Leben im Ort wird vor allem von Vereinen und der Schule beeinflusst.

Einen Beitrag zur wirtschaftlichen Entwicklung der Ortschaft bedeutete der Bau der Eisenbahnlinie von Chlumec nad Cidlinou nach Trutnov im Jahre 1871 mit einer Abzweigung nach Rokytnice nad Jizerou, die 1899 gebaut wurde. Der gesamte Bahnhof von Martinice wurde 2006 einschließlich seiner elektromechanischen Sicherheitsanlage zum technischen Kulturdenkmal erklärt.

Martinice liegt auf einer durchschnittlichen Seehöhe von etwa 500 m, der höchste Punkt ist der Berg Hůra mit 567 m, der Interessenten eine wunderschöne Aussicht auf die Landschaft bietet. Zu einem Spaziergang lockt der Lehrpfad „U mlejna“ („Zur Mühle“). Das Katastergebiet der Gemeinde umfasst 326 ha. Im Ort leben heute 610 Einwohner.

Důležité kontakty / Wichtige Kontakte / Important contacts / Ważne kontakty

Obec Martinice v Krkonoších
Martinice v Krkonoších 131, 512 32
www.martinicevkrk.cz
obec.martinice@krakonos.cz
tel.: 481543066

Základní škola a Mateřská škola Martinice v Krkonoších
Martinice v Krkonoších 68
tel.: 481544323
zsmartinice@seznam.cz
Nádraží Martinice v Krkonoších
tel. 972368515

Vydalo: Jilemnicko - svazek obcí 2017, neopredestinováno
Tisk: Geoprint s.r.o., Liberec
Foto: Přemysl Novák a archiv obcí

JILEMNICE

MARTINICE v Krkonoších

0 250 m 500 m 750 m 1 km

Kartografické zpracování © Kartografie HP s.r.o., Jičín, www.kartografiehp.cz

- hranice obce, katastru
- obecní úřad, pošta
- kostel, kaple, pomník, kříž
- škola, mateřská školka
- nákupní středisko, parkoviště
- zastávka bus, koupaliště
- železnice se stanicí
- naučná stezka, vyhlídka
- turistické značené trasy
- rozcestníky turist. tras
- 4294 cyklotrasy s číslem trasy
- stravování, ubytování

Mříčná

Obec Mříčná s rozlohou 1005 ha a nadmořskou výškou 450 m. n. m. se rozkládá v malebném podhůří Krkonoše v údolí při potoce Olšina asi 3 km od sousedního města Jilemnice, pod vrchem Strážník (610 m.n.m.) s nalezištěm drahokamu hvězdovce. První písemná zmínka o obci v uznávaných historických záznamech je z roku 1356. Původní název osady byl dle smrkových lesů - „smřiečen“ a později obce Smřiečna, Smřično, Smřično, Smřičná vznikl soudobý název obce – Mříčná.

Mezi významné rodáky obce patří učitel Jan Buchar nar. 1859 propagátor turistiky a lyžařství v Krkonoších a řídící učitel Jan Buchar nar. 1895 vypravěč a spisovatel poudaček v krkonošském nářečí. Mezi významné občany se řadil i lyžař Václav Vrbata, který zahynul v Krkonoších 24. 3. 1913 a Čestmír Novotný vynikající sportovní a vojenská osobnost. Dominantou obce je nasvícený kostel sv. Kateřiny postaven v roce 1716 jako zděný, ale do dnešní podoby byl dostaven až v roce 1787. První písemný záznam je však již z roku 1352, kdy byl v obci kostel dřevěný. Důstojnost a velebnost církevních obřadů doplňují varhany z roku 1827. V kostele se konají pravidelné mše, obřady a koncerty. Mezi významné památky patří i socha svatého Václava z roku 1909 – umístěná vedle budovy obecního úřadu a pomník padlým v první světové válce z roku 1920 – umístěn na křižovatce ve středu obce. V obci se nachází základní a mateřská škola, pošta, knihovna, restaurace a penziony, kadeřnictví, areál koupaliště, hřiště pro děti a fotbalové hřiště. V roce 2014 byla dokončena rekonstrukce koupaliště a celý areál je postupně zvelebován herními prvky pro děti i dospělé. V roce 2016 bylo vybudováno víceúčelové hřiště, které je v provozu zdarma po celý rok a areál koupaliště od června do září. V obci se nachází ubytovací kapacity a také zařízení pro stravování, oslavy a svatby. V obci se nachází naučná stezka, která je zaměřena na okruh historický, poznávací, živočišný a rostlinný. Barevně rozlišené značené trasy začínají ze středu obce z křižovatky a jsou upraveny pro pěší i cyklo návštěvníky. Obcí vedou značené cyklotrasy a v zimních měsících lyžařské běžecké tratě. Dobré spojení je i do nedalekých lyžařských center (Vítkovice, Benecko, Míšečky). Mříčná je bohatá na společenský život - maskarní bály pro děti a dospělé, jarní tvoření, pout, dřevosochání a den řemesel, výlov koupaliště, slámování, adventní setkání a akce pořádané spolkou, v sokolovně, na hřišti a v areálu koupaliště. O společenský život a výpomoc při obecních akcích se starají spolky - SDH Mříčná, TJ Sokol Mříčná, Dámský spolek a divadelní spolek - „Vichr z hor“, který nastudoval Krkonošské pohádky. Obec Mříčná se pyšní titulem „Vesnice Libereckého kraje roku 2015“ když získala prvenství v této soutěži a zlatou stuhu. Účast v této soutěži ji přinesla během 5 let i stuhu bílou za činnost mládeže, modrou za společenský život, červenou za rozvoj venkova a diplom za vzorné vedení knihovny.

Nadmořská výška: 450 m. n. m.

Rozloha: 1005 ha

Počet obyvatel: 555

Gmina Mříčná o powierzchni 1005 hektarów leży na wysokości 450 m n.p.m. Położona jest około 3 km od Jilemnicy w malowniczym podgórzu Karkonoszy w dolinie potoku Olšina u podnóża szczytu Strážník (610 m n.p.m.), znanego z występowania kamieni ozdobnych (kwarc gwiaździsty). Pierwsza pisemna wzmianka o wsi w wiarygodnych źródłach historycznych pojawiła się w 1356 r. Pierwotna nazwa kolonii pochodziła od świerkowych lasów – „smřiečen“, stąd później Smřiečna, Smřično, Smřično, Smřičná i w końcu Mříčná.

Z ważnych postaci związanych z miejscowością warto wymienić urodzonego tu nauczyciela i promotora turystyki i jazdy na nartach Jana Buchara (ur. 1859) - a teacher and pioneer of hiking and skiing in the Krkonoše Mountains. The second one is Jan Buchar (born in 1895) who was a head teacher, story teller and a writer of traditional Krkonoše Mountain stories (he kept the Krkonoše Mountain dialect in his writing).

Dominantą gminy jest oświetlony wieżowcem kościół św. Katarzyny, wybudowany w 1716 roku jako murowany (dzisiejsza bryła pochodzi z roku 1787). Pierwsze pisemne wzmianki o kościele pochodzą jednak już z 1352 roku, kiedy stał tu kościół drewniany. Wagę i uroczysty nastrój nabożeństw podkreślają organy z roku 1827. W kościele regularnie odbywają się nabożeństwa i koncerty. Wśród ważnych zabytków warto wymienić także figurę św. Wacława z 1909 roku umieszczoną obok budynku urzędu gminy i pomnik ofiar I wojny światowej z 1920 r., znajdujący się na skrzyżowaniu w centrum wsi. W gminie znajdują się przedszkole i szkoła podstawowa, poczta, biblioteka, restauracje i pensjonaty, zakład fryzjerski, kąpielisko, plac zabaw i boisko do piłki nożnej. W 2014 roku dokonano renowację kąpieliska, cały kompleks jest stopniowo unowocześniany i dopełniany o nowe elementy do zabawy dla dzieci i dorosłych. W 2016 roku wybudowano boisko wielofunkcyjne. Kompleks działa od czerwca do września. Gmina dysponuje także miejscami noclegowymi, a także obiekty gastronomicznymi oraz miejscami, w których można organizować uroczystości, śluby, itp. Znajdziemy tu ponadto ścieżkę dydaktyczną o tematyce historycznej, krajoznawczej i przyrodniczej. Ze skryżowania w centrum wsi rozchodzą się trasy turystyczne dla turystów pieszych i rowerowych. Przez gminę przechodzą oznakowane szlaki rowerowe, a w zimie biegówkowe. Gmina dysponuje dobrymi połączeniami z niedalekimi ośrodkami narciarskimi (Vítkovice, Benecko, Míšečky). Mříčná charakteryzuje się także bogatym życiem społeczno-kulturalnym: odbywają się bale maskowe dla dzieci i dorosłych, wiosenne warsztaty twórcze, jarzmik odpustowy, plener rzeźbiarski i dzień rzemiosła, „wyłów kąpieliska“, „słomowanie“, spotkania i imprezy adwentowe organizowane przez stowarzyszenia i organizacje na boisku wielofunkcyjnym i w kompleksie kąpieliska. Imprezy społeczno-kulturalnymi zajmują się stowarzyszenia, które też pomagają przy organizacji imprez gminnych - ochronicza straż pożarna OSP Mříčná, organizacja kultury fizycznej TJ Sokol Mříčná, stowarzyszenie kobiet Dámský spolek oraz towarzystwo teatralne „Vichr z hor“, które przygotowało m.in. „Krkonošské pohádky“ („Bajki karkonoskie“). Gmina Mříčná pochwaliła się możem tytułem „Wieś Roku Kraju Libereckiego 2015“, i otrzymała wtedy złotą wstęgę. Udział w tym konkursie w ciągu 5 lat przyniósł jej też wstęgę białą za działalność młodzieży, niebieską za życie społeczne, czerwoną za rozwój wsi i dyplom za wzorowe prowadzenie biblioteki.

Wysokość nad poziomem morza: 450 m n.p.m.
Powierzchnia: 1005 ha
Liczba mieszkańców: 555

With the area of 1,005 hectares and the elevation of 450 meters above sea level, the municipality lies in the picturesque landscape of the Krkonoše Mountains foothills in the valley by the Olšina Creek. It is situated approximately 3 km away from Jilemnice, under Strážník Hill (610 meters above sea level) where the so-called star quartz gemstones were found. The municipality was first noted in historical sources in 1356. The original name of the municipality was derived from the word denoting spruce tree as the municipality was surrounded by spruce tree forests. The word was "smřiečen" and the municipality name changed from Smřiečna, Smřično, Smřično, Smřičná to current name Mříčná.

We may name some of significant citizens of the municipality: Jan Buchar (born in 1859) - a teacher and pioneer of hiking and skiing in the Krkonoše Mountains. The second one is Jan Buchar (born in 1895) who was a head teacher, story teller and a writer of traditional Krkonoše Mountain stories (he kept the Krkonoše Mountain dialect in his writing).

The next well known citizen was Václav Vrbata - a skier who died in the Krkonoše Mountains on 24th March 1913 and Čestmír Novotný - a significant athlete and an army personality. Church of St. Catherine (lit at night) creates a dominant feature of the municipality. The church was built in 1716; however, todays shape was finished in 1787. The first written source from 1352 says that there was a wooden church in the same spot. The religious ceremonies are accompanied by masterpiece sound of organ from 1827. Masses, ceremonies and concerts take place regularly in the church. Other places of interest are the statue of St. Wenceslas (made in 1909) situated next to the municipal office building and a cenotaph (from 1920) to commemorate those who died during the WWI at the road intersection in the center of the municipality. There is a nursery school, elementary school, post office, public library, restaurants and holiday apartments, hairdresser, outdoor swimming pool, playground and soccer field situated in the municipality. The premises of the outdoor swimming pool underwent reconstruction (finished in 2014) and since then the whole area has been complemented with play features for children as well as for adults. An all sports field was constructed in 2016. The swimming pool with all its facilities and the refreshment place is open from June to September. The visitors may find accommodation, restaurants and places where various celebrations and weddings can take place in the municipality. An educational trail leads through Mříčná; it focuses on history, fauna and flora of the municipality. Several marked trails start at the intersection in the center of Mříčná and are suitable for hikers as well as for cyclist. Marked cycling routes also lead through Mříčná as well as cross-country tracks in winter. Mříčná is in comfortable distance to ski resorts such as Vítkovice, Benecko or Horní Míšečky. Many cultural events take place in Mříčná; such as the following annual events: costume balls for children and adults, a spring creative workshop, a fair, a woodcarving workshop, a handicraft workshop, fishing out the swimming pool, creating from straws workshop, advent meeting and other events which are organized by the local common-interest clubs in the sports field or in the swimming pool premises. Voluntary firefighters, TJ Sokol Mříčná and "Vichr z hor" amateur theater group help with organizing the cultural events. Mříčná municipality is proud to have been awarded a golden ribbon for being the Best Village in the Liberec Region in 2015. In the same competition, the village was awarded white ribbon for their work with the youngsters; blue one for rich cultural life; red one for the rural development and a diploma for outstanding library management.

Elevation: 450 meters above sea level
Area: 1,005 hectares
Number of inhabitants: 555

Erwähnung des Ortes stammt aus dem Jahr 1356. Der ursprüngliche Name der Siedlung leitet sich von Fichtenwäldern ab: aus „smřiečen“ (zu smrk = Fichte) wurde Smřičná und dann Mříčná.

Zu den bedeutenden Einwohnern der Gemeinde gehören der Lehrer Jan Buchar, geb. 1859, ein wichtiger Propagator des Wanderns und Skilaufens im Riesengebirge, der Lehrer, Erzähler und Schriftsteller Jan Buchar, geb. 1895, der Skifahrer Václav Vrbata, der 1913 im Riesengebirge ums Leben kam, und Čestmír Novotný, eine wichtige Persönlichkeit im Sport und beim Militär.

Eine Dominante des Dorfes bildet die Kirche der Hl. Katharina, die 1716 als steinernes Gebäude errichtet wurde, jedoch erst 1787 ihre heutige Gestalt erhielt. Die erste schriftliche Erwähnung stammt jedoch bereits aus dem Jahre 1352, als die Dorfkirche noch aus Holz bestand. Eine Orgel aus dem Jahr 1827 verleiht den kirchlichen Zeremonien eine besondere Würde. In der Kirche finden regelmäßig Messen und Konzerte statt. Zu den bedeutenden Sehenswürdigkeiten gehören auch eine Statue des Hl. Wenzel aus dem Jahr 1909 – neben dem Gebäude des Gemeindeamtes – und ein Denkmal für die Gefallenen des Ersten Weltkriegs aus dem Jahr 1920 – an der Kreuzung in der Mitte der Ortschaft.

Im Ort gibt es einen Kindergarten, eine Grundschule, eine Post, eine Bücherei, ein Restaurant und Pensionen, einen Frisör, ein Freibad, einen Kinderspielplatz und einen Fußballplatz. 2014 wurde die Renovierung des Freibades abgeschlossen, und das Areal wird schrittweise durch Spielgeräte für Kinder und Erwachsene ergänzt. 2016 wurde ein Mehrzweck-Sportplatz angelegt, der von Juni bis September geöffnet ist.

Der Ort bietet viele Möglichkeiten für Unterkunft und Verpflegung sowie Räumlichkeiten für Hochzeiten und andere Feierlichkeiten. Im Gemeindegebiet befindet sich ein Lehrpfad, der über Geschichte, Flora und Fauna Auskunft gibt. Markierte Wander- und Radwege beginnen an der Kreuzung in der Dorfmitte. Durch das Gemeindegebiet führen sowohl Radwege als auch Langlaufloipen in den Wintermonaten. Es gibt eine gute Verkehrsanbindung an die nächsten Wintersportzentren (Vítkovice, Benecko, Míšečky).

Mříčná hat ein reichhaltiges gesellschaftliches Leben: ein Maskenball für Kinder und Erwachsene, Frühlingskreativworkshops, Dorffeste, Schnitz- und Strohseminare, ein Tag des Handwerks, Advent-Treffen und verschiedene Veranstaltungen auf dem Sportplatz und im Freibad. Für das gesellschaftliche Leben und Hilfe bei Veranstaltungen der Gemeinde sorgen verschiedene Vereine wie die freiwillige Feuerwehr, der Turnverein Sokol, ein Damenverein oder die Theatergruppe „Víchr z hor“ („Wind aus den Bergen“), die Märchen aus dem Riesengebirge inszeniert. Die Gemeinde Mříčná kann sich des Titels „Dorf des Jahres 2015 im Landkreis Liberec“ rühmen. Neben dem goldenen Band erhielt der Ort bei diesem Wettbewerb innerhalb von 5 Jahren auch ein weißes Band für Jugendaktivitäten, ein blaues für das gesellschaftliche Leben, ein rotes für die Entwicklung des Landlebens und ein Diplom für die vorbildliche Leitung der Bücherei.

Seehöhe: 450 m ü. de. M.

Fläche: 1005 ha

Einwohnerzahl: 555

Důležité kontakty / Wichtige Kontakte / Important contacts / Ważne kontakty

Obec Mříčná, Mříčná 211, 512 04 Mříčná.

tel.: 481 543 283, 724 180 838

www.mricna.cz, e-mail: obec@mricna.jilemnice.cz

Vydalo: Jilemnicko - svazek obcí 2017, neopredestiné

Tisk: Geoprint s. r. o., Liberec

Foto: Přemysl Novák a archiv obcí

Die Gemeinde Mříčná (mit einer Gesamtfläche von 1005 ha) liegt auf einer Seehöhe von 450 m im Tal des Baches Olšina im malerischen Riesengebirgsvorland etwa 3 km von der Stadt Jilemnice entfernt, am Fuße des Berges Strážník (610 ü. d. M.) mit einem Fundort von Sternquarz. Die erste schriftliche

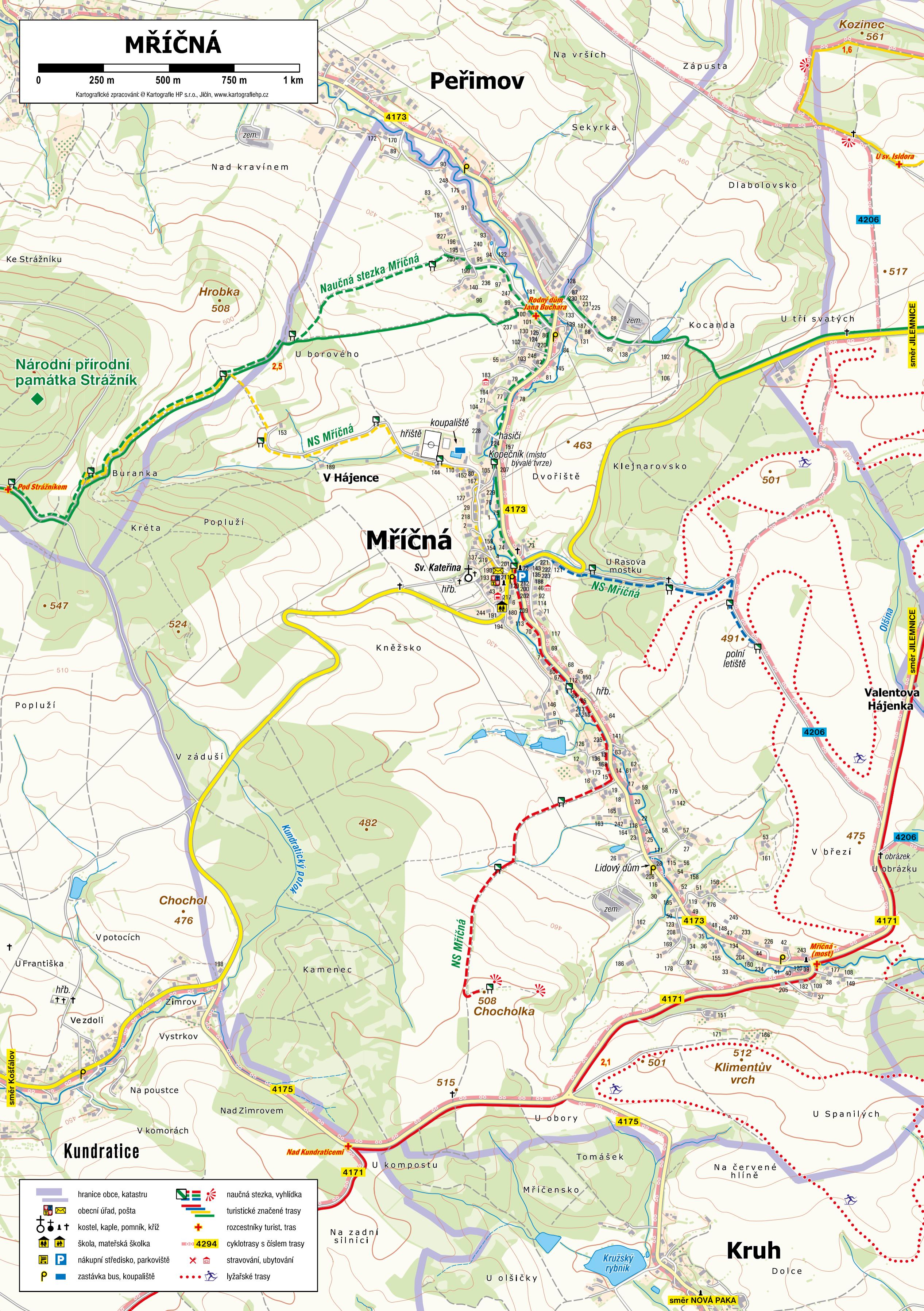
2017 © Vydalo Jilemnicko - svazek obcí. Všechna práva vyhrazena. Tisk Geoprint s.r.o. Tato aktivita je spolufinancována z Evropského fondu pro regionální rozvoj prostřednictvím Euroregionu Nisa v rámci projektu „Společně krajem Jilemnicka“ registracní číslo CZ.11.2.45/0.0/0.0/16_012/0000401.

MŘÍČNÁ

0 250 m 500 m 750 m 1 km

Kartografické zpracování: © Kartografie HP s.r.o., Jičín, www.kartografiyahp.cz

Peřimov

hranice obce, katastru
obecní úřad, pošta

kostel, kaple, pomník, kříž
škola, mateřská škola

nákupní středisko, parkoviště
zastávka bus, koupaliště

naučná stezka, vyhlídka
turistické značené trasy

rozcestníky turist. tras

cyklotrasy s číslem trasy

stravování, ubytování

lyžařské trasy

4294

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

4171

4173

4206

41

Paseky nad Jizerou

Obec Paseky nad Jizerou leží na rozhraní Krkonošského národního parku a chráněné krajinné oblasti Jizerské hory. Rozkládají se na pravé straně Jizerského dolu, nejnižším bodem je řeka Jizera (475 m n.m.), nejvyšším bodem je Bílá skála (964 m). První písemná zmínka o obci pochází z roku 1654, založena byla nejspíše už v 16. století. V této době byly v nejstarší části obce skelné hutě a v místní části zvané Havírná se dle tradice dolovalo stříbro. Obec si dodnes zachovala malebný ráz krkonošských osad, která okouzlí návštěvníky na první pohled. Paseky jsou jedním z nejcennějších krkonošských středisek lidové architektury s řadou roubených chalup s typickým zdobením lomenic. Mezi nejobdivovanější patří dům č.p. 94 se zachovalou lomenicí a stará škola č.p. 90. Výraznou dominantou obce a celé krajiny je klasicistní kostel sv. Václava. Poblíž kostela v bývalé faře lze navštívit Krkonošské muzeum – Památník zapadlých vlastenců. Chloubou muzea je expozice Krkonošské houslařské školy. Význam této expozice lze bez nadsázk označit za evropský. V muzeu lze shlédnout ukázkou práce na tkalcovských stavech, děti jistě zaujmou pohyblivý betlém.

V zimním období patří Paseky nad Jizerou k vyhledávaným lyžařským střediskům. Zdejší lyžařský areál patří v posledních letech k nejoblíbenějším v západních Krkonoších. Rozlehlé sjezdovky jsou pro svoji bezpečnost vyhledávány stále větším počtem vyznavačů zimních lyžařských sportů. I na vyznače běžeckého lyžování je v Pasekách pamatovalo. Ve vrcholových partiích Hromovky, Kapradníku a v okolí Bílé skály je pravidelně udržováno cca 25 km lyžařských běžeckých tras. A jak se dostat do stopy? Úplně jednoduše, stačí vjet vlekem či lanovkou a u horní stanice už se stačí jen rozhodnout, kterým směrem se necháte běžeckou stopou vést.

Obyci procházejí tři významné turistické trasy, podél kterých lze shlédnout místní zajímavosti. U modré značky vedoucí po cesta zvané Planýrka, kterou nechal jako lesní silnici postavit kníže Kamil Rohan (1800-1892), je to například pozoruhodný netypický bunkr „dvojče“ vybudovaný ve třicátých letech minulého století v rámci linie lehkého pohraničního opevnění, dalej Havírenská kaplička Nejsvětější trojice vybudovaná v 17. století havíři, kteří zde těžili stříbro a obnovena v roce 1994, či pozoruhodná Stará škola, známá z románu K.V.Raise Zapadlí vlastenci či z filmu Krakonoš a lyžníci. Zelená turistická značka stoupá Pasekami po legendární cestě zvané Budárka. Za dobu budního hospodářství tudy chodili budaři z horšských rokytnických bud a na krosnách nosili na trh do Tanvaldu a tehdy německého Jablonce (nyní Jablonec nad Nisou) produkty budního hospodářství (maslo, sýry, ...) Po nich dostala cesta své jméno. Ve středu obce můžete navštívit místní kostel sv. Václava, pocházející z let 1787-89. Dominantu hřbitova, který se nachází přímo u kostela, tvoří pomník věnovaný významné osobnosti pasecké historie Věnceslavu Metelkovi od akademického sochaře Vladimíra Preclíka. Od hřbitova se naskýtá působivý výhled na západní Krkonoše. Zelená značka se v horní části Pasek zvané Hořensko potkává se žlutě značenou turistickou trasou. Nedaleko křížovatky se nachází legendární hospoda Na Perličku, kde můžete vyzkoušet starodávnou společenskou hru Čamburinu. Pokračujeme-li dále po žluté turistické značce, dojdeme k tzv. Hutterovu kříži o jehož vzniku kolují různé legendy. Nad křížem se tyčí nejvyšší bod Pasek Bílá skála. Na vrcholu skály byl r. 2000 vztyčen kříž, který připomíná poutní místo věřících v dobách

totalitního režimu minulého století. Na Bílou skálu vede pohodlná neznačená cesta od chaty Hvězda v Příhovicích. Z Pasek lze na Bílou skálu vystoupit od žlutě značené turistické cesty přímo od Hutterova kříže. Nedaleko Bílé skály se na vrcholu Hvězda tyčí nejkrásnější rozhledna nejen Jizerských hor Štěpánka, která rozhodně stojí za návštěvu.

Návštěva Pasek je zážitkem v každém ročním období. Turista, cykloturista i lyžař bude za svou návštěvu odměněn mnoha krásnými výhledy na Krkonoše, Jizerský důl, Český ráj či Černostudniční a Ještědský hřeben. Jen málo horšských obcí si dokázalo dosud udržet své původní kouzlo tak, jako právě Paseky, které rozhodně stojí za návštěvu.

Gmina Paseky nad Izerą leży na granicy czeskiego Karkonoskiego Parku Narodowego i obszaru chronionego krajobrazu Góry Izerskie po prawej stronie doliny Jizerský důl. Najniższym punktem jest rzeka Izera (475 m n.p.m.), najwyżej zasadzać za Białą skalą (964 m). Pierwsza wzmianka pisemna o wsi pochodzi z 1654 r., jednak miejscowość powstała prawdopodobnie już w XVI wieku. W owym czasie w najstarszej części wsi znajdowały się huty szkła, a w jej części zwanej Havírną według tradycji wydobywano srebro. Gmina do dziś zachowała malowniczy charakter typowy dla karkonoskich osiedli, czym od razu oczarowuje wszystkich przyjezdnych. Paseky są jednym z najbardziej wartościowych karkonoskich ośrodków budownictwa ludowego, z wieloma drewnianymi chałupami wybudowanymi w konstrukcji zrębowej z typowo zdobionymi szczytami. Do najbardziej okazałych należy dom o numerze 94 z zachowanym szczytem oraz stara szkoła (nr 90). Wyraźną dominantę w krajobrazie gminy i okolic stanowi klasycystyczny kościół św. Wacława. Warto odwiedzić znajdującej się tuż koło kościoła, w budynku dawniej plebanii, Muzeum Karkonoskie – Pomnik Zapomnianych Patriotów (Krkonoše muzeum – Památník zapadlých vlastenců). Chlubą muzeum jest wystawa karkonoskiej szkoły lutniczej, której znaczenie ma wymiar europejski. W muzeum można obejrzeć, jak tka się płótno na krosnach, a dzieciom z pewnością spodoba się ruchoma szopka.

W zimie Paseky nad Izerą należą do popularnych ośrodków narciarskich. Tutejszy kompleks narciarski plasuje się w ostatnich latach wśród najpopularniejszych w zachodniej części Karkonoszy. Rozległe nartostrady są bezpieczne, dlatego korzysta z nich coraz większa liczba miłośników zimowych sportów. W Pasekach nie zapomniano też o narciarach biegowych. W górnych partiach Hromovki, Kapradníku oraz w okolicy Bílé skály jest regularnie przygotowywanych około 25 km narciarskich tras biegowych. Jak tam dotrzeć? To proste, należy wjechać wyciągiem lub kolejką linową na góre, a przy stacji końcowej już tylko zdecydować, w którym kierunku mamy się udać.

Przez gminę prowadzą trzy ważne szlaki turystyczne, przy których obejrzeć można różne ciekawostki. Na niebieskim szlaku prowadzącym drogą zwaną Planýrką, którą jako leśną drogę wybudował książę Kamil Rohan (1800 – 1892), warto uwagi jest na przykład nietypowy bunkr „blíznię“ wybudowany w latach 30. minionego wieku jako część linii lekkich umocnień pogranicza. Interesująca jest też, odnowiona w 1994 roku, Havírenská Kapliczka pw. Trójcy Przenajświętszej, wybudowana w XVII wieku przez górników, którzy wydobywali tu srebro. Warta uwagi jest także Stara szkoła, znana z powieści K. V. Raisa „Zapadlí vlastenci“ („Patrioci z rubieży“) czy z filmu „Karkonosz i narciarze“ („Krakonoš a lyžníci“). Zielony szlak prowadzi w góre przez Paseky po legendarnej drodze zwanej Budárka. W czasach gospodarki pasterskiej chodziły tedy „budzarze“ z rokitnickich bud, w nosidłach na plecach niosąc na targ do Tanvaldu i niemieckiego wówczas Jablonca (dziś Jablonec nad Nisou) produkty ze swoich gospodarstw (masło, sery i in.). Im właśnie zawdzięcza droga swoją nazwę. W centrum wsi odwiedzić można kościół św. Wacława z lat 1787 – 1789. Tuż koło kościoła znajduje się cmentarz z pomnikiem poświęconym pamięci założyciela karkonoskiej szkoły lutniczej Věnceslava Metelki, postaci niezwykle ważnej dla historii Pasek. Autorem pomnika jest artysta-rzeźbiarz Vladimír Preclík. Z cmentarza rozciąga się wspaniała widok na zachodnią część Karkonoszy. Zielony szlak w górnej części wsi Pasek, zwanej Hořensko, spotyka się ze szlakiem żółtym. Niedaleko skrzyniowania znajduje się legendarny gościniec „Na Perličku“, gdzie można spróbować zagrać w dřevě (po czesku čamburinu), starodawną grę towarzyską. Idąc dalej żółtym szlakiem dotrzymy do tzw. Krzyża Huttera, o którego powstaniu krążą różne legendy. Nad krzyżem wznosi się Bílá skála, najwyższy punkt wsi. Na szczytě skály w 2000 roku ulokowano krzyż, który przypomina, że w czasach totalitaryzmu w zeszłym wieku było to miejsce pielgrzymek wiernych. Na Bílą skalę prowadzi wygodna nieoznaczona droga spod schroniska Hvězda v Příhovicach. Z Pasek na Bílą skalę dotrzej można spod Krzyża Huttera. Niedaleko Bílé skály na szczytě Hvězda wznosi się przepiękna wieża widokowa Štěpánka, którą z pewnością należy odwiedzić.

Wizyta w Pasekach to przeżycie o każdej porze roku. Turyści piesi i rowerowi, a także narciarze, za cenę niewielkiego wysiłku wynagrodzeni zostaną wieloma pięknymi widokami na Karkonosze, Jizerský důl, Český ráj, a grzbity Černostudniční i Ještědský hřeben. Niewiele górskich wsi zdążyło do dziś utrzymać swój pierwotny urok, Pasekom zdecydowanie się to udało.

Paseky nad Jizerou lies on the divide between the Krkonoše National Park (KRNAP) and the protected area Jizerské hory. It is situated on the left-hand side of the Jizera valley; the lowest point in the municipality is the Jizera River (at the elevation of 475 meters above sea level), the highest point is Bílá skála (White Rock; at the elevation of 964 meters above sea level). The first written note on the municipality dates back to 1654; however, the municipality had probably been established in the 16th century. Glass works were to be found in the oldest part of the municipality at that time; silver mines used to be in the part called Havírna. The municipality today still remains to be a picturesque village traditional to the Krkonoše Mountains which the visitors fall in love with at first sight. Paseky nad Jizerou is one of the most valuable centers of rural architecture in the Krkonoše Mountains, with many timbered houses with typical decorated gables. House No. 94 with preserved gable and school No. 90 are ones of the most frequently admired buildings. The dominant feature of the village is the classicist Church of St. Wenceslas; the Krkonoše Museum (Memorial to Backwood Patriots) is situated at former vicarage near to the church. The museum introduces the exhibition on the Krkonoše violin-making school; which is definitely of European importance. In addition, the museum presents demonstration of weaving and the children will definitely be interested in seeing moving crib.

In winter, Paseky nad Jizerou are very popular ski resort; in the last couple of years, it has belonged to the most frequently visited ones in the western Krkonoše Mountains. Winter sports enthusiasts seek the wide ski slopes mainly for their safety. The cross-country skiing lovers are not forgotten in Paseky nad Jizerou as well. Approximately 25 km of cross-country ski trails are regularly groomed in the upper parts of Hromovka and Kapradník and in the area round Bílá skála (White Rock). And how can the trails be reached? Easily! Just take a lift or a chair lift, reach the upper station, stand in the trail and decide which direction you wish to go.

Three important marked tourist routes lead through the municipality; these will take you to a number of local points of interest. If you take the blue-marked route along Planýrka – a forest path built on demand of Duke Kamil Rohan (1800 – 1892) – you will see a "twin" shelter which was built in the 1930s as a part of borderline fortification; a Chapel of Holy Trinity built in the 17th century by the local silver miners, renovated in 1994; or a remarkable Old school building which is well known from the K. V. Rais novel "Zapadlí vlastenci" (Backwood Patriots) or from the "Krakonoš a lyžníci" movie (Krakonoš and the Skiers). The second route is green-marked route which climbs through Paseky nad Jizerou along the legendary route "Budárka" – at the old times, the inhabitants of the mountain huts and houses were carrying their products (for example milk and cheese) in their backpacks to the markets in Tanvald or to (at that time German) Jablonec nad Nisou. Church of St. Wenceslas, built between 1787 and 1789, is situated in the central part of the municipality and it is surrounded by a cemetery with a memorial to Věnceslav Metelka (an important native to the municipality) made by Vladimír Preclík. Visitors can admire the beautiful Krkonoše Mountains skyline from the places near to the cemetery. The green-marked route joins the third, yellow-marked route, in the upper part of the municipality called Hořensko. An old pub Na Perličku, where you can try Čamburina – a traditional game, is situated not far from the intersection. If you go on along the yellow-marked tourist route you come to the so-called Hutter's cross, whose origin is not known for sure. The highest point of Paseky nad Jizerou, Bílá skála (White Rock) in 2000 to commemorate that it was a place of pilgrimage for Christians at the time of Communist regime. You can reach Bílá skála (White Rock) along an unmarked, but comfortable, path from Hvězda Hut in Příhovice or along the yellow-marked route directly from Paseky, along the Hutter's cross. A lookout tower Štěpánka is situated at the top of Hvězda Hill, not far from Bílá skála (White Rock) and it is worth visiting as it belongs to the most beautiful lookout towers in the Jizerské Mountains.

Visiting Paseky nad Jizerou is worth in every season. A hiker, a cyclist and a skier will enjoy amazing views of the Krkonoše Mountains, Jizerský důl, Český ráj, and ridges of Černá Studnice and Ještěd. Only several municipalities have been able to preserve the old and traditional atmosphere and look as much as Paseky nad Jizerou, so come and visit. It is worth it!

The Gemeinde Paseky na Jizerou (Paseky an der Iser) liegt an der Grenze zwischen dem Riesengebirge-Nationalpark und dem Naturschutzgebiet „Jizerské hory“ (Isergebirge). Sie breitet sich an der rechten Seite des Tales „Jizerský důl“ aus, der niedrigste Punkt ist der Fluss Jizera (Iser) mit 475 m ü. d. M., der höchste Punkt der Berg „Bílá skála“ (964 m). Die erste schriftliche Erwähnung des Ortes stammt aus dem Jahr 1654, gegründet wurde er höchstwahrscheinlich bereits im 16. Jahrhundert. Zu dieser Zeit befand sich im ältesten Ortsteil eine Glashütte und im Ortsteil „Havírna“ wurde traditionell Silber angebaut. Die Ortschaft hat bis heute die malerischen Züge einer Riesengebirgsiedlung beibehalten, die die Besucher auf den ersten Blick bezaubert. Paseky gehört zu den wichtigsten Zentren der Volksarchitektur im Riesengebirge mit einer Vielzahl von Blockhäusern mit der typischen Giebelverzierung. Zu den bewundernswertesten gehören das Haus Nr. 94 mit einem gut erhaltenen Giebel und die alte Schule mit der Hausnummer 90. Eine Dominante der Gemeinde und der gesamten Umgebung bildet die klassizistische Kirche des Hl. Wenzels. In der Nähe der Kirche kann man in der ehemaligen Pfarre das Riesengebirgsmuseum besuchen – eine Gedenkstätte der „verschollenen Patrioten“. Der Stolz des Museums ist eine Dauerausstellung der Riesengebirgs-Geigenbauschule, deren Bedeutung man ohne Übertreibung als europaweit bezeichnen kann. Im Museum kann auch die Arbeit an Webstühlen besichtigt werden, Kinder werden von der beweglichen Weihnachtskrippe begeistert sein.

Im Winter gehört Paseky na Jizerou zu den gefragtesten Wintersportzentren. Das riesige Skigebiet gehört in den letzten Jahren zu den beliebtesten im westlichen Riesengebirge. Die ausgedehnten Pisten werden aufgrund ihrer Sicherheit von einer immer größer werdenden Zahl von Skifahrern aufgesucht. Auch Skilangläufer kommen in Paseky auf ihre Kosten. Rund um die Berge Hromovka, Kapradník und Bílá skála gibt es gut präparierte Langlaufloipen mit einer Gesamtlänge von etwa 25km. Und wie gelangt man zu diesen? Ganz einfach: es genügt, mit dem Skilift oder der Seilbahn hinauf zu fahren, und bei der Bergstation können Sie sich gleich entscheiden, in welche Richtung Sie sich von der Loipe führen lassen wollen.

Durch das Gemeindegebiet führen drei bedeutende Wanderwege, auf denen man mehrere örtliche Besonderheiten besichtigen kann. Am blau markierten Weg, genannt „Planýrka“, den Fürst Kamil Rohan (1800 – 1892) als Waldstraße anlegen ließ, ist dies beispielweise ein beachtenswerter untypischer Bunker mit dem Namen „dvorce“ (Zwilling), der in den 1930er Jahren als Teil des Grenzschutzes gebaut wurde, die Bergmannskapelle zur Heiligen Dreifaltigkeit, im 17. Jahrhundert von Bergleuten des Silberabbaus erbaut und 1994 renoviert, oder die bewundernswerte Alte Schule, die aus dem Roman „Zapadlí vlastenci“ („Verschollene Patrioten“) von K. V. Rais oder aus dem Film „Krakonoš a lyžníci“ („Rübezahl und die Skifahrer“) bekannt ist. Der grün markierte Wanderweg führt den legendären Weg „Budárka“ entlang, benannt nach den sogenannten „boudář“ (von tschech. bouda = Hütte), den Bewohnern der Berghütten in Zeiten der sogenannten „Hüttenwirtschaft“ im 17. und 18. Jahrhundert. Diese gingen diesen Weg entlang und trugen auf dem Rücken ihre Produkte (Butter, Käse,...) zum Markt nach Tanvald und ins damals deutschsprachige Gablonz an der Neiße (heute Jablonec nad Nisou). Im Zentrum der Ortschaft können Sie die Kirche des Hl. Wenzels aus den Jahren 1787-89 besuchen. Eine Dominante des Friedhofs, der sich gleich neben der Kirche befindet, bildet ein Denkmal des Bildhauers Vladimír Preclík, das an eine bedeutende Persönlichkeit von Paseky – den Lehrer und Geigenbauer Věnceslav Metelka – erinnert. Der Friedhof bietet eine beeindruckende Aussicht auf das westliche Riesengebirge. In der Nähe der Kreuzung der grün und gelb markierten Wanderwege im höher gelegenen Ortsteil „Hořensko“ befindet sich das legendäre Gasthaus „Na Perličku“, wo Sie das alte Gesellschaftsspiel „Čamburina“ ausprobieren können. Gehen wir auf dem gelb markierten Weg weiter, gelangen wir zum sogenannten Hutterkreuz, um das sich verschiedene Legenden ranken. Über dem Kreuz erhebt sich der höchste Punkt von Paseky, der Berg „Bílá skála“. Auf dem Gipfel wurde 2000 ebenfalls ein Kreuz errichtet, um daran zu erinnern, dass dieser Ort in Zeiten des totalitären Regimes Gläubigen als Wallfahrtsort diente. Der Gipfel ist auch von der Berghütte „Hvězda“ in Příhovice über einen unmarkierten Weg bequem zu erreichen. Unweit des Berges „Bílá skála“ steht auf dem Gipfel des Berges „Hvězda“ der schönste Aussichtsturm des Isergebirges mit dem Namen „Štěpánka“.

Der Besuch von Paseky ist zu jeder Jahreszeit ein Erlebnis. Sowohl Wander- und Radtouristen als auch Skifahrer werden für ihre Mühe mit einer Vielzahl von Ausblicken auf das Riesengebirge, das Tal „Jizerský důl“, das böhmische Paradies oder den Berg „Ještěd“ bei Liberec belohnt. Nur wenige Bergdörfer haben ihren ursprünglichen Zauber so beibehalten wie Paseky, das in jedem Fall einen Besuch wert ist.

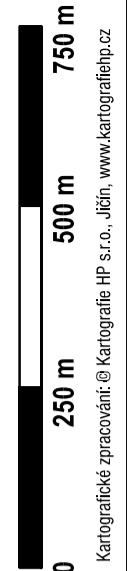
Důležité kontakty / Wichtige Kontakte / Important contacts / Ważne kontakty

www.paseky.cz
Obec Paseky nad Jizerou, tel. 481 523 638

**Svazek obcí
Jilemnicko**

Vydalo: Jilemnicko - svazek obcí 2017, neprodejně
Tisk: Geoprint s.r.o., Liberec
Foto: Přemysl Novák a archiv obcí

PASEKY nad Jizerou

Kartografické zpracování: © Kartografie HP s.r.o., Jičín, www.kartografiehp.cz

KRKONOŠSKÝ NÁRODNÍ PARK

HRANICE

Vilémov

DOLNÍ

ROKYTNIČE

Paseky nad Jizerou

Zadní Blansko

směr JABLONEC nad Jizerou

směr ROKYTNIČE - centrum

směr JIZ. - centrum

směr ROKYTNIČE

Peřimov

Obec Peřimov leží na potoce Olšině při úpatí Krkonoš v tálém a rozevřeném údolí západně od Jilemnice. Obklopena je vrchy Strážníkem (610 m) a Hrobkou (509 m). Nadmořská výška v centru obce u obecního úřadu je 394 m n. m., nejnižším bodem je pak soutok řeky Jizery s Olšinou ve výšce 372 m n. m. Rozloha obce je 663,5 ha. Peřimov patří do Libereckého kraje a nejtěsnější vazby má na město Jilemnici, kde se nachází většina důležitých úřadů. Na území obce se nachází národní přírodní památka Strážník – světově významné naleziště hvězdovce.

V současnosti má Peřimov 250 obyvatel. V obci se nachází několik památek zapsaných v ústředním seznamu nemovitých kulturních památek Ministerstva kultury ČR. Turistům doporučujeme několik výletů po dominantách naší obce. Předeším se jedná o most před Jizerou, který je technickou památkou. Most má jednu z prvních železobetonových mostních konstrukcí na našich zemích. Rozpětí mostu je 45 m. Koncem 90. let proběhla jeho rozsáhlá rekonstrukce. Dále se na území obce nalézá největší hrušeň v Libereckém kraji, která je jedním z nejdéle chráněných stromů okresu Semily. Její věk je odhadován na 280 let.

V obci se dále nachází několik rázovitých horských chalup, například Statek „Na Skalí“ čp. 76., který byl postaven roku 1847 a stojí ve velmi svažitém terénu nad místním potokem. Jedná se o kvalitní lidovou architekturu, bohatě rovinutého komoru - chlévového typu. Stavení je částečně obytné. Nejkrásnější částí statku je průčelí tvořené roubenou stěnou a lomenicí.

Gmina Peřimov położona jest na zachód od Jilemnicy nad potokiem Olšina u podnóża Karkonoszy w długiej otwartej dolinie. Otaczają ją szczyty Strážník (610 m) i Hrobka (509 m n.p.m.). Wysokość nad poziomem morza w centrum wsi koło urzędu gminy wynosi 394 metrów, najniższym punktem jest zbieg rzeki Izery z Olśiną na wysokości 372 m n.p.m. Powierzchnia gminy wynosi 663,5 ha. Peřimov leży w kraju libereckim; najbliższe więzi łączą go z miastem Jilemnice, gdzie znajduje się większość ważnych urzędów. Na terenie gminy znajduje się narodowy zabytek przyrody – Strážník, miejsce występowania kwarca gwiaździstego.

Dziś Peřimov ma 250 mieszkańców. We wsi znajduje się kilka zabytków wpisanych do centralnego rejestru zabytków kultury Ministerstwa Kultury RCz. Turystom polecamy kilka wycieczek po najważniejszych atrakcjach gminy – przede wszystkim jest to most na Izerze, będący zabytkiem techniki. Jest to jedna z pierwszych żelbetowych konstrukcji na ziemiach czeskich. Rozpiętość mostu wynosi 45 m. Pod koniec lat 90. Przeprowadzono jego gruntowną renowację. Ponadto na terenie gminy rośnie największa w kraju libereckim grusza – jedno z najdłuższych objętych ochroną drzew w powiecie Semily. Jej wiek szacowany jest na 280 lat.

W miejscowości znajdziemy także kilka charakterystycznych górskich chałup, na przykład gospodarstwo „Na Skalí“, wybudowane w 1847 r. na bardzo stromym terenie nad potokiem (numer parceli 76). Jest to wspaniały przykład budownictwa ludowego, bogato wykończonego typu budynku mieszkalnego z częścią gospodarczą (obórką). Najpiękniejszą częścią gospodarstwa jest jego fasada o konstrukcji zrębowej oraz ozdobny szczyt.

Peřimov municipality is situated in the Krkonoše Mountains foothills and it stretches along the Olšinka Creek Valley west of Jilemnice. Two hills – Strážník (610 meters above sea level) and Hrobka (509 meters above sea level) fence off the valley. The municipality center (and the Municipality Office) lies at the elevation of 394 meters above sea level and the lowest point is the confluence of the Jizera River and Olšinka Creek at the elevation of 372 meters above sea level. The municipality takes up the area of 663,5 hectares in the Liberec Region; its closest connection is to Jilemnice as it is a seat to many offices and local authorities. Strážník, a national monument, is situated in the Peřimov area with its significant star quartz gemstone site. Nowadays, approximately 250 inhabitants live in the municipality. There are several houses which are shortlisted as national monuments with the Ministry of Culture list. Tourists are recommended to visit several interesting places in Peřimov – first of all the bridge over the Jizera River which is an engineering monument. The bridge was among the first ones which were built with an armored concrete construction and its span is 45 meters. The bridge underwent an overall reconstruction in late 1990s. Further, the largest pear tree in the Liberec Region is to be found in Peřimov; its age is estimated to 280 years and it has been a protected tree for very long time. There are several houses typical for the mountain areas; for example the farmstead No. 76 „Na Skalí“ which was built in 1847 in the steep hill close to the bank of the Olšinka Creek. The nicest part of the house is its timbered frontispiece and gable.

beim Gemeindeamt beträgt 394 m, der niedrigste Punkt des Ortes befindet sich auf 372 m ü. d. M. am Zusammenfluss von Olšina und Iser. Die Gemeinde hat eine Fläche von 663,5 ha. Peřimov gehört zum Landkreis Liberec und hat eine enge Verbindung zur Stadt Jilemnice, wo sich die meisten wichtigen Ämter befinden. Im Gemeindegebiet befindet sich das Nationale Naturdenkmal Strážník, das als Fundort des Sternquarz Weltbedeutung erlangte. Zurzeit hat Peřimov 250 Einwohner. In der Ortschaft befinden sich mehrere Sehenswürdigkeiten, die in die tschechische Liste der Kulturdenkmäler eingetragen sind. Touristen empfehlen wir mehrere Ausflüge entlang der Dominanten unserer Gemeinde, vor allem zur Brücke über die Iser, einem technischen Denkmal. Ihre Länge beträgt 45 m und hat eine der ersten Stahlbeton-Brückenkonstruktionen Tschechiens. Ende der 1990er Jahre wurde die Brücke von Grund auf renoviert. Weiter befindet sich im Gemeindegebiet der höchste Birnbaum des Landkreises Liberec und einer der am längsten geschützten Bäume im Bezirk Semily. Sein Alter wird auf 280 Jahre geschätzt. Im Dorf gibt es auch einige außergewöhnliche für das Riesengebirge typische Häuser, beispielsweise das Bauernhaus „Na Skalí“ (Hausnr. 76), das 1847 in sehr abschüssigem Gelände über dem Bach gebaut wurde. Es handelt sich dabei um ein Beispiel äußerst qualitätsvoller Volksarchitektur. Das Gebäude ist zum Teil bewohnt, sein schönster Teil ist die Vorderfront, bestehend aus einer Blockwand und einem Giebel.

Důležité kontakty / Wichtige Kontakte / Important contacts / Ważne kontakty

www.perimov.cz

**svazek obcí
Jilemnicko**

Vydalo: Jilemnicko - svazek obcí 2017, neprodejně
Tisk: Geoprint s.r.o., Liberec
Foto: Přemysl Novák a archiv obcí

PERIMOV

0 **250 m** **500 m** **750 m** **1 km**

Kartografické zpracování: © Kartografie HP s.r.o., Jíčín, www.kartografihp.cz

Horní Svatová

Perimov

Výchová nad Jizerou

JILEMnice

Mýšlená
ence

Kleinarovsko

100

Kope

卷之三

100

100

100

20

卷之三

015

100

Pod bíl
ská lou

	obecní úřad, pošta
	kostel, kaple, pomník, kříž
	škola, mateřská školka
	nákupní středisko, parkoviště
	zastávka bus, koupaliště
	naučná stezka, výhledka
	turistické značené trasy
	rozeznávání turist. tras
	cyklotrasy s číslem tras
	stravování, ubytování

Poniklá

Tam, kde velebné nebohosné pohoří Krkonoš cudně smáčí patu v chladné stříbrnopěnné Jizerě, rozkládá se v luhém údolíčku malebná horská ves Poniklá. První stálé osídlení oblasti lze datovat snad k první polovině 13. století, byť vedle sporného letopočtu 1241 se lze spolehlivě opřít až o písemné prameny z poloviny 14. věku. Geologické zajímavosti tohoto koutu Krakonošova království pevně předurčily i život mnoha generací Ponikeláků. Vždyť již sám název obce – Poniklá – je odvozen od krasovými jevy zapříčiněného zanikání či též „ponikání“ potoka vinoucího se napříč dědinou. Na některých místech se voda vnoruje do temného krasového podzemí, aby se na jiném místě opět prodrala na denní světlo. Zajímavým úkazem jsou i tzv. Obří hrnce v rečiště Jizery. Ponikelské podzemí však krom krápníkové výzdoby skrývá také již od středověku využívané nerostné bohatství. Železné rudy, grafit či kvalitní písek utvářely část obživy hornické osady. Dodnes nám po této těžbě pozůstávají nejen podkutáne podzemí, ale také v erbu obce se skvítí těžební rumpál. V současné době žije ve vsi na 1150 duší, jejichž nejcharakterističtějším rysem je dodnes přetrvávající radost ze společné spolkové činnosti v mnoha odvětvích. Ač počtem obyvatel nevelká, galerii významných rodáků a obyvatel pozoruhodná Poniklá povinovala naši zem slavným synům národa, kterými byli akademický malíř Jaroslav Skrbek, angiol profesor Zdeněk Reiniš, poslanec říšského sněmu a obrozenec Karel Tomíček, letec RAF Zdeněk Palme, vlastenecký biskup Jan Alexius Rychlovský, či básník František Jerie. Ze spíše regionálních, ale neméně zajímavých, osobností zmiňme alespoň hrdinu prusko-rakouské války Jiřího Václava Tuláčka, osvíceného učitele Ludvíka Lišku, basitu a písámká Karla Tuláčka, staviteli divadla Josefa Holubce, rebelanta ze selských bouří Jíru, kočovného loutkářského principála Bažanta a v alespoň anonymní rovině i celou plejádu hudebníků, písámků, mulerantů, jakož i na 400 pokolení spořádaných horálů snažících se co možná nejoptivněji kultivovat tento zázračný zemský kout.

Tipy na výlet:

RAUTIS - výroba perlíkových ozdob. Na zápis do mezinárodního seznamu UNESCO aspirující tradice výroby foukaných skleněných perlí a z nich montovaných vánočních ozdob je představována atraktivní formou exkurze do výroby včetně možnosti vlastní tvorby.

Muzeum krkonošských řemesel

Soukromé muzeum manželů Pičmanových zabývající se běžným (těžkým i krásným) životem horské vsi v 19. a 20. století.

Chrám svatého Jakuba Většího a socha sv. Jana Nepomuckého

Nejstarší kostel západních Krkonoš vysvěcený roku 1682 na místě původního dřevěného kostelíku. Ve věži přistavěné roku 1804 se nachází trojice zvonů, nejstarší z roku 1555. Chrám je zasvěcen svatému Jakubovi Většímu, který je mmj. patronem horníků. Naproti kostelu se nachází umělecky cenná vrcholně barokní socha sv. Jana Nepomuckého.

Lidová roubená architektura

Po celé vsi jsou roztroušeny typické stavby lidové roubené architektury, celkem cca 140 objektů! K nejvýznamnějším památkám lze počítat Krejčův statek (čp. 212), Reinišův statek (čp. 340), případně chalupy čp. 232, 360, 424, aj.

Mladkovský hrádek a tvrz Přívaky

K roku 1300 je pak také archeologický nálezem datován Mladkovský hrádek zbudovaný patrně za účelem ochrany rudních dolů, případně jako součást důmyslné sítě hraničních strážníků a opěrných bodů českého království. Při návštěvě Mladkovského hrádku, stejně jako na protější

straně Jizery vystavěné tvrzi Přívaky, doporučujeme dnešnímu poutníkovi přiblat do torny též notnou dávku fantazie. Hmatatelné důkazy někdejší slávy končí na úrovni velmi sporých zbytků terénních úprav.

Ponikelské jeskyně

Podzemí s krápníkovou výzdobou a krasovým jezírkem se otevírá jen při výjimečných příležitostech.

Koupaliště na Homoli

Koupaliště zasazené v příjemném prostředí s občerstvením.

Tam, где majesticzne, sięgające nieba Karkonosze skromnie moczą stopę w chłodnej, srebrzystej planie Izery, rozciągają się w pięknej dolince malownicza górska wieś Poniklá. Pierwsze stałe osady pojawiły się tu prawdopodobnie w pierwszej połowie XIII wieku, choć w pełni polegać można dopiero na pisemnych źródłach z połowy wieku XIV. Warunki geologiczne tego rejonu Królestwa Ducha Górz zdecydowały o sposobie życia wielu pokoleń mieszkańców Ponikli. Już sama nazwa wsi – Poniklá – związana jest z tymi warunkami: wywołanym przez zjawiska krasowe znakiem pod ziemią – czy w dawnym języku ponikaniem – potoku przypływającego przez wieś. W niektórych miejscach woda wpływa w ciemne krasowe podziemia, by w innym miejscu znów wydobyć się na powierzchnię. Ciekawym zjawiskiem są też kociołki eworsywne w korycie Izery. Podziemia Ponikli, oprócz atrakcji w postaci efektownych zjawisk krasowych, kryją jednak także inne, od średniowiecza już wykorzystywane skarby. Eksplotacja rudy żelaza, grafitu czy piasku kwarcowego stanowiła źródło utrzymania dużej części kolonii górniczej, do dziś pozostawiając po sobie ślady w postaci wykutych podziemi, ale także w formie herbu gminy, w którym widnieje umieszczone nad szybem kopalnianym kołowrotek górniczy. Wieś liczy obecnie około 1150 dusz, których najbardziej charakterystycznym rysem jest do dziś utrzymująca się radość ze wspólnego udziału w wielu dziedzinach życia społecznego. Choć niewielka pod względem liczby mieszkańców, to wyróżnia się Poniklá liczbą wybitnych postaci, którymi obdarowała nasz kraj. Byli to: artysta-malarz Jaroslav Skrbek, profesor angiologii Zdeněk Reiniš, poseł do Rady Państwa i członek ruchu odrodzenia narodowego Karel Tomíček, lotnik RAF-u Zdeněk Palme, biskup-patriota Jan Alexius Rychlovský czy poeta František Jerie. Z postaci o znaczeniu raczej regionalnym, ale niemniej ciekawych, wymienimy przynajmniej bohatera wojny prusko-austriackiej Jiříego Václava Tuláčka, nauczyciela Ludvíka Lišku, kontrabasistę i ludowego literata Karla Tuláčka, budowniczego teatru Josefa Holubce, rebelanta z czasów powstania chłopskiego Jíru, pryncypała kocowniczego teatru kukiełkowego Bažanta oraz całą plejadę anonimowych muzyków, ludowych twórców, medrów, jak również prawie 400 pokoleń porządných górali, starających się jak najczciwiej pielęgnować ten powierzony im cudowny zakątek ziemi.

Propozycje wycieczek:

RAUTIS – produkcja ozdob ze szklanych koraliów. Aspirujące do wpisania na listę międzynarodowego dziedzictwa UNESCO tradycje produkcji dmuchanych szklanych koraliów i składanych z nich ozdob chinkowych prezentowane są podczas ciekawej wycieczki po zakładzie, która uwzględnia możliwość samodzielnego skomponowania ozdob.

Muzeum Rzemiosł Karkonoskich

Przywatne muzeum poświęcone codziennej (ciężkiej i pięknemu) życiu górskiej wsi XIX i XX wieku.

Kościół św. Jakuba Większego oraz figura św. Jana Nepomuckiego

Najstarszy kościół w zachodniej części Karkonoszy poświęcony w 1682 roku stoi w miejscu dawnego drewnianego kościołka. W wieży dobudowanej w 1804 r. znajdują się trzy dzwony, z których najstarszy pochodzi z 1555 r. Świątynia nosi wezwanie św. Jakuba Większego, który jest między innymi patronem górníkow. Naprzeciwko kościoła znajduje się cenna, powstała w okresie szczytowego baroku figura św. Jana Nepomucena.

Ludowe budownictwo – konstrukcje zrębowe

Po całej wsi porozrzucane są typowe dla Karkonoszy drewniane domy budowane w konstrukcji zrębowej. Łącznie znajdziemy tu około 140 obiektów! Do najbardziej charakterystycznych zabytków zaliczyć należy gospodarstwa Krejčův statek (nr 212), Reinišův statek (nr 340), a także domy nr 232, 360, 424 i in.

Zameczek Mladkovský hrádek i dwór obronny Přívaky

Mladkovský Zameczek datowany jest – na podstawie znalezisk archeologicznych – na rok 1300. Zbudowano go zapewne jako ochronę kopalni rud želaza, względnie jako część skomplikowanej sieci strażnic na granicach Królestwa Czeskiego. Zwiedzając Mladkovski Zameczek, a także leżący na przeciwnym brzegu Izery dwór obronny Přívaky, dobrze jest zapakować do chlebaka dużą dawkę

wyobraźni, bowiem materialne dowody dawnej chwały tych miejsc sprowadzają się do bardzo skąpich pozostałości na poziomie terenu.

Jaskinie Ponikelskie

Podziemia ze stalaktytami i stalagmitami oraz jeziorkiem krasowym otwierane są tylko przy wyjątkowych okazjach.

Kąpielisko na Homoli

Kąpielisko w przyjemnym otoczeniu, bufet.

At the place where the grand, sky-touching Krkonoše Mountains touch the banks of the Jizera River, a picture-sque mountain village Poniklá is to be found in a beautiful valley. The first permanent residents of the area may be traced back to the first half of the 13th; however, we may rely on first written sources as late as in mid-14th century. Geological peculiarities of the area has determined the life of many generations of Poniklá citizens. The name of the municipality is derived from the fact, that the creek flowing through the village is ceasing "poniká" due to its karst activity. There are several places where the water enters karst cavities and it scrapes to the earth surface in different place. "Obří hrnce" (Large Pots) in the Jizera River water-course are an interesting phenomenon. The Poniklá underground hides not only the karst cavities but also the mineral resources which has been mined from the medieval times. Iron-ore, graphite and high-quality sand brought living for part of the miners' settlement of Poniklá. Remains of the activity are not only the extensive underground system, but the mining jack as the symbol in the Poniklá heraldry as well. Approximately 1,150 people live in Poniklá; they all may be defined by their enthusiasm in participating in the local common-interest clubs' activities. Even though Poniklá is a rather small municipality, a number of well-known people were born here: Jaroslav Skrbek (a painter), Professor Zdeněk Reiniš (a medical doctor), Karel Tomíček (a revivalist and a representative in the German Parliament), Zdeněk Palme (a RAF pilot), Jan Alexius Rychlovský (a patriotic bishop) and František Jerie (a poet). Personalities, who interesting and important people mainly for the locals include: Jiří Václav Tuláček (a hero of the Austro-Prussian War), Ludvík Liška (an enlightened teacher), Karel Tuláček (a bassist and a Bible expert), Josef Holubec (theater builder), Jíra (a dissenter in the Peasant's Revolt), Bažant (a director to strolling puppet theater company) and a whole lot of musicians, experts in Bible and other subjects. Nearly 400 generations of the mountaineers who have been striving to preserve and protect the picturesque part of land are of no smaller importance.

Places of Interest:

RAUTIS – Glass-beads Manufacturing Company. The tradition of glass-bead manufacturing and subsequent Christmas decoration manufacturing aspires to be shortlisted in the UNESCO list. The production is introduced during a tour into the production room and then, the visitors can assemble their own Christmas decoration.

Museum of Krkonoše Crafts

A privately owned museum which focuses on everyday life (hard as well as beautiful) in the mountain village in the 19th and 20th centuries.

Church of St. James the Elder and Statue of St. John of Nepomuk

Church of St. James the Elder is the oldest church in the western Krkonoše Mountains, consecrated in 1682; it was built in the place of old wooden church. Three bells, oldest one was made in 1555, are placed in a tower which was added to the church in 1804. The church is dedicated to St. James the Elder, who is, among other, the patron saint of miners. A unique Baroque statue of St. John of Nepomuk is situated right across the church.

Local architecture of timbered homesteads

The homesteads (in number nearly 140 houses) built in the style of local timbered architecture are scattered along the whole village. Krejčův statek (No. 212), Reinišův statek (No. 340), houses No. 232, 360, 424 and others are the most significant ones.

Mladkovský Castle and Přívaky Fortress

According to archeological findings, Mladkovský Castle was built in 1300. It was probably a part of defensive system of the iron-ore mines or part of defensive system of the Czech Lands. If you visit the site of Mladkovský Castle and Přívaky Fortress (which lies on the opposite bank to Mladkovský Castle) bring lots of imagination with you as the proofs of its importance and fame are nowadays very scarce (mainly in ground shaping).

Poniklá Caves

The underground with karst caves and karst lake is open only at very special occasions.

"Na Homoli" Outdoor Swimming Pool

It is an outdoor swimming pool with pleasant atmosphere and a snack bar.

Dort, wo das würdige himmeltragende Riesengebirge keusch seinen Fuß in der kühlen silberschägenden Iser benetzt, liegt in einem zauberhaften Tälchen das malerische Bergdorf Poniklá. Die erste dauerhafte Besiedlung lässt sich wohl auf die erste Hälfte des 13. Jahrhunderts datieren, obschon man sich erst ab der Hälfte des 14. Jahrhunderts auf erste schriftliche Quellen stützen kann. Die geologischen Besonderheiten dieses Winkels von Rübezahlis Königreich bestimmten das Leben vieler Generationen der hier Geborenen. Ist doch der Name des Ortes selbst abgeleitet von einer der Besonderheiten der Karstlandschaft, verursacht durch das „Verschwinden“ des Baches (altschlesisch ponikat = verschwinden), der sich durch das Dorf schlängelt. So gräbt sich das Wasser an einer Stelle in die Tiefe und verschwindet, um an einer anderen wieder zurück ans Tageslicht zu dringen. Der Untergrund von Poniklá verbirgt jedoch seiner Tropfsteinpracht einen bereits seit dem Mittelalter genutzten mineralischen Reichtum: Eisenerze, Graphit oder hochwertiger Sand bildeten einen Teil des Broterwerbs der hier Ansässigen. Bis heute sind uns aus dieser Zeit des Mineralabbau nicht nur der ausgeschürfte Untergrund erhalten geblieben sondern auch das Wappen des Dorfes, auf dem sich ein Haspel dreht. Heute leben im Dorf bis zu 1150 Seelen, deren hervorstechender Charakterzug bis heute die Freude an gemeinsamen Vereinstätigkeiten in vielen Bereichen geblieben ist. Obgleich von geringer Einwohnerzahl, beschenkte Poniklá unser Land mit bedeutsamen Söhnen, die hier geboren oder ansässig waren, wie etwa der Maler Jaroslav Skrbek, der Angiologe Zdeněk Reiniš, der RAF-Pilot Zdeněk Palme, der Bischof Jan Alexis Rychlovský, der Dichter František Jerie oder Karel Tomík, im Jahr 19. Jahrhundert Abgeordneter des böhmischen Landtags. Von den eher regional bekannten, nichtsdestotrotz interessanten Persönlichkeiten seien hier zumindest einige erwähnt wie der Held des preußisch-österreichischen Krieges Jiří Václav Tuláček, der aufgeklärte Lehrer Ludvík Liška, der rebellische Bauernführer Jíru und auf anonymer Ebene eine Vielzahl von Musikern, Schreibern und Schlaumeiern ebenso wie die Vielzahl der rechtschaffenen Bergleute, die sich darum bemühten und bemühen, dieses wunderbare Stück Land mit größter Sorgfalt zu kultivieren.

Tipps für Ausflüge:

Rautis – Herstellung von Perlenschmuck. In Form einer Exkursion in die Produktion einschließlich der Möglichkeit, selbst etwas herzustellen, bietet die Firma Rautis Einblick in die Tradition der Fertigung mundgeblasener Glasperlen und von gläsernem Weihnachtsschmuck. Der Fertigungsprozess wurde für einen Eintrag in die Liste des UNESCO-Weltkulturerbes vorgeschlagen.

Riesengebirge-Handwerksmuseum

Privates Museum, das sich mit dem alltäglichen (sowohl schweren als auch schönen) Leben in einem Bergdorf des 19. und 20. Jahrhunderts auseinandersetzt.

Kirche des Jakobus des Älteren und Statue des Hl. Jan Nepomuk

Älteste Kirche im westlichen Riesengebirge, geweiht im Jahre 1682 am Ort einer ursprünglichen Holzkirche. Im Turm, der 1804 gebaut wurde, befinden sich drei Glocken, die älteste aus dem Jahr 1555. Die Kirche ist Jakobus dem Älteren geweiht, der u.a. als Schutzpatron der Bergleute gilt. Gegenüber der Kirche steht eine künstlerisch sehr wertvolle Barockstatue des Hl. Jan Nepomuk.

Blockhäuser

Über das ganze Dorf sind typische Blockhäuser der traditionellen Volksarchitektur verstreut, insgesamt 140 Objekte. Zu den bedeutendsten gehören die Bauernhäuser „Krejčův statek“ (Hausnr. 212), „Reinišův

Roztoky u Jilemnice

Obec Roztoky u Jilemnice se nachází v podhůří Krkonoš mezi Jilemnicí a Starou Pakou, táhne se podél hlavní silnice v délce šesti kilometrů a nabízí nádherné výhledy na panoramu Krkonoš i Jizerských hor. První písemná zmínka o obci je z roku 1360, kdy z krkonošských hvozdů vznikaly pomocí jejich mycení okolo potoků a říček dlouze se táhnoucí vesnice. Na místě dnešních Roztok u Jilemnice byly vybudovány původně dvě vsi. Na dolním konci pod hrádkem vznikl Prklín (dříve Burglein), poddanská ves mečířů a špendlíků. Tvrz i víska byly zničeny a vypáleny během husitských válek. Na horním konci dnešní obce existovala ves zvaná Zásadka. Zásadka definitivně zanikla za třicetileté války, kdy se tudy přehnala švédská a císařská vojska. Celkový rozmach zažívala obec během posledních desetiletí 19. století. V obci byla vystavěna železnice, která přinesla nové možnosti obživy. Doposud se místní obyvatelé živili převážně rolnictvím a domácím tkalcovstvím. Domácí výroba začala ustupovat tovární výrobě na mechanických stavech. Podnikání se šířilo i do dalších oborů – pily, cihelny, mlýny. Před 1. světovou válkou žilo ve vsi 1,5 tisíce obyvatel. Po ukončení 2. světové války odešla však téměř třetina obyvatel do vysídleného pohraničí a nastala doba vykonstruovaných procesů a kolektivizace zemědělství. V posledních letech obec opět prosperuje, zvyšuje se počet obyvatel a staví se zde spousta nových domů.

Obec má v současnosti 1 tisíc obyvatel a nabízí veškerou občanskou vybavenost. Pro obec je typický bohatý kulturní život, mezi nejvýznamnější roztocke akce neodmyslitelně patří tradiční Krakonošova tržnice. Roztoky u Jilemnice proslavil mimo jiné Vladimír Svatý, novopacký rodák a majitel roztocke textilní továrny. Jeho vynález, tryskovek tkalcovský stav, znamenal převrát v textilní výrobě. Další významnou osobností, která se nesmazatelně zapsal do historie obce, je bezesporu spisovatel a učitel Josef Šír, autor povídek a románů z našeho kraje. Nelze ovšem opomenout ani Otokara Klazara, spisovatele a básníka, Josefa Kubáta, profesora a vědce v oboru fyziky a chemie, Daniela Kubáta, profesora sociologie a Josefa Čermáka, historika literatury, překladatele a znalce díla Franze Kafky. S obcí jsou také spjati dva malíři, místní rodáci, Jiří Straka a Jan Šonský. Dominantním prvkem středu obce je barokní kostel sv. Filipa a Jakuba z roku 1728 spolu se starým hřbitovem. Mezi další historické památky patří sousíš Korunování Panny Marie, socha Panny Marie Immaculaty a kamenný smírčí kříž.

Gmina Roztoky u Jilemnice leży na przedgórzu Karkonoszy między Jilemnicami a Starą Paką. Ciągnie się na długości sześciu kilometrów wzdłuż szosy głównej. Rozciągają się stąd wspaniałe widoki na Karkonosze i Góry Izerskie. Pierwsze pisemne wzmianki o wsi pochodzą z 1360 roku, kiedy ta duga wieś wyłaniała się z wycinanych stopniowo karkonoskich lasów, rozszerzając się wzdłuż potoków i rzeczek. W miejscu dzisiejszej gminy Roztoky u Jilemnice wybudowano początkowo dwie wsie. Na dolnym

końcu pod zameczkiem powstał Prklín (kiedyś Burglein), wieś poddańska, w której wytwarzano miecze i szpilki. Zarówno zameczek (dwór obronny), jak i wioska zostały zniszczone podczas wojen husyckich. W górnym krańcu dzisiejszej wsi istniała wieś Zásadka, która znikła w okresie wojny trzydziestoletniej w konsekwencji przemarszu wojsk szwedzkich i cesarskich. Największy rozkwit nastąpił w ostatnich dekadach XIX wieku, kiedy wybudowano linię kolejową a wraz z nią dworzec Roztoky-Kruh. To przyniosło nowe możliwości pracy, dotąd bowiem mieszkańców utrzymywali się głównie z rolnictwa i chalupniczego tkactwa. Praca chalupnicza zaczęła ustępować produkcji fabrycznej na krosnach mechanicznych. Rzeczywiście też inne kierunki przedsiębiorczości – powstawały tartaki, cegielnia, młyny. Przed I wojną światową we wsi mieszkało 1,5 tys. osób, jednak po zakończeniu II wojny światowej prawie jedna trzecia mieszkańców odeszła na wysiedlone pogranicze. Nastąpił okres sfingowanych, pokazowych procesów i przymusowej kolektywizacji rolnictwa. W ostatnich latach gmina znów rozwija się, rośnie liczba mieszkańców, buduje się wiele nowych domów.

Dziś miejscowość liczy 1000 mieszkańców i dysponuje kompletnym zapleczem społecznym. Wieś charakteryzuje się bogatym życiem kulturalnym, do najbardziej popularnych imprez należy jarmark Krakonošova tržnice (Targowisko Liczyrzepy), który cieszy się ogromnym zainteresowaniem turystów i miejscowych.

Roztoky u Jilemnice znane są między innymi dzięki Vladimírovi Svatemu, urodzonemu w Novej Pace właścielowi roztockiej fabryki włókienniczej. Jego wynalazek, krosno dyszowe, oznaczał przełom w produkcji włókienniczej. Kolejną ważną postacią związaną z miejscowością jest bez wątpienia pisarz i nauczyciel Josef Šír, autor opowiadań i powieści z naszego regionu. Nie można zapominać także o Otokarze Klazarze, pisarzu i poecie, Josefine Kubácie, naukowcu i profesorze fizyki i chemii, Danielu Kubáciu, profesorze socjologii i Josefine Čermáku, historyku literatury, tłumaczu i znawcy działa Franz Kafka. Ze wsią związane są także urodzeni tu malarze Jiří Straka i Jan Šonský.

Zabytków warto wymienić barokowy kościół św. Filipa i Jakuba z roku 1728 ze starym cmentarzem. Wewnątrz świątyni znajdziemy bogato zdobiony ołtarz z figurami świętych, pierwotnie znajdował się tu też drewnowy przedstawiający pałac w Jilemnicy, zostało on jednak przeniesiony do mieszkańców się w tymże pałacu Muzeum Karkonoskiego, gdzie można go oglądać. Ciekawa jest grupa rzeźb Koronacji NMP, figura Marii Panny Niepokalanego Poczęcia oraz kamienny krzyż pokutny, z którym związanych jest kilka legend.

Roztoky u Jilemnice municipality is situated in the Krkonoše Mountains foothills between Jilemnice and Stará Paka. It copies the main road in the total length of 6 km and it offers magnificent views of the Krkonoše Mountains as well as the Jizerské Mountains. First written note on Roztoky u Jilemnice dates back to 1360 when first villages were being

established along the long, newly cut down forest areas along the water courses. There were originally two villages in the area of nowadays Roztoky u Jilemnice. In the lower part of the municipality, under the castle, it was Prklín (formerly Burglein) which was a dependent village of sword-cutters and pin-makers. The fortress, as well as the village, burnt down during the Hussite Wars. The upper part, called Zásadka, ceased to exist during the Thirty Years' War after the Swedish and Imperial Armies had run through. The municipality was owned by a number of noble families – the Valdštejn and the Harrach families serve as examples. The municipality experienced major economic development in the last decades of the 19th century when new railway and the railway station Roztoky-Kruh were built. This fact gave the locals new possibilities to earn their livings; previously they had worked mainly as farmers or weavers. Home-weaving was retreating and industrial production was boosting. Saw-mills, brick-kilns, mills and other privately owned businesses were established. The municipality had approximately 1,500 inhabitants before the WWI; after the WWII ended, about a third of citizens left to live in the expatriated frontier area. Recently, the municipality has been experiencing rapid growth again; the number of inhabitants is increasing as well as the number of homes because a number of new houses have been built. Currently, there is approximately 1,000 inhabitants living in the municipality and it provides all civic amenities. Rich cultural life is typical for the municipality and Krakonoš's Fair is definitely the most traditional and popular event.

Vladimír Svatý, born in Nová Paka, brought a world fame to Roztoky u Jilemnice. He was owner to a textile factory in Roztoky u Jilemnice and his invention, jet weaving loom, meant a revolution in textile industry. Josef Šír, a teacher and a writer of the local stories and novels, is another personality that must not be forgotten when talking about the history of the municipality. There are several other important personalities native to Roztoky nad Jizerou: Otokar Klazar (a writer and a poet), Josef Kubát (professor and a scientist in the field of physics and chemistry), Daniel Kubát (sociologist), Josef Čermák (a literary historian, a translator and an expert in Franz Kafka works) and two painters Jiří Straka and Jan Šonský. Baroque Church of St. Phillip and James built in 1728 and the old cemetery are dominant features in the municipality center. A richly decorated altar, with statues of the saints, is to be found in the church; originally there also used to be a wooden model of the Jilemnice Castle. The wooden model is now to be seen in the Krkonoše Museum in Jilemnice. There are other historical monuments: Coronation of the Virgin Mary sculpture, Virgin Mary Immaculata statue and a stone cross.

Die Ortschaft Roztoky u Jilemnice (Roztoky bei Jilemnice) liegt im Riesengebirgsvorland zwischen Jilemnice und Stará Paka, zieht sich über 6 km entlang der Hauptstraße hin und bietet herrliche Ausblicke auf das Panorama des Riesengebirges und des Isergebirges. Die erste schriftliche Erwähnung stammt aus dem Jahre 1360, als infolge der Rodung von Wäldern entlang der Bäche und Flüsse langgezogene Dörfer entstanden. Im Gebiet des heutigen Roztoky lagen ursprünglich zwei Dörfer. Am unteren Ende unter einer kleinen Burg entstand Prklín (früher Burglein), ein Dorf von Schwertschmieden und Nadlern. Die Burg und das Dorf wurden während der Hussitenkriege niedergebrannt. Am oberen Ende der heutigen Ortschaft lag das Dorf Zásadka, das wiederum im Dreißigjährigen Krieg zerstört wurde, als hier die schwedische und die kaiserliche Armee durchstürmten. Einen allgemeinen Aufschwung erlebte das Dorf in den letzten Jahrzehnten des 19. Jahrhunderts. Durch den Ort wurde eine Eisenbahnlinie gebaut. Dieses Ereignis brachte neue Möglichkeiten des Broterwerbs mit sich. Bis zu dieser Zeit hatten die Dorfbewohner hauptsächlich von der Landwirtschaft und Weberei gelebt. Die bisherige Heimarbeit wich allmählich der industriellen

Produktion an mechanischen Webstühlen. Auch Betriebe anderer Bereiche entstanden: Sägen, Mühlen, ein Ziegelwerk. Vor dem ersten Weltkrieg lebten im Dorf etwa 1,5 Tausend Einwohner. Nach dem Ende des zweiten Weltkriegs wanderte jedoch nahezu ein Drittel der Bevölkerung in das entvölkerte Grenzgebiet ab, und die Zeit der kurzen Prozesse und der landwirtschaftlichen Kollektivierung begann. In den letzten Jahren prosperiert die Gemeinde wieder, die Bevölkerung wächst und viele neue Häuser werden gebaut.

Der Ort hat heute etwa 1000 Einwohner und bietet sämtliche notwendigen Dienstleistungen und Geschäfte. Die Gemeinde ist für ihr reichhaltiges kulturelles Leben bekannt, zu den bedeutendsten Veranstaltungen gehört der nicht mehr wegzuende traditionelle „Rübezahlmarkt“, der sich bei den Besuchern großer Beliebtheit erfreut.

Roztoky wurde u.a. durch Vladimír Svatý bekannt, in Nová Paka geborener Besitzer der hiesigen Textilfabrik. Seine Erfindung, ein düsenbetriebener hydraulischer Webstuhl, bedeutete eine Wende in der Textilherstellung. Eine weitere bedeutende Persönlichkeit, die sich ausnahmslos in die Geschichte des Ortes eingeschrieben hat, ist unbestritten der Schriftsteller und Lehrer Josef Šír, Autor von Erzählungen und Romanen aus der Region. Nicht zu vergessen auch Otokar Klazar, Schriftsteller und Dichter, Josef Kubát, Professor und Wissenschaftler in den Fächern Physik und Chemie, Daniel Kubát, Professor für Soziologie sowie Josef Čermák, Literaturhistoriker, Übersetzer und Kenner des Werks von Franz Kafka. Mit dem Ort verbunden sind auch zwei hier geborene Maler, Jiří Straka und Jan Šonský.

Eine Dominante in der Mitte des Dorfes bildet die Barockkirche des Hl. Philippus und des Hl. Jakobus aus dem Jahr 1728 mit dem alten Friedhof. Im Innern befindet sich ein reich verzierter Altar mit Heiligenfiguren, ursprünglich hing hier auch ein Holzschnitt des Schlosses Jilemnice, das heute im Riesengebirgsmuseum in Jilemnice zu sehen ist. Zu weiteren historischen Besonderheiten gehört die Figurengruppe der Krönung der Hl. Maria Immaculata und ein steinernes Sühnekreuz.

Důležité kontakty / Wichtige Kontakte / Important contacts / Ważne kontakty

Webové stránky obce:

www.roztoky-u-jilemnice.cz

Adresa: Obecní úřad Roztoky u Jilemnice

512 31 Roztoky u Jilemnice 240

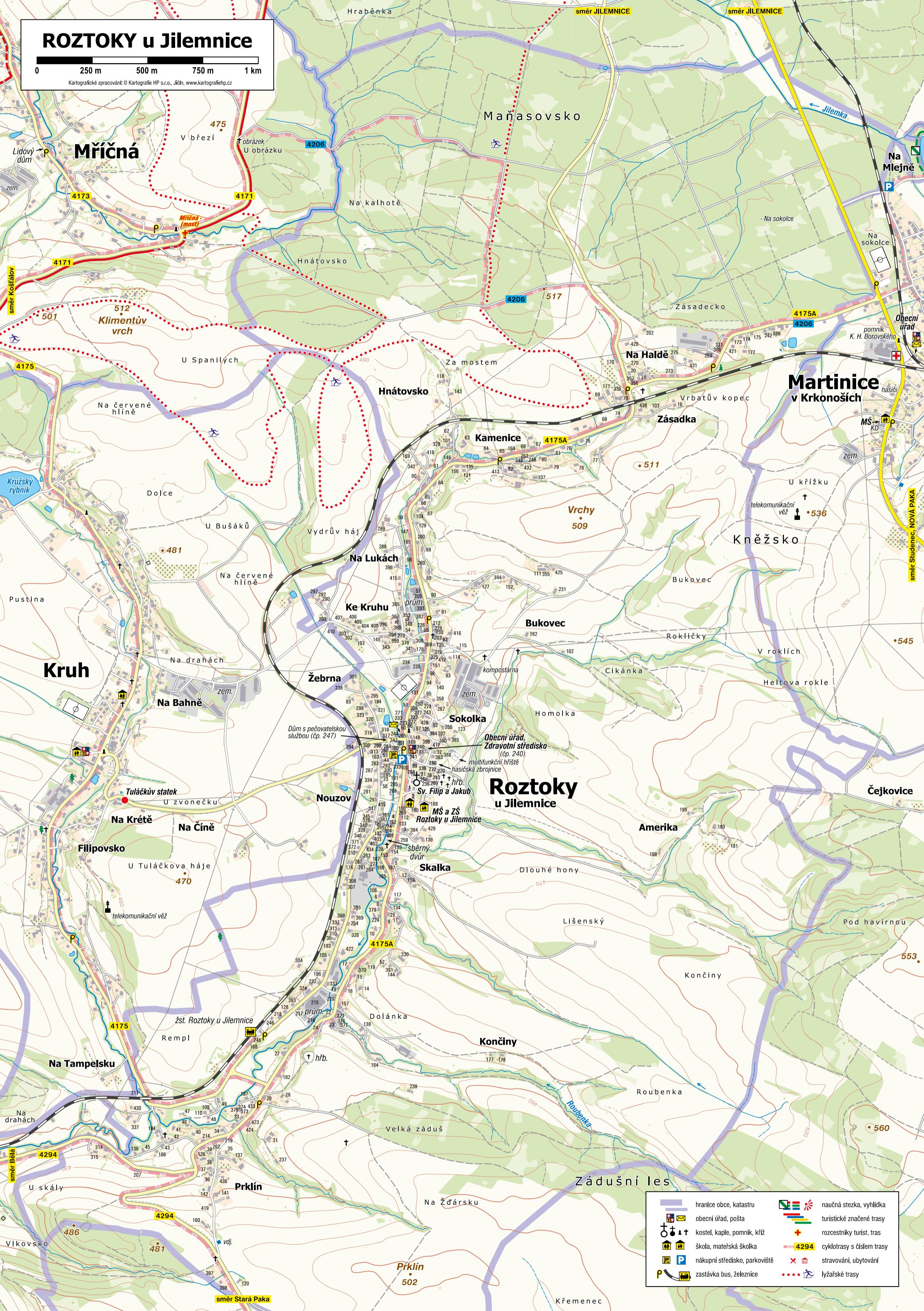
svazek obcí
Jilemnicko

Vydalo: Jilemnicko - svazek obcí 2017, neprodejné
Tisk: Geoprint s.r.o., Liberec
Foto: Přemysl Novák a archiv obce

ROZTOKY u Jilemnice

A horizontal scale bar representing distance. It features numerical markings at 0, 250 m, 500 m, 750 m, and 1 km. The segments between the markings are uniform in length, indicating equal intervals of 250 meters.

Kartografické zpracování: © Kartografie HP s.r.o., licenční číslo www.kartografiehp.cz

Studenec

Obec Studenec se nachází v podhůří Krkonoš, nedaleko Jilemnice a Vrchlabí. Skládá se z vesnic Studenec a Zálesní Lhota, mezi kterými leží vrch Strážník (630 m). Jeho katastrální výměru tvoří 1686 ha a na tomto území žije téměř 1900 obyvatel. První písemná zmínka o existenci Studence pochází přibližně z roku 1395. V této době měla údajně stát na Hradišku tvrz, po níž se však nedochovaly žádné stopy. Po vsi se toho roku píše Zbraslav, syn Jaroše ze Studence. Sama osada vznikla spojením tří dvorů Studenec, Lišného a Zámrského (později Zásmuckého). Některé z nich zanikly, ale když počátkem 16. století přesly do majetku rytířů Trčků z Lípy, hovoří se o jejich obnově. Počátkem 19. století získal Studenec nobilitovaný velkoobchodník s plátnem, rytíř Václav Berger z Bergenthalu, jehož syn rozšířil po kraji přestování a zpracování lnu a nechal v roce 1833 postavit ve Studencu, patrně na místě staršího sídla nový zámek, stojící dodnes. Byli to poslední šlechtičtí majitelé Studence.

V polovině 19. století získává Studenec přídomek vesnice tkalců. V době největší konjunktury klapalo ve studeneckých staveních více než 1200 tkalcovských stavů. S rozvojem průmyslové výroby však domácí tkalcovství postupně mizelo a neuspěly ani snahy o náhradní košíkářskou výrobu. Tkalcovská tradice však vedla k založení tkalcovny v roce 1911, která se postupně rozrostla v jednu z nejvýznamnějších textilních firem v předválečném Československu, jež nesla značku Fejfar & Mládek. První zmínka o Zálesní Lhotě (Huttendorfu) pochází z roku 1403. Odedávna náležela k jilemnickému, později štěpanickému panství pánů z Valdštejna. Valdštejnove prodali panství v roce 1638 Harrachům, kteří je drželi až do roku 1848. Dominantou obce je kostel svatého Jana Křtitele ve Studencu, který byl postaven v letech 1866 – 1868 a kostel svatého Jana Nepomuckého v Zálesní Lhotě, který byl vysvěcen v roce 1883. Nesmíme zapomenout ani na významné rodáky, mezi které patří především ti lhotečtí, herci a skladatel Jiří Šlitr, člen divadla Semafor a olympijská medailistka v běhu na lyžích Květa Jeriová-Pecková. Dnes je Studenec rychle se rozvíjející obec s pestrým společenským a kulturním životem, bohatou činností sportovních i jiných spolků a článkem podnikatelským ruchem. Bezprostřední okolí je lákavé pro příjemnou a klidnou letní či zimní rekreaci, výhodou je dobrá dostupnost horských středisek. Přímo v obci se nachází několik ubytovacích zařízení a zázemí pro sportovní vyžití. Zajímavostí je přírodní amfiteátr, školní arboretum a naučná stezka. Vše se nachází v krásném areálu ZŠ a MŠ Studenec. Obec Vás zaujmou klidnou přírodu a místy s nádhernými výhledy do všech světových stran. Díky poloze obce na pomezí Krkonoš, Českého ráje a Podkrkonoší lze Studenec rovněž využít jako výchozí bod pro objevování krás těchto vyhlášených turistických oblastí. O tom, že Studenec stojí za návštěvu, svědčí několik ocenění, včetně dvojnásobného krajského vítězství v soutěži Vesnice roku. Díky této soutěži Studenec získal i celostátní prvenství za péči o zeleně a životní prostředí, včetně stříbrné plakety v mezinárodní soutěži Entente Florale Europe. Takže Přijďte pobej! Těšíme se na Vaši návštěvu.

Gmina Studenec leží na przedgórzu Karkonoszy, niedaleko Jilemnice i Vrchlabí. Składa się z dwóch wsi, Studenca i Zálesní Lhota, między którymi wznosi się szczyt Strážník (630 m n.p.m.). Powierzchnia gminy wynosi 1686 ha, a liczba mieszkańców to prawie 1900 osób. Pierwsza wzmianka o Studencu pochodzi z ok. 1395 roku. W owym czasie na Hradišku miał stać dwór obronny, po którym jednak nie zachowały się żadne ślady. Wzmiankowany jest w tym roku Zbraslav, syn Jaroša ze Studenca. Sama osada powstała przez połączenie trzech folwarków: Studenca, Liśnego i Zámrskiego (pozdziej Zásmuckiego). Niektóre z nich z czasem opustoszały, ale kiedy na początku XVI wieku stały się własnością Trčków z Lipy, zaczyna się mówić o ich renesansie. Na początku XIX wieku Studenec przeszedł w ręce Václava Bergera z Bergenthalu, nobilitowanego kupca handlującego płótnem. Jego syn spopularyzował w okolicy uprawy i przetwórstwo lnu, a w 1833 r. wybudował w Studencu, prawdopodobnie w miejscu starszej siedziby, nowy pałac, który stoi tam do dziś. Byli to ostatni właściciele Studenca.

W połowie XIX wieku Studenec zaczyna być nazywany wioską tkaczy. W czasach największej koniunktury pracowało w studeneckich domach ponad 1200 krosien, jednakże wraz z rozwojem produkcji przemysłowej tkactwo chałupnicze stopniowo zanikało. Nie powiodły się też próby wprowadzenia zastępczego rzemiosła koszykarskiego. Tradycja tkacka doprowadziła jednak do założenia w 1911 r. tkalni, która stopniowo rozrosła się, stając się jednym z najważniejszych zakładów włókienniczych w przedwojennej Czechosłowacji. Nazywała się Fejfar & Mládek.

Pierwsze wzmianki o Zálesní Lhotce (Huttendorf) pochodzą z 1403 roku. Najpierw należała ona do dóbr jilemnickich, a potem štěpanickich, należących do Waldsteinów. W 1638 Waldsteinowie sprzedali ti dobra Harrachom, w których rękach były one aż do 1848 r. Dominantą wsi jest wybudowany w latach 1866 – 1868 kościół św. Jana Chrzciciela we Studencu oraz kościół św. Jana Nepomucena w Zálesní Lhotce, poświęcony w 1883 r.

Z ważnych urodzonych tu osób wymienić warto przede wszystkim te z Lhoty: urodził się tu aktor i kompozytor Jiří Šlitr, członek teatru Semafor w Pradze, oraz medalista olimpijska w narciarstwie biegowym Květa Jeriová-Pecková.

Dziś Studenec to szybko rozwijająca się gmina z bogatym życiem społeczno-kulturalnym, z previously działającymi organizacjami sportowymi i innymi stowarzyszeniami oraz z aktywnymi przedsiębiorcami. Najbliższa okolica sprzyja przyjemnej letniej i zimowej rekreacji, korzystne położenie zapewnia dobry dostęp do ośrodków w górach. W samej gminie znajduje się kilka obiektów noclegowych oraz zaplecze sportowe. Ciekawostką jest amfiteatr na wolnym powietrzu, szkolne arboretum oraz ścieżka dydaktyczna. Wszystko to znajduje się w pięknym kompleksie szkoły podstawowej i przedszkola. Gmina jest atrakcyjna także dzięki urokliwej przyrodzie, atmosferze spokoju oraz wspaniałym miejscom widokowym, z których roztaczają się widoki na wszystkie strony świata. Dzięki położeniu na granicy Karkonoszy, Czeskiego Raju i Podkrkonoší (karkonoskie przedgórze) miejscowości może być świetną bazą wypadową do odkrywania piękna tych znanych regionów turystycznych. O tym, że Studenec wart jest odwiedzenia, świadczy też kilka nagród, w tym dwukrotne zwycięstwo w konkursie na najbardziej zadbaną wioskę libereckiego kraju. Dzięki temu konkursowi Studenec wygrał też ogólnokrajowy konkurs dbałości o tereny zielone i środowisko naturalne, a także został srebrnym medalistą w międ-

zynarodowym konkursie Entente Florale Europe. Zapraszamy więc do Studenca! Czekamy na Państwa!

Studenec municipality is located in the Krkonoše Mountains foothills; not far from Jilemnice and Vrchlabí. It is created by two parts – Studenec and Zálesní Lhota – which are separated by Strážník Hill (630 meters above sea level). Municipality cadastral area is 1,686 hectares and there is about 1,900 inhabitants living in the municipality. First written note on Studenec dates back to approximately 1395. At that time, there should have been a fortress; however, no evidence has been preserved. The settlement itself was established by joining three courts: Studenec, Lišný and Zámrský (later Zásmucký). Some of them became desolate in shape, but later, in the 16th century when they were overtaken by the Trčka family from Lípa, they were restored. Václav Berger from Bergenthal, an ennobled wholesale merchant, got possession of Studenec at the beginning of the 19th century. His son spread the flax planting and manufacturing in the area and he built a new castle in 1833 (presumably in the place where an old castle used to stand) and the new castle has been preserved up to now. The above mentioned people were the last noble owners of Studenec. In the mid-19th century, Studenec received a nickname "weavers' village" as more than 1,200 weaving looms were to be found in Studenec during the largest boom. Nevertheless, with the development of industrial production, the homestead weaving was ceasing and the attempts at replacing it with basket-making were to no avail. The weaving tradition ended in the fact that a weaver manufacture Fejfar & Mládek was established in 1911; before the world war, the company became one of the most significant textile companies in Czechoslovakia. The first written note on Zálesní Lhota (Huttendorf) dates back to 1403. From the time immemorial, the village belonged to the Jilemnice Domain, later to Štěpanice Domain owned by the Valdštejn family. The Valdštejn family sold the Domain to the Harrach family in 1638 and Harrach family owned the domain until 1848.

The dominant features are Church of St. John the Baptist in Studenec (built between 1866 and 1868) and Church of St. John of Nepomuk in Zálesní Lhota (consecrated in 1883). Important personalities of the municipality must not be forgotten. We must mention Jiří Šlitr (an actor, a music composer, and a member of Semafor Theater Company) and Květa Jeriová-Pecková (an Olympic medalist in cross-country skiing) who were both native to Zálesní Lhota. Studenec is nowadays a quickly developing municipality with diverse community and cultural life, rich activity of sport clubs and other clubs and lively business activity. Immediate surroundings are suitable for pleasant and peaceful summer and winter holidays. Studenec is also within an easy reach of the mountain tourist centers. In addition, there are several premises offering accommodation and sport facilities directly in the municipality. Places of interest are natural amphitheater, school arboretum and an educational trail; they are all situated in the premises of nursery and elementary school. The municipality attracts visitors with its peaceful environment and lookout places with wonderful views in all directions. As Studenec lies on the border between the Krkonoše Mountains, its foothills and Český ráj, visitors can make the municipality a set-off point for trips into the three renowned areas. Several awards testify that Studenec municipality is worth visiting; among these is the two-fold victory in the Best Village in the Liberec Region competition. Further, Studenec was awarded first prize for the environmental care in a village on the national level. Moreover, Studenec won silver plaque in Entente Florale Europe international competition for the environment protection and care. We are looking forward to your visit!

Die Gemeinde Studenec liegt im Riesengebirgsvorland nicht weit von Jilemnice und Vrchlabí. Sie besteht aus den Dörfern Studenec und Zálesní Lhota, zwischen denen sich der Berg Strážník (630 m) erhebt. Ihr Katastergebiet umfasst 1686 ha, auf

denen fast 1900 Einwohner leben. Die erste schriftliche Erwähnung von Studenec stammt aus dem Jahr 1395. In dieser Zeit soll auf dem Berg Hradisko eine Burg gestanden haben, von der jedoch keine Spuren erhalten geblieben sind. Die Siedlung selbst entstand durch das Zusammenlegen von drei Höfen, die im 16. Jahrhundert in Besitz der Ritter von Trčka gelangten. Zu Beginn des 19. Jahrhunderts erwarb der geadelte Leinen-Großhändler Ritter Václav Berger von Bergenthal das Dorf, dessen Sohn in der Gegend den Anbau und die Verarbeitung von Lein verbreitete und im Jahre 1833 in Studenec – wahrscheinlich am Ort der ursprünglichen Siedlung – ein Schloss errichten ließ, das bis heute hier steht. Die beiden waren die letzten adeligen Besitzer des Dorfes. In der Hälfte des 19. Jahrhunderts erwarb Studenec das Prädikat Webergdorf. In der Zeit der Hochkonjunktur klappten in den hiesigen Haushalten mehr als 1200 Webstühle. Mit der Entwicklung der industriellen Produktion verschwand jedoch nach und nach die häusliche Weberei, und auch die Bemühungen, diese durch Korbflecherei zu ersetzen, waren nicht erfolgreich. Die Tradition des Webens führte jedoch im Jahre 1911 zur Gründung einer Weberei, die allmählich zu einer der bedeutendsten Textilfirmen in der Tschechoslowakei der Zwischenkriegszeit heranwuchs und die den Namen Fejfar & Mládek trug. Die erste schriftliche Erwähnung von Zálesní Lhota (Huttendorf) stammt aus dem Jahr 1403. Es gehörte zunächst zur Herrschaft der Herren von Waldstein, die diese im Jahre 1638 an die Herren von Harrach verkauften, in deren Besitz es bis 1848 blieb.

Zwei Dominanten der Gemeinde bilden die Kirche des Johannes des Täufers in Studenec, die in den Jahren 1866 – 1868 erbaut wurde, und die Kirche des Hl. Jan Nepomuk in Zálesní Lhota, die 1883 geweiht wurde. Erwähnenswert sind zwei bedeutende Persönlichkeiten, die in Zálesní Lhota geboren wurden: der Schauspieler und Komponist Jiří Šlitr, in den 1960er Jahren Mitglied des berühmten Prager Theaters Semafor, und die Gewinnerin einer olympischen Medaille im Skilanglauf (1984) Květa Jeriová-Pecková.

Heute ist Studenec eine sich schnell entwickelnde Gemeinde mit einem bunten gesellschaftlichen und kulturellen Leben sowie regen Aktivitäten von Sport- und anderen Vereinen und örtlichen Unternehmen. Die unmittelbare Umgebung lädt in den

Sommer- und Wintermonaten zur Erholung ein, ein Vorteil ist die gute Erreichbarkeit von touristischen Zentren in den Bergen. In der Gemeinde selbst gibt es mehrere Unterkünfte und Angebote für Sportbegeisterte. Besonderheiten sind ein Natur-Amphitheater, ein Arboretum für Schüler und ein Lehrpfad. All dies befindet sich im schönen Areal der Grundschule und des Kindergartens Studenec. Die Ortschaft wird Sie mit seinen ruhigen Plätzen in der Natur und den herrlichen Ausblicken in alle Himmelsrichtungen begeistern. Dank seiner Lage zwischen Riesengebirge, Böhmischem Paradies und Riesengebirgsvorland ist Studenec ein idealer Ausgangspunkt für die Entdeckung der Schönheit dieser weithin bekannten Gebiete. Davon, dass Studenec einen Besuch wert ist, zeugen mehrere Prämierungen einschließlich einer zweifachen Ernennung zum Dorf des Jahres im Landkreis Liberec. Dank dieses Wettbewerbs erhielt Studenec auch eine gesamtstaatliche Anerkennung für die Pflege seiner Grünflächen und Umwelt sowie eine Silbermedaille beim internationalen Wettbewerb „Entente Florale Europe“. Kommen Sie also zu uns! Wir freuen uns auf Ihren Besuch!

Důležité kontakty / Wichtige Kontakte / Important contacts / Ważne kontakty

Webové stránky obce: www.studenec.cz

Adresa: Obecní úřad Studenec

512 33 Studenec 364

Email: obec@studenec.cz

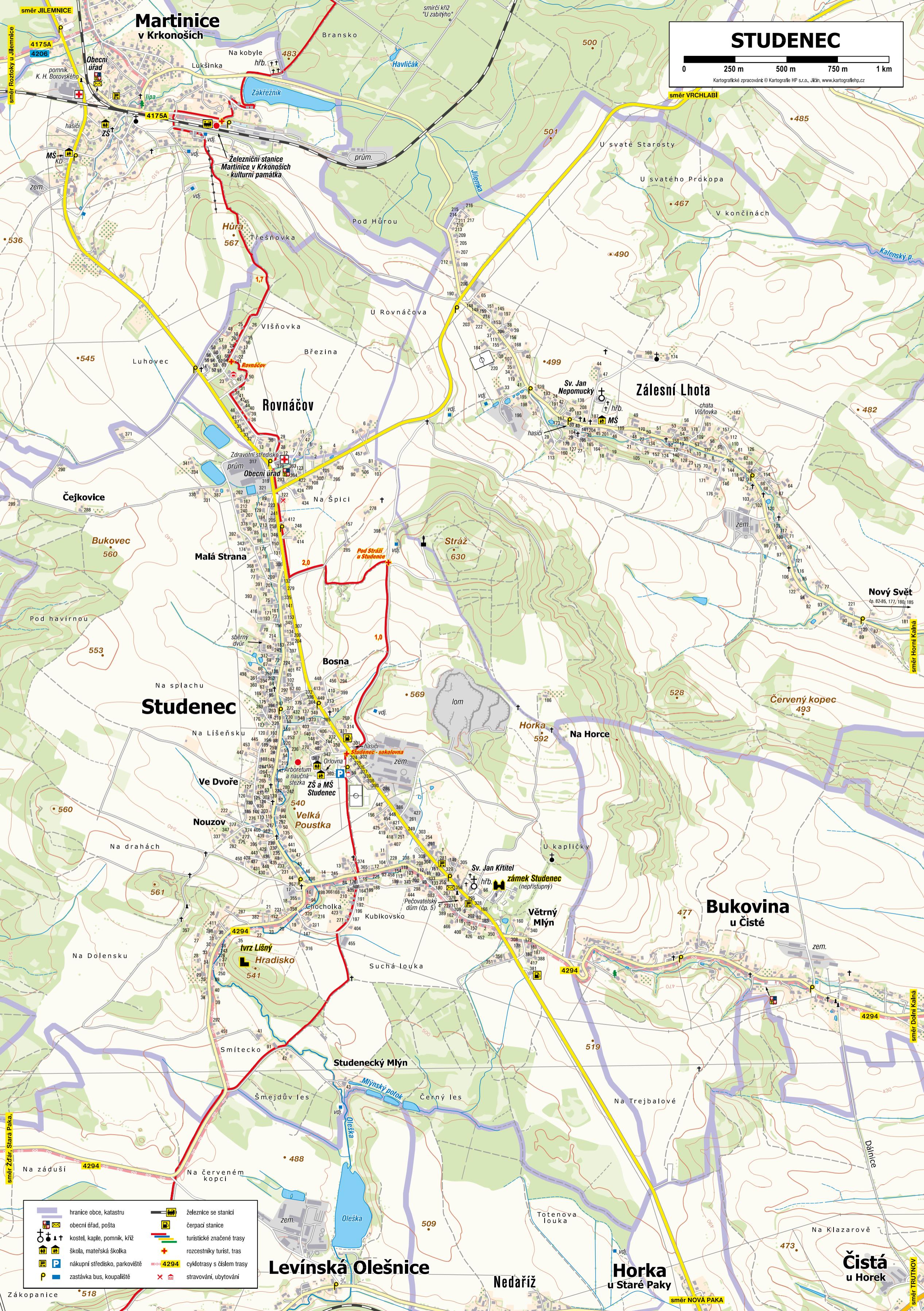
*svazek obcí
Jilemnicko*

Vydalo: Jilemnicko - svazek obcí 2017, neprodejné
Tisk: Geoprint s.r.o., Liberec
Foto: Přemysl Novák a archiv obce

STUDENEC

0 250 m 500 m 750 m 1 km

Kartografické zpracování © Kartografe HP s.r.o., Jíčín, www.kartografehp.cz

Martinice v Krkonoších

směr JILEMNICE

4175A

4206

směr Roztocky u Jilemnice

4175A

4206

směr Vrchlabí

4175A

4206

směr Nová Paka

4175A

4206

směr Trutnov

4175A

4206

směr Dolní Káňa

4175A

4206

směr Horní Káňa

4175A

4206

směr Zálesní Lhota

4175A

4206

směr Český Dub

4175A

4206

Svojek

Obec Svojek tvoří dvě části – Svojek a Tample. Leží v mírné kotlině s nadmořskou výškou 400–520 m a má celkem 538 ha. Nachází se na východním okraji Libereckého kraje, kde sousedí s Králové Hradec krajem. Svojek se v historických pramenech poprvé připomíná v roce 1401 v přídomku Heníka ze Svojku. Týž Heník byl v roce 1415 příjemcem pozůstalosti po Oldřichovi z Kruhu. Je zřejmé, že Heník krom přídomku neměl v té době se vsí Svojek žádné dočinění. Své jméno dostala po majiteli dvora, který zde původně stál. Kolem dvora časem vznikla osada, v níž stávala tvrz se samotným držitelem. Kolem roku 1492 byla obec připojená k panství Bradleckému, roku 1540 ke Kumburskému. Část obce patřila k panství Jilemnickému. Když se Albrecht z Valdštejna zmocnil panství Jilemnického, byly obě části Svojku spojeny.

V roce 1900 měla obec v 75 domech 478 obyvatel. Dnes má obec 126 čísel popisných a 175 občanů přihlášených k trvalému pobytu. Pokrok se nevyhýbal ani naší zapadlé vesničce. V roce 1926 byla postavena silnice, 1927 byla provedena elektrifikace. Dříve byly Svojek a Tample známy svou ochotnickou činností, která se rozvíjela za vedení řídícího pana Josefa Vaňoučka. Kaple svatého Antonína Paduánského byla postavena z daru 25 000,- Kč od rolníka pana Antonína Dejmka, rolníka ze Svojku, čp. 20, kde celkové náklady na postavení kaple činily 30 000,- Kč. Dne 23. července 1939 byla kaple vyšvěcena biskupem a farářem Janem Grohou z Jičína. Skulptura sousoší Kalvárie, umístěná pod MŠ v části obce Tample pochází z roku 1820. V roce 2001 byla zařazena do kulturních památek MK ČR. U sousoší byla odnepaměti zvonice, na které se zvonilo při úmrtí a tzv. „klekání“. Za 1. světové války byl zvon odebrán na válečné účely. Na nový zvon v roce 1921 z velké části přispěli členové divadelního odboru při „Dobrovolném hasičském sboru“, který byl založen jako „Župa Novopacká“ č. 87 v Tampli. Socha svatého Václava stojící u dnešního kulturního domu ve Svojku, byla pořízena svojeckými divadelníky 20. září 1871. Byla zhotovena panem Antonínem Suchardou z Nové Paky. Na kamenném soklu je vytěsnán nápis „Svatý Václave, vojvoda české zemně, rozpomeň se na své plém……..“. Další část je nečitelná.

Sbor dobrovolných hasičů byl založen v roce 1882 a v současné době oslaví 135. výročí založení. Mimo hasičské činnosti se velice dobře v obci stará o kulturní a jinou činnost a v současnosti má 115 členů.

Gmina Svojek składa się z dwóch części, są to Svojek i Tample. Leży w łagodnej kotlinie na wysokości 400–520 m n.p.m. na powierzchni 538 ha we wschodniej części kraju libereckiego i w sąsiedztwie kraju kralowohradeckiego. W źródłach historycznych Svojek po raz pierwszy wzmiankowany jest w 1401 roku w przydomku Heníka ze Svojka. Ten sam Heník otrzymał w 1415 roku dziedzictwo po Oldřichu z Kruhu. Jest oczywiste, że Heník, oprócz przydomku, nie miał w owym czasie nic wspólnego z wsią

Svojek. Nazwę miejscowości dostała po właściwemu folwarku czy dworze, który się tu kiedyś znajdował. Wokół niego z czasem powstała osada, w której stał dwór obronny. Około 1492 r. wieś przyłączono do dóbr bradleckich, a w roku 1540 do kumburskich. Część wsi należała do dominium jilemnickiego. Kiedy Wallenstein (Albrecht z Waldsteinu) zyskał dobrą jilemnickie, obie części Svojku zostały połączone.

W 1900 r. gmina liczyła 478 mieszkańców zamieszujących 75 domów. Dziś domów jest 126, a mieszkańców z pobytem stałym – 175.

Nawet nasza leżąca na uboczu wioska nie uniknęła postępu. W 1926 roku wybudowano szosę, w 1927 r. wieś została zelektryfikowana.

Kiedyś Svojek i Tample znane były z teatru ochotniczego (sąsiedzkiego), który rozwijał się pod kierownictwem Josefa Vaňoučka. Silne więzy społeczne przejawiały się także podczas budowy tutejszych zabytków: dzięki hojności miejscowych powstała kaplica św. Antoniego Padewskiego, wybudowana dzięki 25 tys. koron podarowanym przez Antonína Dejmka, rolnika ze Svojka (dom nr 20), przy czym łączne koszty budowy wyniosły 30 tys. koron. Kaplicę 23 lipca 1939 r. poświęcił biskup Jan Groh z Jičína. Kolejnym zabytkiem jest rzeźba Kalwaria, znajdująca się przy przedszkolu we wsi Tample. Pochodzi z 1820 r., a w 2001 roku wpisana została na listę zabytków kultury Ministerstwa Kultury RCz. Koło Kalwarii od niepamiętnych czasów stała dzwonnica, która rozbrzmiewała gdy ktoś umarł, a także na Anioła Pańskiego. Podczas I wojny światowej dzwon zdjęto i przetopiono. Nowy dzwon zakupiono w 1921 r. – znów pomogli mieszkańcy, tym razem członkowie sekcji teatralnej, działającej przy ochotniczej straży pożarnej, założonej jako „Župa Novopacka nr 87“ w Tamplach. Figura św. Wacława, której wykonanie uroczyście ukończono 20 września 1871 r., stojąca koło domu kultury w Svojku, ufundowana została natomiast przez aktorów-ochotników ze Svojku. Autorem jest Antonín Sucharda z Novej Paki. Na kamiennym cokole wyryty jest napis „Święty Wacławie, książę ziem czeskich, pamiętaj o swym ludu... (Svatý Václave, vojvoda české zemně, rozpomeň se na své plém...“. Dalsza część napisu jest nieczytelna.

Ochotniczą straż pożarną założono w 1882 roku, w 2017 r. obchodzi więc 135-lecie powstania. Poza działalnością strażacką wzbogaca życie społeczno-kulturalne wsi. Liczy 115 członków.

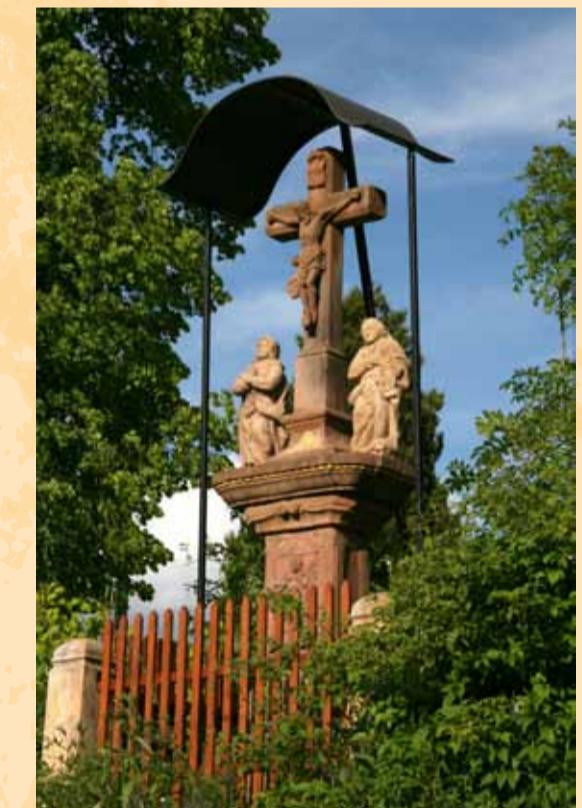

end is illegible). The voluntary fire fighters club was established in 1882; nowadays, the club has 115 members and except for fire-fighting activities, its members enthusiastically participate in organizing cultural events in the municipality.

The Gemeinde Svojek besteht aus zwei Teilen – Svojek und Tample. Sie umfasst eine Fläche von 538 ha und liegt in einem flachen Talkessel auf einer Seehöhe von 400 – 520 m im Landkreis Liberec nahe der Grenze zum Landkreis Hradec Králové. Im Jahre 1415 erstmals schriftlich erwähnt stammt der Name Svojek vom Besitzer des Hofes, der hier ursprünglich stand und in dessen Umgebung nach und nach eine Siedlung mit einer Burg entstand. Um das Jahr 1492 wurde das Dorf an die Herrschaft Bradlec angeschlossen, im Jahre 1540 an die Herrschaft Kumburk. Ein Teil der Ortschaft gehörte zur Herrschaft von Jilemnice. Als Albrecht von Wallenstein sich dieser bemächtigte, wurden die zwei Teile zu einem Ort zusammengefasst. Im Jahre 1900 hatte die Gemeinde 478 Einwohner, die in 75 Häusern lebten. Heute gibt es in Svojek 126 Hausnummern und 175 dauerhaft gemeldete Einwohner. Der Fortschritt machte auch vor unserem abgelegenen Dorf nicht halt. 1926 wurde hier die Landstraße gebaut, 1927 wurde die Gemeinde mit Strom versorgt. In früheren Zeiten war das Dorf für seine Amateurtheatergruppe unter der Leitung von Josef Vaňouček bekannt. Die Kapelle des Hl. Antonius von Padua wurde mithilfe einer großzügigen Spende des Bauern Antonín Dejmek errichtet und 1939 von Bischof Jan Groha aus Jičín geweiht. Die Figurengruppe „Kalvarienberg“, die sich unterhalb des Kindergartens im Ortsteil Tample befindet, stammt aus dem Jahr 1820 und wurde im Jahr 2001 in die Liste der Kulturdenkmäler des tschechischen Kulturministeriums aufgenommen. Bei der Figurengruppe gab es seit jeher eine Glocke, die vor allem anlässlich von Todessfällen geläutet wurde. Im ersten Weltkrieg wurde sie für Kriegszwecke abgenommen, 1921 wurde mit großer Unterstützung der Theatergruppe der örtlichen freiwilligen Feuerwehr eine neue Glocke angeschafft. Die Statue des Hl. Wenzels, die von Antonín Suchard aus Nová Paka angefertigt wurde und beim heutigen Kulturhaus in Svojek steht, erhielt hier im Jahre 1871 auf Initiative der Amateurtheatergruppe ihren Platz.

Die örtliche Freiwillige Feuerwehr wurde im Jahre 1882 gegründet und feiert dieser Tage ihr 135. Jubiläum. Neben ihrer Tätigkeit als Feuerwehr widmet sie sich auch kulturellen und anderen Tätigkeiten und hat derzeit 115 Mitglieder.

Důležité kontakty / Wichtige Kontakte / Important contacts / Ważne kontakty

úřední hodiny: úterý, středa 17 - 18 hodin

tel.: +420 481 587 255

e-mail: obec.svojek@tiscali.cz

www.svojek.cz

**svazek obcí
Jilemnicko**

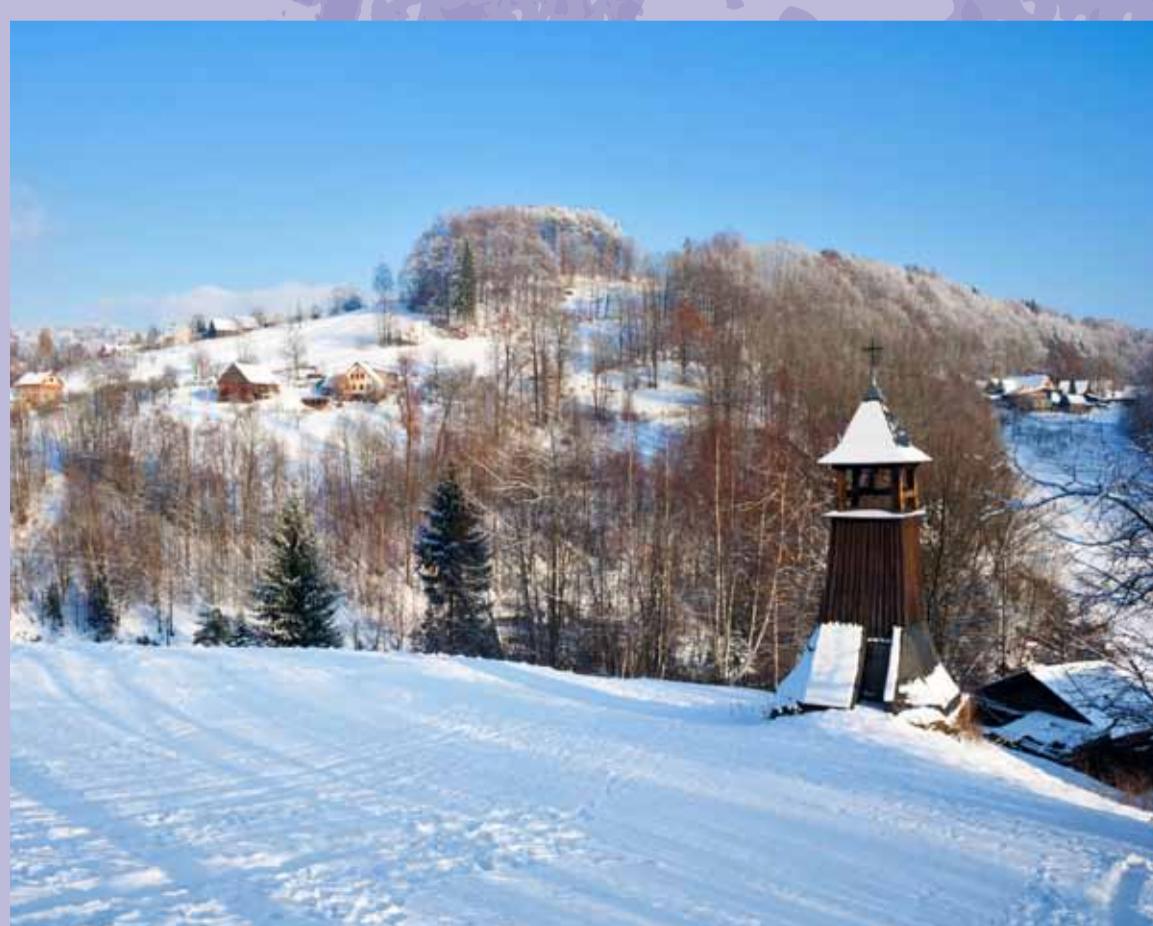
Vydalo: Jilemnicko - svazek obcí 2017, neprodejně
Tisk: Geoprint s.r.o., Liberec
Foto: Přemysl Novák a archiv obcí

Vichová nad Jizerou

Vichová nad Jizerou je malebná horská vesnička, kterou tvoří od roku 1960 dříve samostatné obce Horní Sytová, Vichová nad Jizerou a Vichovská Lhota. Rozprostírá se na jižním úpatí západních Krkonoš na ploše 1230 hektarů. V její jižní části protéká říčka Jizerka vlévající se v Horní Sytové do Jizery. Právě soutok těchto řek nadmořské výšce 380 m je nejníže položeným místem obce. Naopak nejvíce položená místa ve Vichovské Lhotě dosahují nadmořské výšky 700 m. V obci žije 938 obyvatel, převážně v rodinných domcích, čísel popisných je celkem 400, z toho jedna třetina slouží k rekreaci. Jsou to převážně původní roubené chalupy, jejichž majitel tak udržuje dědictví předků i pro příští generace. Trendem je i výstavba nových domů ve stylu původních roubenek. Novostavby jsou ale omezeny nedostatkem stavebních pozemků. Obec má velmi dobrou dopravní dostupnost, prochází jí silnice I/14, vede zde i železniční trať Martinice v Krkonoších–Rokytnice nad Jizerou, která v roce 2019 oslaví 120 let své existence. Občané mají rovněž dobré dostupné pracovní příležitosti. Nejbližší zaměstnání nachází v nedaleké firmě vyrábějící potravinová střívka. Dále zde působí firmy vyrábějící ocelové konstrukce, zemědělské družstvo, stavební firmy a prodejna stavebního materiálu, prodejna dřevomateriálu, prodejna nábytku, prodejna a servis Husqvarna, prodej bazarové zemědělské techniky, prodej chovatelských potřeb, vyhledávané je také pstruhářství s prodejem živých ryb, reklamní a grafické studio a truhlářské firmy. V místě je otevřena prodejna potravin, cukrárna a dvě pohostinství. Obec zřizuje mateřskou školu a základní školu od 1. do 5. ročníku. Mateřská škola má kapacitu 45 dětí a je zcela zaplněna, základní školu navštěvuje zhruba 30 dětí. Vichová se může pyšnit významným rodákem, malířem krajinářem, Františkem Kavánem. V roce 2016 uplynulo 150 let od jeho narození a 70 let od jeho úmrtí. U příležitosti této významného výročí byla 9. září 2016 slavnostně otevřena stezka po zákoutích, která byla předlohou jeho děl. Na stezce je umístěno 12 stojanů s reprodukcemi jeho obrazů v místech, kde právě malíř mohl stát, když obraz maloval. Vichová nad Jizerou má bohatou ochotnickou minulost, jež byla na krátkou dobu obnovena v 90. letech. V současné době divadelní kultura přivážejí hostující soubory. Společenský život v obci udržují hasičské spolky z každé části obce, které pořádají každoročně svoje plesy, stejně jako myslivecký sbor. TJ SOKOL se zapojuje do fotbalové soutěže na okresní úrovni, rovněž stolní tenisté a šachisté hrají úspěšně nižší soutěž. Obec ve spolupráci s uvedenými spolkami zajišťuje udržování tradic ve formě pálení čarodějníc, místní pouti a oslav dne dětí. Početná část občanů se každoročně schází první adventní neděli u slavnostního rozsvícení vánočního stromu. Posezení seniorů v předvánočním čase se již také stalo tradicí. Největší devizou obce je ale krásná příroda. Chcete-li poznat malebné výhledy do okolí „příde pobejť“.

Vichová nad Jizerou (Vichová an der Iser) je malerisch kleines Bergdorf, das seit 1960 aus den vormaligen eigenständigen Orten Horní Sytová, Vichová nad Jizerou und Vichovská Lhota besteht. Es erstreckt sich an der Südseite des westlichen Riesengebirges auf einer Fläche von 1230 ha. Durch den südlichen Ortsteil fließt das Flüsschen Jizerka, das in Horní Sytová in die Iser fließt. Dieser Zusammenfluss auf einer Seehöhe von 380 m ist der niedrigste Punkt der Gemeinde. Der höchste Punkt liegt in Vichovská Lhota auf 700 m ü. d. M. In der Gemeinde leben 938 Einwohner, es gibt hier insgesamt 400 Häuser, von denen etwa ein Drittel der Erholung dient. Zu einem Großteil handelt es sich hierbei um ursprüngliche Blockhäuser, deren Besitzer das Erbe ihrer Vorfahren auch für die nächsten Generationen aufrechterhalten. Ein heutiger Trend ist der Bau von Häusern im Stil der ursprünglichen Architektur, dem sind jedoch aufgrund fehlenden Baugrundes Grenzen gesetzt. Die Gemeinde hat eine sehr gute Verkehrsinfrastruktur: durch den Ort führen die Landstraße 1/14 sowie die Eisenbahnstrecke Martinice v Krkonoších – Rokytnice nad Jizerou, die im Jahr 2019 ihr 120-jähriges Jubiläum feiert. Den Einwohnern fehlt es hier auch nicht an Arbeitsmöglichkeiten. Es gibt in der Gegend eine Vielzahl verschiedener Betriebe, von Baufirmen über Tischlereibetriebe bis hin zu einer landwirtschaftlichen Genossenschaft. Im Dorf gibt es einen Lebensmittelgeschäft, eine Konditorei und zwei Gasthäuser, einen Kindergarten für 45 Kinder und eine Grundschule für rund 30 Kinder. Eine bedeutende in Vichová geborene Persönlichkeit war der Landschaftsmaler František Kaván. Im Jahre 2016 waren seit seiner Geburt 150 Jahre und seit seinem Tod 70 Jahre vergangen. Anlässlich dieses bedeutsamen Jubiläums wurde am 9. September 2016 feierlich ein Pfad eröffnet, der zu den Orten führt, die dem Maler als Vorlage für seine Werke dienten. Entlang des Pfades sind 12 Stände mit Reproduktionen seiner Bilder aufgestellt, und zwar an Plätzen, an denen er gestanden haben könnte, als er diese Bilder malte. Vichová hat eine reichhaltige und langjährige Tradition des Amateurtheaters, die in den 1990er Jahren wiederauflebte. Heute ist die hiesige Theaterkultur hauptsächlich von Guest-Ensembles bestimmt. Um das gesellschaftliche Leben kümmern sich hauptsächlich die Feuerwehrvereine der einzelnen Ortsteile, die hier alljährlich ihre Bälle veranstalten, ebenso wie der Förderverein. Der Turnverein Sokol beteiligt sich auf Bezirksebene an Fußballspielen, ebenso erfolgreich wie die hiesigen Tischtennis- und Schachspieler. Die Gemeinde hält in Zusammenarbeit mit den erwähnten Vereinen alte Traditionen ein wie beispielsweise die Walpurgsnacht, Dorffeste oder Feierlichkeiten anlässlich des Tages der Kinder. Ein Großteil der Dorfbewohner trifft sich jedes Jahr am ersten Adventssonntag zur feierlichen Entzündung des Weihnachtsbaumes. Auch die Seniorentreffen in der Vorweihnachtszeit sind bereits zu einer Tradition geworden. Der größte Stolz des Ortes ist jedoch seine wunderschöne Natur. Wollen Sie also malerische Ausblicke auf die Landschaft kennenlernen, kommen Sie zu uns!

-kulturalne kwitnie dzięki miejscowemu związkowi łowieckiemu, a także strażkom-ochotnikom z całej gminy; wszyscy oni organizują doroczne bale. Organizacje te wspomagają także gminę w działaniach zmierzających do zachowania tradycji, jak noc Walpury (inaczej „palenie czarownic”), jarmarki odpustowe, obchody Dnia Dziecka.

Duża część mieszkańców spotyka się w pierwszą niedzielę Adwentu na uroczystym zapaleniu świateł na choince. Przedświąteczne spotkanie seniorów również stało się już tradycją.

Największą atrakcją Vichovy jest jednak piękna przyroda. Dla niej przede wszystkim warto się tu zatrzymać na dłużej. Zapraszamy!

Vichová nad Jizerou is a picturesque mountain village which comprises of Horní Sytová, Vichová nad Jizerou and Vichovská Lhota; they all used to be autonomous municipalities before merging in 1960. The municipality spreads out on the southern foot of the western Krkonoše Mountains along the area of 1,230 hectares. Jizerka River flows through its southern part and it flows into the Jizera River in Horní Sytová. The confluence of the rivers, at the elevation of 380 meters above sea level, is the lowest point in the municipality. On the contrary, the highest point in Vichovská Lhota reaches the elevation of 700 meters above sea level. There are 938 inhabitants of the municipality and there are 400 houses; a third of which are weekend houses. Majority of houses are original timbered homesteads whose owners have been taking care of the houses and thus preserving the heritage for the future generations. A new trend of building new houses in the old style of timbered houses has occurred recently in the area. However, building new housing premises is limited by a lack of estates suitable for living. It is easy to get to the municipality as the main road No. 14 and a railway from Martinice v Krkonoších to Rokytnice nad Jizerou run through Vichová nad Jizerou. The railway track will celebrate the 120th anniversary in 2019. The inhabitants also have lots of occupation opportunities. The closest large employer is a company producing sausage casings, further there are companies producing and assembling steel structures, agricultural company, constructing companies, company selling building materials, store with wood-working material, furniture store, store selling and servicing gardening and forest equipment, a pet shop, a fish shop selling live trout, advertisement studio and carpenters. The municipality runs a nursery school and an elementary school for children from 1st to 5th grade. The nursery school capacity is 45 children and currently there is no vacancy; approximately 30 children attend the elementary school. František Kaván, a landscape painter, was born in Vichová nad Jizerou; 150 years passed from his birth and 70 years from his death in 2016. A new trail, following the places which were models to his works, was opened on 9th September 2016. You can admire 12 stands with his landscape replicas placed at the points where the painter might have stood while working on his masterpieces. There was a lively amateur theater group in the past, whose activity was renewed in the 1990s for a short period of time. However, at present, theater is played only by hosting theater companies. Community life is mainly organized by the voluntary firefighters groups; at each part, they organize annual balls as well as there is the game-keepers' ball. Among other clubs, TJ SOKOL football club, a table-tennis club and a chess club are active in the municipality. The municipality authorities (in cooperation with the common-interest clubs) ensures keeping of the traditions such as local fair, children's day celebration or Walpurgis Night celebration. Majority of inhabitants annually meet at the first Advent Sunday on the occasion of lightning Christmas tree. Retired people also meet every year in the pre-Christmas time. However, the most valuable part of the village is its picturesque environment, so if you wish to enjoy it, come and visit!

Vichová nad Jizerou ma bogate tradycje teatralnej twórczości amatorskiej, które zostały odnowione na krótko w latach 90. XX wieku. Obecnie działalność teatralna sprawdza się do gościnnych występów innych zespołów teatralnych. Sekcja piłkarska organizacji TJ SOKOL rozgrywa mecze na szczeblu powiatowym, również reprezentanci wsi w szachach i tenisie stołowym odnoszą sukcesy w zawodach niższego szczebla. Życie społeczno-

Důležité kontakty / Wichtige Kontakte / Important contacts / Ważne kontakty

www.vichovanj.cz

e-mail: obecvichova@wo.cz

tel.: +420 481 543 098

VÍCHOVÁ nad Jizerou

Vítkovice v Krkonoších

Obec Vítkovice v Krkonoších leží v Libereckém kraji, v průměrné nadmořské výšce 683 m.n.m. První písemná zpráva o Vítkovicích se datuje rokem 1606. Z historických památek zmíníme barokní kostel sv. Petra a Pavla z roku 1690 a také barokní sochu sv. Jana Nepomuckého z roku 1741. V obci je mateřská škola a základní škola, pošta, sbor dobrovolných hasičů, kulturní dům, obchod s potravinami a doplňkovým zbožím, fotbalové a volejbalové hřiště, krytý bazén v hotelovém areálu. Své služby nabízí i Farma Hucul, kde se můžete svézt na koni. Pro zdatnější jezdce pořádá farma vyjíždky po horách. Vzhledem ke své poloze jsou Vítkovice ideálním výchozím bodem pro pěší a cykloturistiku. Místa jako Dvoračky, Rezek, Rovinka, Horní Míšečky, Zlaté návrší, jsou dostupná jak na kole tak pěšky. Dostatek ubytovacích kapacit v klidném horském prostředí Vám zajistí ideální letní dovolenou. Vítkovice jsou v zimní sezóně vyhledávanou rekreační oblastí s řadou lyžařských areálů. Skiareál Aldrov leží v nadmořské výšce 733m.n.m. a čtyřsedačková lanovka s červenou a modrou sjezdovkou překoná výškový rozdíl 135metrů. Místní se pyšní skutečností, že otevření lanovky se zúčastnil prezident Václav Klaus, čímž získala přezdívku Prezidentský Express. Aldrov je také domovským areálem Šárky Záhrobské, juniorské mistryně světa ve slalomu 2005 a mistryně světa ve slalomu 2007. Součástí areálu je i snowpark Jizerka - Freestyle area s denní údržbou, který v sezóně pořádá výukové kempy i závody ve freeski a snowboardingu. Kolem obce jsou po celou zimu upravované běžecké tratě a okruhy které se dále napojují i na Krkonošskou magistrálu.

Gmina Vítkovice v Krkonoších leży w kraju libereckim na wysokości 683 m n.p.m. Pierwsze wzmianki pisemne o Vítkowicach datują się na 1606 rok. Z załyków warto wymienić barokowy kościół św. Piotra i Pawła z 1690 roku, a także barokową figurę św. Jana Nepomucena z 1741 r. W gminie znajduje się przedszkole, szkoła podstawowa, poczta, działa ochotnicza straż pożarna, dom kultury, sklep spożywczowo-wielobranżowy, boisko do piłki nożnej, boisko do siatkówki, a w kompleksie hotelowym znajduje się kryty basen. Swoje usługi oferuje też agroturystyka – górska farma Hucul, w której każdy może spróbować jazdy konnej, a bardziej doświadczonym jeźdźcy mogą skorzystać z jazd terenowych. Dzięki swojemu położeniu Vítkovice są idealną bazą wypadową do wycieczek pieszych i rowerowych. Miejscia takie jak Dvoračky, Rezek, Rovinka, Horní Míšečky, Zlaté návrší dostępne są stąd zarówno na rowerze, jak i pieszo. Odpowiednia baza noclegowa oraz spokojo atmosfera gór stanowią gwarancję udanego urlopu letniego. W zimie natomiast Vítkovice są popularnym miejscem rekreacyjnym z wieloma kompleksami narciarskimi. Kompleks Skiareál Aldrov leży na wysokości 733 m n.p.m., a kolejka linowa (czteroosobowa kanapa) z czerwoną i niebieską nartostradą pokonuje różnicę wysokości 135 metrów. Miejscowi mieszkańcy dumni są z tego, że w

Víchová nad Jizerou (Víchová an der Iser) ist ein Die Ortschaft Vítkovice v Krkonoších (Víkovice im Riesengebirge) liegt im Landkreis Liberec auf einer durchschnittlichen Seehöhe von 683 m. Die erste schriftliche Erwähnung stammt aus dem Jahr 1606. Von den historischen Sehenswürdigkeiten seien hier die barocke Kirche des Hl. Petrus und des Hl. Paulus aus dem Jahre 1690 erwähnt sowie die barocke Statue des Hl. Jan Nepomuk aus dem Jahre 1741. In der Gemeinde gibt es einen Kindergarten, eine Grundschule, eine Post, eine Freiwillige Feuerwehr, ein Kulturhaus, ein Geschäft mit Lebensmitteln und anderen Waren, einen Fußball- und einen Volleyballplatz sowie ein Hallenbad im Hotelareal. Ihre Dienstleistungen bietet auch die hiesige Huzule-Farm an, wo sie auf Ponys der Rasse Huzule reiten können. Für erfahrene Reiter veranstaltet die Farm auch Ausritte in die Berge. Aufgrund seiner Lage ist Vítkovice ein idealer Ausgangspunkt für Wanderungen und Radausflüge. Orte wie Dvoračky, Rezek, Rovinka, Horní Míšečky oder Zlaté návrší (Goldhöhe) sind gut zu Fuß oder mit dem Rad zu erreichen. Eine Fülle von Unterkünften in der ruhigen Umgebung der Berge gewährleistet Ihnen einen idealen Sommerurlaub. Auch in der Wintersaison ist Vítkovice ein gefragtes Erholungsgebiet mit einer Reihe von Skiarealen. Das Skiareál Aldrov liegt auf einer Seehöhe von 733 m und der hiesige Sessellift an der roten und blauen Piste überwindet einen Höhenunterschied von 135 Metern. Die Einheimischen sind stolz auf die Tatsache, dass Präsident Václav Klaus an der Eröffnung des Sessellifts teilnahm, weshalb dieser den Spitznamen „Präsidentenexpress“ erhielt. Aldrov ist auch das Hausskiareal von Šárka Záhrobská, Juniorenweltmeisterin im Slalom 2005 und Slalomweltmeisterin 2007. Bestandteil des Areals ist auch der Snowpark „Jizerka-Freestyle area“, wo während der Saison Lerncamps und Wettrennen in den Bereichen Freeskiing und Snowboarden veranstaltet werden. Rund um den Ort gibt es den ganzen Winter über präparierte Langlaufloipen, die an die sogenannte Riesengebirgsmagistrale anschließen.

uroczystym otwarciu kolejki uczestniczy ówczesny prezydent Czech Václav Klaus – dla upamiętnienia tego faktu kolejka nazwana została Ekspresem Prezydenta (Prezidentský Express). Skiareál Aldrov jest też domowym ośrodkiem Šárki Záhrobskiej, mistrzyni świata juniorów w slalomie w 2005 r. i mistrzyni świata w slalomie w 2007 r. Częścią kompleksu jest też snowpark Jizerka – Freestyle area. Pokrywa śnieżna tras narciarskich jest codziennie przygotowywana przez ratraki. W sezonie organizowane tu są obozy sportowe oraz zawody we freeskiingu i snowboardingu. Przez całą zimę wokół wsi można jeździć na nartach biegowych – przygotowane trasy z założonym śladem łączą się też z Magistralą Karkonoską.

Vítkovice v Krkonoších municipality lies in the Liberec Region at the average elevation of 683 meters above sea level. Vítkovice was first mentioned in historical sources around 1606. Historical monuments must be mentioned: there are Baroque Church of St. Peter and Paul built in 1690 and a Baroque Statue of St John of Nepomuk from 1741 standing in the municipality. Further, there is a nursery school, elementary school, post office, voluntary firefighters club, municipality center, grocery store, soccer field, volleyball court and an indoor swimming pool in a hotel premises. You can enjoy horse-back rides at the Hucul farm; for more advanced riders, the farm offers longer rides in the mountains. Due to its position, Vítkovice v Krkonoších are a fantastic set-off point for mountain trips to Dvoračky, Rezek, Rovinka, Horní Míšečky, Zlaté návrší Hill, etc. These places are at reach for hikers as well as for cyclists. Abundance in accommodation possibilities provide for a peaceful summer holiday in the mountains. In winter, Vítkovice are popular area with many ski resorts at hand. Aldrov Ski Resort lies at the elevation of 733 meters above sea level and the elevation difference between the lower and upper station of the 4-seater chair lift (with red and blue ski slope) is 135 meters. The locals are proud that the former President of the Czech Republic, Václav Klaus, was present while the chair-lift was first run; thus the chair lift received its nickname Presidential Express. Aldrov is also home to Šárka Záhrobská, Junior World Champion in slalom in 2005 and Slalom World Champion in 2007. Snowpark Jizerka, a Freestyle arena groomed on daily basis, is part of the ski resort. Workshops and free ski and snowboard competitions take place there. Well-groomed cross-country trails run around the municipality and they can lead you to the Krkonošská magistrála (The Main Krkonoše Trail).

Důležité kontakty / Wichtige Kontakte / Important contacts / Ważne kontakty

tel.: +420 481 582 730

e - mail: obec@vitkovicevkrk.cz

www.vitkovicevkrk.cz

www.skialdrov.cz

Svazek obcí
Jilemnicko

Vydalo: Jilemnicko - svazek obcí 2017, neprodejně
Tisk: Geoprint s. r. o., Liberec
Foto: Přemysl Novák a archiv obcí

VÍTKOVICE v Krkonoších

0 0,5 km 1 km 1,5 km 2 km

Kartografické zpracování: © Kartografie HP s.r.o., Jičín, www.kartografiehp.cz

